

Szörnyű öngyilkosság Újpesten

Hétfő, 1931 június 15

III. évfolyam, 24. szám

Az egész város
szenzációja a
SZEMZŐfélre **6.90**-es

férfi ing

Erzsébet-körút 48
Károly-körút 16
Kálvin-tér 10Reggeli
Ujság

BETHLEN ISTVÁN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

V. Lipót-körút 5. Vasárnap d. u. és éjjel: V., Vilmos császár-út 34

Főszerkesztő: BÉKESSY IMRE

Telefon: 296-99 és 125-10

Telefon vasárnap délután és éjjel: 229-31 és 253-09

Bethlen István debreceni
programmbeszédében
vasárnap nagy horderejű
kijelentéseket tett

Nem vehetünk föl egyelőre külföldi kölcsönt, mert a drága feltételeket nem tudjuk megfizetni — Szó sincs új adónemekről — Gaal Gaszton programja se háríthatja el felőlünk a világgazdasági krízis kihatásait — Nem lehet egyoldalú mezőgazdasági politikát folytatni — Magyarország megőrizte külpolitikai függetlenségét — Az olasz és osztrák preferenciális szerződések 18-20 pengős gabonaárat fognak biztosítani

A királykérdést csak az ország egyeteme oldhatja meg

Bethlen István gróf vasárnapi debreceni programbeszéde elé feszült várakozással tekintett az egész ország. „Beavatottak” elhíresztelték, hogy a miniszterelnök a nagy külföldi kölcsön perfektuálását fogja bejelenteni s egyébként is meglepetésekkel szolgál majd a választások előtt álló országnak.

Most, amikor itt fekszik előttünk a miniszterelnök nagy beszédének teljes szövege, újra kiderül, milyen rosszul ismerik ellenfelei Bethlent. Bethlen István gróf nem a meglepetések és még kevésbé a teatralis hatások embere. Ami Bethlent leglátványosabban európai államférfivé teszi, az éppen politikájának pártosnélkülisége és az a higgadt, távolbanéző, nyugodalom, amellyel minden szituációban, még egy lobogó választási kortézia kellős közepén is méltósággal tudja képviselni a maga politikai elgondolásait. Nincs egy mondat ebben a debreceni beszédben, amely koncessziót tenne a választási demagógiának, nincs egy gondolat vagy ígéret, amelynek komolyságában és lehetőségében kételkedni lehetne. „Sohasem hazudnak annyit az emberek, mint hazugság előtt, vadászat után és választások előtt” — mondta Bethlen, de a maga részéről elutasította a gondolatot, hogy hazugsággal pótolja azt, amire erői nem képesek. És valóban, ahogy összefoglalta mindazt, amit a múltban tett és a jövőben tenni akar, abban volt valami a lutheri vallomáshoz: „Itt állok, nem tehetek másként, Isten engem úgy segéljen...”

Szinte aláhúzott tárgyilagossággal került el mindent, ami vérmes reményeket támaszthatna a közeli jövő tekintetében,

de ugyanilyen határozottsággal fejezte ki bizakodását a fejlődés biztos eredményei iránt. Hitet tett amellett, hogy nem állunk a kapitalisztikus világrendszer összeomlása előtt s hogy az átmeneti nehézségekből a nemzet át fogja tudni menteni erkölcsi, anyagi és politikai értékeit. Nagy objektivitással foglalkozott az ellenzéki programokkal s külön Gaal Gaszton elképzeléséről mutatta ki, mennyire nem jelentené megvalósításuk a gazdasági válság megoldását. Beszédének kiemelkedő része a mezőgazdasági és ipari válság problémáinak volt szentelve.

Az Ausztriával és Olaszországgal kötött regionális megállapodásokról azt várja a miniszterelnök, hogy a 9—10 pengős világgazdasági buzaár mellett a mi mezőgazdáink ennek kétszeresével számolhatnak.

Megcáfolta az új adókról szóló híreket, bejelentette a vámrevíziót, a közigazgatási adminisztráció reformját, a tisztviselőkérdés megoldását, a választójog és a szabadságjog fokozatos kiterjesztését s rámutatott arra, hogy külpolitikai kérdésekben Magyarország független állam, amely előtt nyitva állnak még az összes lehetőségek.

A királykérdésben Bethlen újból leszögezte régi álláspontját, hogy ezt a problémát csak az országgyűlés és az egész ország egyeteme oldhatja meg.

Mindent összevetve: a realpolitika nagy perspektívájú programja volt az, amit Bethlen kifejtett, hiven önmagához és ahhoz a politikához, amely tíz éven át

ezt az országot megóvta a nagy rázkódásoktól.

A miniszterelnök programbeszédéről alábbi tudósításunk számol be:

*

Debrecen, június 14.

— A Reggeli Ujság kiküldött tudósítójának telefonjelentése. —

Debrecenben látszott, hogy nagy napra virradt. A város pezsgése élénkebb, itt is, ott is csoportok vetődnek össze és a nyári napsütésben hevesen politizálnak. Az „Arany bika” előtti téren ezalatt egyre sűrűsödik a tömeg. Jobb híján az erkélyen elhelyezett megafonokat bámulják, amelyek keresztlátást a kint rekedtekhez is elér majd a miniszterelnök hangja. Diszruhás rendőrök tartják fenn a rendet, magában a szállóban fehérszalagos rendőrök irányítják a terembe a meghívottakat. Tizenegy órára hívták össze a pártgyűlést, de féltizenegykor már megtelt az „Arany

bika” gyönyörű bál terme Debrecen notabilitásaival. Megjelentek: Hadházy Zsigmond főispán, Szentpétery-Kun Béla rektor, Vásáry István polgármester, Samarjay Lajos államtitkár, Szudy Elemér sajtófőnök, Balázs Károly máv. üzletvezető, Olesváry Zoltán, a Tábla elnöke, Vay Miklós báró bihari, Mikszáth Kálmán miskolci, Erdőhegyi Lajos szabocsi főispánok, Magoss György felsőházi tag, Keserű Lajos kuriai bíró, Nánássy Andor, Dész Géza, Lengyel Zoltán, Gaál Mihály volt országgyűlési képviselő, Ady Lajos tankerületi főigazgató és sokan mások.

Tizenegy óra előtt néhány perccel az utcáról berobajló éljenzés jelzi, hogy Bethlen István gróf a szálló elé érkezett. Néhány pillanattal később a terem is átveszi az ünneplést és felállva tapsol a belépő miniszterelnöknek.

Szentpétery-Kun Béla pártelnök néhány szavas üdvözlőbeszéde után nyomban felszólal Bethlen István gróf, tagoltan ejti a szavakat, jobbra-balra fordulva, hogy minden oldalon jól hallhassák.

«Minden program annyi ér, amennyit gazdasági téren nyújtani tud a nemzetnek»

— Mindenekelőtt hálámnak akarok kifejezést adni — mondotta, — köszönetet akarok mondani azért, hogy Debrecen polgársága újból engem kért fel, hogy a következő országgyűlési ciklusban Debrecen városát képviseljem. Egy héttel ezelőtt bezárultak az országgyűlés kapui, elcsendesültek a termek. Azok, akiket az ország öt évvel ezelőtt bizalmával tüntetett ki, akikre rábízta sorsát, most széledtek az országban számotadni levékenységiükről és programot mondani a jövő tekintetében.

Normális időkben világnézeti alapon álló pártpolitikai programokat hallottunk, ma a gazdasági kérdésekről beszélnek az összes jelöltek.

A nemzetet, az országot ma elsősorban ezek a kérdések érdeklik. Minden program annyi ér, most ezekben a nehéz időkben, amennyit gazdasági téren nyújtani tud a nemzetnek. Minden program annyi ér, és annyiban ér valamit, amennyiben ezt a nemzetet átsegíteni képes azokon a nehéz gazdasági időkön, amelyekben ma élünk. Én is programbeszédemben elsősorban gazdasági kérdésekkel kívánok foglalkozni:

— Az a nagy világválság, mellyel 10 év óta küzdünk, az utolsó időben nem könnyebbé vált. A mezőgazdasági cikkek ára nem emelkedett, sőt hanyatlott. A válság nem hogy csökkent volna, de mindszélesebb körre terjedt ki. Ma már nemcsak a gabonaművek,

Hordókban és bálákban

érkeznek távoli országokból a Meinl-céghez a nagy hajórakományok. Kiváló szakemberek állítják össze a legkülönbözőbb fajtákból a világhírű Meinl-pörköltkávé-keverékeket. Meinl Sao Paulo pörköltkávé-keverék finom tejeskávé-keverék.

1/4 kg P 2.84

A kávézacskó a fenti képet viseli. Vannak természetesen finomabb, avagy olcsóbb keverékeink is.

Meinl Gyula r. t.

hanem más mezőgazdasági cikkek is árhanynatlást szenvednek, sőt azok a nyerstermékek is, amelyek a világtengeren túlról jönnek be Európába és hozzánk, a gyapot, a kávé, a tea, a gumi és így tovább. Szóval az összes nyerstermékek árai hanyatlást mutatnak. Ennek természetes következménye volt a föld árának csökkenése, de

hozzájárult a mezőgazdasági válsághoz az orosz kommunista köztársaság áramboló tendenciája is.

— És ha végignézem az ipari árakat, azt kell mondanom, hogy a mezőgazdasági osztályok meggyengülése, fogyasztóképeségének csökkenése következtében az ipari üzemek működése is szűkebb térre szorul és napról-napra növekedik a munkanélküliek száma. A mezőgazdasági termelés válsága következtében az ipar rentabilitása és napról-napra csökken. Ugyanabban az arányban, amint a mezőgazdasági termékek ára csökkent, következett be a világgiacon az ipari értékek hanyatlása is és ott,

ahol a bankcset összeköttetésben áll az

«Nem állunk a kapitalisztikus világrend összeomlása előtt»

— És ha nézzük ezt a válságot, úgy min-

desz a világ gazdasági életével. Felvetődik az a gondolat, hogy mi

talán a kapitalisztikus világrendszer, a magántulajdon alapján álló világrend összeomlása előtt állunk-e s vajjon talán azok részére van-e az igazság, akik a tulsó táborban a közgazdasági életet más alapon kívánják berendezni. Állítom: nem és sohasem. Ezek az átmeneti nehézségek, amelyekkel ma a világ küzd, minden háború után felmerültek, ezekkel minden háború után küzdötték. Nem a kapitalisztikus világrend összeomlása előtt állunk, hanem olyan nehézségekkel állunk szemben, amelyek tarthatnak rövidebb vagy hosszabb ideig, amely átmeneti nehézségekkel szemben minden nemzetnek fel kell vértéznie magát, mert az a nemzet, amely ezekből az időkől meg tudja menteni a maga anyagi és erkölcsi értékeit, meg tudja menteni a nagy politikai értékek feláldozását is.

Meg tudja menteni függetlenségének feláldozása nélkül úgy, hogy abban az országban a szociális összhangot is fenn tudja tartani, az a nemzet olyan előnyökre tesz szert a jövő szempontjából, amelyek a nemzetközi versenyfutásban neki azt az előnyt jelentik, amit a jövőben alaposan fel tud használni a maga javára.

Az ellenzéki programok

— Ezekután lássuk azokat a programokat, amelyeket az egyes politikai pártok ezekkel a bajokkal szemben felállítottak és nézzük, milyen orvosszereket ajánlanak. Itt rövid ideig akarok az ellenzéki pártok gazdasági politiká-

«Ha Gaal Gaszton programját megvalósítanák, egy fillérrel sem lenne drágább a buza, egy pengővel sem kapnánk több külföldi kölcsönt»

— De beszéljek egy párt programjáról, amely párt az utóbbi időben kizárólag gazdasági alapon alakult ki és amely hírdel, hogy a kormány helytelen politikát követ és ez a politika számos bajnak kulforrása lesz. Ennek a pártnak az a követelése, hogy a költségvetést szállítsuk le arra a nívóra, amelyet a nemzet teherviselő képessége elbir, és hogy ennek megfelelően az adókat szállítsuk le. Ez a párt adóreformot kíván, amelyet a magyar mezőgazdaság könnyítéseket kapna, viszont az ingótörvényt sokkal súlyosabban óhajtja megadóztatni, részben a társulási adó, az illetékek, a jövedelemadó és más egyéb adónemek felemelése révén.

Ennek a pártnak másik programja az, hogy olcsó hitel Magyarországon banktörvénnyel lehet csak előidézni, amely banktörvény gondoskodna kamattörvényről is, amely törvény magában foglalná a kamatszabályozást és uszoranak tekintené a kamatnak bizonyos százalékon felüli szedését, végül pedig, mint utolsó követelést állítja fel, hogy az ipari vámvédelmet szüntessük be abban a mértékben, ahogy ez a mezőgazdaságnak előnyös, szóval, a mezőgazdasági ipari cikkek vámját legalább harminc százalékkal szállítsuk le.

— Amint nézem ezt a programot, az első, ami szemembe öllik az, hogy lényeges voná-

ipari termeléssel, bankok bukása állott be.

A tözsdén jegyzett értékek mindenütt többé-kevésbé lefelé tendálnak.

— Szemben állunk az általános hitelkrízissel is. Ma kevés állam van Európában, amelyek deficitmentes büdzséje volna.

Még a nagy, erős, hatalmas Franciaország is a maga ezévi költségvetését hárommilliárd frank deflittal zárta le.

Sajnos, mi sem lehetünk sziget az óceánon, a gazdasági világválságot mi is érezzük.

«Nem Magyarországon van a legnagyobb válság»

— A mezőgazdasági cikkek árának hanyatlása tovább folytatódik.

Az a segítség, amelyet a múlt évben a bolettával a gazdáknak nyújtottunk, nem bizonyult elegendőnek.

A gazdák tekintélyes része eladósodott. Vannak, akik súlyos helyzetbe kerültek. Ezeknek megmentése érdekében kellett megalkotnia a törvényhozásnak a múlt esztendőben a földterhermentesítésről szóló törvényt. Nálunk is csökkent az ipari termelés, nálunk is nagyobbodott a munkanélküliek száma, nálunk is nehéz helyzetbe jutott a kisipar.

A külföldön, ha csak nem akarunk lehetetlen feltételeket elfogadni, még a jelen percben sem lehet hosszulejárati állami kölcsönt kapni. Ez az oka, hogy mezőgazdaságunkat, iparunkat hosszulejárati állami kölcsönrel ellátni képesek nem vagyunk.

Az államvasuti bevételek csökkennek és a községi háztartások is sokféle nehézségekkel küzdenek. És ha mégis azt mondom, hogy a mi helyzetünk ennek ellenére jobb, mint más országoké, úgy az igazat mondom. Méltóztassanak körülnézni, átnézni a határokon, nyugatra és keletre. Mindenütt válság van.

Merem állítani, hogy Magyarország nem az az ország, ahol a válság a legnagyobb volna.

lesz a világ gazdasági életével. Felvetődik az a gondolat, hogy mi

jával foglalkozni. Hiszen köztudomásu, hogy a szociáldemokrata párt nálunk egyoldalú osztályprogramot állított fel, amely, ha valóra válna, talán ideig-óráig az ipari munkások számára előnyösebb helyzetet tudna biztosítani,

de igen rövid idő alatt még nehezebbé tenné az egész gazdasági életet, mint amilyen most.

Nem beszéljek a többi ellenzéki pártok programjáról sem, mert azt a doktrinár elvet vallják, hogy a közgazdasági életbe beleszólni nem szabad, mert, ha belenyulnak, az csak kárt okoz.

sokban hasonlít ahhoz, amit Debrecenben 1928-ban adtam.

En magam is hirdettem, hogy a takarékoskosságot elvét a költségvetésben fokozni kell.

Magam is hirdetem, hogy ezt a takarékoskosságot a személyi téren is keresztül kell vinni. Csökkentettük is.

A személyzet tisztszálok csökkentését úgy visszük keresztül, hogy a megüresült állásokra nem írunk ki új pályázatot.

En magam is hirdetem, hogy vámtarifánkat revízió alá kell venni, abból a szempontból, hogy mezőgazdaságunk terhein csökkentésünk, anélkül természetesen, hogy ipari termelésünk jogosult igényeit figyelmen kívül hagyják. Ami leginkább eltér a mi felfogásunktól és a független kisgazdapárt felfogásától, azt két pontban jelölhetem meg. Két lényeges különbség van közöttünk és a független kisgazdapárt felfogása között.

Az egyik az, hogy az én felfogásom szerint igenis, mindent meg kell tenni abból a célból, hogy a mezőgazdaság helyzetét segítjük, de csakis úgy, hogy ezekkel az intézkedésekkel más jogosult érdekeket érinteni nem szabad, mert nem szabad az egész gazdasági életünket megdönteni

egyik termelési ág favorizálásával úgy, hogy ugyanakkor a másik termelési ágnek életbevágó érdekeit figyelmen kívül hagyjuk.

Ezt tennünk nem szabad. Nekem meggyőződés, hogy ha mindazt, amit a Független Kisgazda Párt a maga részéről követel, valóra váltaná, az egyáltalában nem csökkentené a mezőgazdaság terheit és nem emelné annak jövedelmezőségét. Nekem meggyőződés, hogy ha mindazt valóra váltanánk, amit a független kisgazdapárt kíván,

ugy egyetlen fillérrel sem lenne Magyarországon drágább a buza, egyetlen pengő külföldi kölcsönrel sem kapnánk többet, mint kapunk ma, sőt ellenkezőleg, ha az ingóttóke ellen drákói rendszabályokkal lépünk fel, nemesak hogy újabb ingóttóke nem jön be az országba, de a hennlevő is kimezékül.

Ha megvalósítanám a független kisgazda-

Csak nemzetközi segítséggel lehet küzdeni a világválság ellen»

— Meggyőződés az, hogy nem lehet kizárólag belpolitikai eszközökkel küzdeni a világválság ellen, hanem csakis nemzetközi segítséggel. E tekintetben teljesítjük is kötelességünket. Merem állítani, hogy kötelességmulasztás e téren bennünket nem terhel,

sőt ezen a téren éppen a magyar kormány volt az uttörő

és pedig két irányban: elsősorban felszólította az európai mezőgazdasági államokat, hogy összeülve, beszéljék meg egymás között a bajokat, állítsanak fel egy európai programot, amelynek segítségével a mezőgazdasági válságot eredményesen le lehessen küzdeni.

De ennél tovább is mentünk és magunk dolgoztunk ki egy programot és vittük a többi mezőgazdasági államok konferenciájára el.

Három módus, három lehetőség van, amelyen keresztül nemzetközi összefogás révén a mezőgazdasági válságot enyhíteni lehet. Az egyik a buzatermelők világtartalék megalkotása, a másik egy általános európai preferenciális megállapodás keresztülvitele, a harmadik, amely még szűkebb téren keresi a megoldást, egy regionális összefogásban az összes ipari és mezőgazdasági államok között.

«18—20 pengős buzaárra számíthatnak a gazdák»

— Látva a magyar kormány, hogy a világmegoldás nem lehetséges, az európai megoldás pedig nehézségekbe ütközik,

szűkebb regionális megoldást keresett és

azok az ipari államok, amelyek erre készek, a mezőgazdasági államokkal, amelyek erre kaphatók, olyan vámegegyezményt esinálnak, amelynek keretén belül az ipari államok bizonyos kontingens gabonát vesznek át a mezőgazdasági államoktól a világgiacon árnál magasabb áron, illetve olyan támogatást adnak a mezőgazdasági államoknak, amelyek végeredményben ugyanazt a célt érik el, mintha az exporthuzáért magasabb árat fizetnének, mint a világgiacon árnál.

— Ennek a megoldásnak az értéke abban nyilvánul, hogy ha sikerül Magyarország egész buzafeleslegét ilyen módon elhelyezni, illetve, ha sikerül legalább a buzafeleslegét megközelítőleg ilyen módon elhelyezni,

ugy nem lesz a belföldön buzafelesleg, amely nyomja a belföldi árakat. Természetesen, erre az szükséges, hogy buzafeleslegünket megfelelő mennyiségben el tudjuk azokban az országokban elhelyezni, amelyekkel megállapodást létesítünk. Ilyen módon Olaszországgal és Ausztriával kötöttünk regionális alapon megegyezést, amely néhány napon belül a világ elé kerül.

Meggyőződés, hogy ez a megoldás biztosítja azt, hogy Magyarország lényegesen magasabb áron tudja eladni buzáját, mint a világgiacon árnál. Ha ehhez hozzászámítom a bolettát, úgy mindenesetre a jelenlegi világgiacon, 9—10 pengős buzaár helyett, a mi mezőgazdánk ennek kétszeresével számolhatnak.

— Ehhez még megjegyzem azt is, hogy a szerződések létesítése alkalmával az állat-exportról sem feledkeztünk meg, tehát Magyarország a megállapodások révén nem hajtatik bele egyoldalú buzatermelő irányba, mert megfelelő piacot kaphat — állattenyész-

«Szó sincs új adókról, de a régieket sem lehet leszállítani»

— Ezekután át kell térnem azokra a belpolitikai eszközökre, amelyek segítségével segíteni tudunk gazdasági életünkön. Pénzügyi téren már hangsúlyoztam, hogy

a költségvetést le kell szorítanunk a lehető-

seg mértékéig, még pedig megtakarítások igénybevételével.

— Erről a megtakarításról eddig is gondoskodtunk és ez a jövőben is feladatunk lesz. Szólni kívánok az adózásról is.

párt programját és ha megtennénk azt, hogy a magyar iparnak kárt okoznánk, a mezőgazdaságon ezzel nem segítenénk és ezzel az intézkedéssel az ipar terén egyetlen munkanélkülinek sem adnánk kenyeret, sőt szaporítanánk a munkanélküliek számát. Akik pedig tudni akarják, hogy a munkanélküliek számának szaporítása mit jelent, az nézze meg Ausztria, Németország és Anglia munkanélkülieinek a számát és azt a következményt, amit ez a munkanélküliség a költségvetés szempontjából okoz és ha ezt alaposan áttanulmányozták, akkor mindenki igazat fog nekem adni akkor, amikor leszögezem azt az álláspontomat, hogy sok minden helyes a Gaal Gaszton-féle programból, amint én ezt már 1928-ban is megmondtam,

de sok tulzás van benne,

amitől viszont óvakodunk kell, mert megvalósításuk esetén nagyobb bajoknak tennék ki a nemzetet, mint a jelenben van.

A londoni és a római konferencián a magyar földmiveltési államtitkár terjesztette elő a világtartalék javaslatát és ehhez a résztvevő összes államok hozzájárultak, az Északamerikai Egyesült Államok kivételével.

— Egy másik javaslatot a belgrádi, bukaresti és egyéb helyeken tartott konferencián hoztunk javaslatba, amely legutoljára Genfben Briand által egy preferenciális szisztéma révén jutott tárgyalásra.

Ez a javaslat abban áll, hogy Európa területének amaz államai, amelyek buza-, illetve gabonabevételre szorulnak, de ugyanakkor magas vámmal védik a saját mezőgazdasági terményeiket, az európai gabonaexportnak engedjenek utat.

Ezt a javaslatot még nem vetették el, de még el sem fogadták, ez a javaslat tárgyalások anyagát alkotja. Én hiszem, hogy mivel a világ gazdasági életét csakis nagyobb fogyasztási területek létesítése révén lehet javítani és a világ gazdasági válsága csakis úgy oldható meg, ez a preferenciális szisztéma (tudniillik egy külön európai fogyasztási terület realizálása) meg fog valósulni. Sajnos azonban, itt még nem számolhatunk be olyan megoldásról, amely az eredményt teljesen biztosítaná.

örömmel jelenthetem, hogy ezt a megoldást meg is tudta találni.

Miben áll ez a megoldás? Abban hogy

«Elmegyünk a vámszövetségig is»

— Nem habozom kimondani azt, hogy ha kell, elmegyünk még a vámszövetségig is. El kell mennünk odáig is, de csak olyan országokkal, amelyek ezt a vámszövetséget politikai célokra kívánják használni nem akarják,

olyan országokkal, amelyek a gazdasági alapon létesült megegyezést minden különböző hátsó gondolat nélkül valósítsák meg, olyan országokkal, amelyekkel ilyen megállapodás nemzeti függetlenségünk érintése nélkül lehetséges.

— Magyarország mindig hulturország volt és mint minden kultúrország, magas igényekkel rendelkezik. Ezt a kultúrívót kilenc-tízpengős buzaárak mellett fenntartani nem lehet. Az itt elmondott megegyezés megoldást kellett tehát választani, ha nem akarunk lesüllyedni koloniális nívóra, ha nem akarunk tisztára parasztország lenni, minden kultura nélkül.

Szükségesnek tartom ebben az esetben a mezőgazdaság által fizetett jövedelemadónak sokkal arányosabb elszámolását is, mint az most történik.

(Folytatás a 4-ik oldalon)

Felrobbantotta lakását egy öngyilkos ujbpesti tisztviselő, akit a borzalmas detonáció darabokra tépett

Klein Erzsébet harminchárom éves tisztviselő szörnyű öngyilkossága — Óriási pánik a Korvin-utcai egyemeletes házban, amelynek minden ablakát és ajtaját kiszakította a robbanás ereje

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Vasárnap este hét óra tájban borzalmas robbanás rázta meg az ujbpesti Korvin-utca 5. számú ház épületét. A detonáció, amely az egyemeletes ház egyik földszinti lakásából eredt, pillanatok alatt

megrepedeztette az épület falait, a lakások ablakai csőrömpölvé hullottak az udvarra, az ajtók pedig reccogva-ropogva dőltek a folyosó rácsai felé.

A kis ujbpesti házban, de a szomszédos épületekben is óriási pánik keletkezett,

a lakók kirohantak az utcára s jajveszékelve kiáltottak segítségért.

Ekkor még senki nem tudta mi történt, csak rémülve figyelték a ház falain a repedéseket, s ami a robbanás után csak két-három perccel következett be, hogy a Korvin-utca 5. számú ház padlása is reccogva-ropogva beomlott.

Végül is néhány szomszédos házban lakó ember visszanyerte nyugalmát, a telefonhoz siettek és értesítették az ujbpesti rendőrséget és mentőket a még mindig megfeszíthetetlennek látszó katasztrófáról. Félnyolc óra tájban rendőri bizottság és az ujbpesti mentők két szerelvénye jelent meg a Korvin-utca 5. számú ház előtt, ahol olyan hatalmas tömeg szorongott, hogy a rendőri bizottság utasítására

kordonnal kellett a részben fejvesztetten futkározó lakókat, részben pedig a kíváncsi tömeget hátraszorítani.

Hol történt a robbanás?

A ház megközelítése még mindig veszélyesnek látszott, mert a megrepedezett falak, befordított ablakok és szétszóródott ajtók állandó beomlással illetve lezuhanással fenyegettek. A rendőri bizottság tagjai ennek ellenére beférték a ház kapuján és az egyik földszinti lakás felé tartottak, ahonnan erős, fojtó gőzszag ömlött a kiszakított ajtón keresztül a zudvar felé.

Két rendőrtisztviselő és egy mentőorvos a romhalmazzal elborított lakásajtón keresztül behatolt az egyszoba-konyhás lakás belsejébe, ahol

megdöbbenő látvány fogadta az érkezőket. A robbanás erejétől apró darabokra szaggatott butorok, szétört edények, üvegcserépek és faltörmelék között a felismerhetetlenségig szétroncsolt testtel feküdt a kis lakás főbérletője, Klein Erzsébet harminchárom éves magántisztviselő. A szerencsétlen leány végtagjait valóságos leszártatta a detonáció ereje, arcán pedig súlyos égési sebek éktelenkedtek.

A lakásban fojtó gőzszag terjengett, úgyhogy a rendőri bizottság tagjai csakhamar megállapították, hogy

a robbanást világítógáz gyulladása idézte elő.

A konyha gázrezsójának két csapjából ugyanis vastag sugárban ömlött a gáz, a rezsó állványán pedig papírszelet feküdt a következő néhány sorral:

Felfedezik Klein Erzsébet borzalmas öngyilkosságát

„Nem bírom tovább az életet, a nyomort és a lemondást, öngyilkos leszek. Ne kutassák öngyilkosságom okát, semmi értelme. Klein Erzsébet.“

Csak e pár sor láttán eszméltek fel a hatóságok arra, hogy tulajdonképpen mi történt.

Klein Erzsébet az öngyilkosságának egész különös, elszánt és eddig ismeretlen módját választotta akkor, amikor felrobbantotta lakását, hogy így meneküljön a halálba.

A szerencsétlen leány, aki a házbeliek szerint a legutóbbi időkben nagy nélkülözések között élt s már régebben foglalkozott az öngyilkosság gondolatával. Miután minden erőfeszítése árán sem tudott álláshoz jutni, a legutóbbi napokban meglátogatta előkelő rokonait, ismerőseit s anélkül, hogy tulajdonképpeni szándékáról beszélt volna,

mindenkitől elbucszott.

Szombaton este Klein Erzsébet bezárkózott lakásába és vasárnap már nem is mutatkozott. A későbbi vizsgálat megállapítása szerint már délután hozzálátott borzalmas tervének végrehajtásához.

A konyha ablakát és ajtaját hermetikusan elzárta, a réseket vattával, papírral betömte, hogy minél kevesebb levegő szívárogjon be a kis földszinti konyhába. Azután kinyitotta a gázrezsó csapjait, amelyekből megindult a világítógáz. Mikor azután már érezte, hogy a konyhát megtölti a gáz s őt lassan elhagyja ereje is, gyújtó gyújtott s ennek lángjával fellobbantotta a gázzal telített konyha levegőjét.

Ebben a másodpercben természetesen lekövetkezett a detonáció, amelynek borzalmas ereje szétszaggatta a már bizonyára eszméletlen lány testét, megrepedeztette a falakat, a ház majdnem valamennyi ablakát és ajtaját betörte s az első emelet felett huzódó padlást is leszakította.

A rendőri bizottság tagjai maguk is megdöbbenve állottak az öngyilkosság e szörnyű s eddig ismeretlen fajtája előtt, a szerencsétlen Klein Erzsébeten azonban már nem lehetett segíteni. A vértócsában fekvő női csonkot beszállították a törvényszéki bonctani intézetbe, a rendőrség pedig tovább folytatja a vizsgálatot.

Pánikhangulat és menekülés a schilling elől Ausztriában

A Kreditanstalt külföldi hitelezői kétmilliárd schillingre kérnek garanciát az osztrák államtól — Ejszakai tárgyalások a kormány és az angol hitelezők között

Bécs, június 14.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Kreditanstalt külföldi hitelezőinek külön megbízottai, különösen az angolok képviselői vasárnap Bécsbe érkeztek és azonnal érintkezést kerestek a kormánnyal. A megbízottak kijelentették, hogy

a külföld semmiesetre sem hajlandó prolongálni a Kreditanstalt hiteleit, ha az állam nem veszi át az összes tartozásokért és pedig úgy a régi, mint az új betétekért a teljes és feltétlen szavatosságot.

Ez annyit jelentene, hogy az osztrák állam kétmilliárd schillingért vállalna szavatosságot, amelyet természetesen előbb vagy utóbb kifizetni volna kény-

telen. Ez olyan kötelezettség, amelyet az osztrák állam magára vállalni kép-

telen. Ez olyan kötelezettség, amelyet az osztrák állam magára vállalni kép-

a keresztényszocialisták részéről Kienböck volt pénzügyminiszter vett részt.

A tárgyalások még mindig folynak, de alig van kilátás arra, hogy vasárnap éjjel még valamilyen végérvényes megállapodás jöjjön létre.

Közben Bécs és Ausztria pánikhangulatban van.

Valóságos menekülés indult meg a schilling előtt: még a vasárnapi zugforgalomban is kerestek devizákat. Attól tartanak, hogy hétfőre megrohanják a bankokat.

Hogy politikai kihatásai mik lesznek a külföldi hitelezők követeléseinek, az teljességgel beláthatatlan.

Az osztrák Jegybank elnöke a schillingről

A Wiener Sonn- und Montagszeitung munkatársa kérdést intézett az osztrák Jegybank elnökéhez, Reich dr.-hoz a schillingkérdésre vonatkozólag, aki a következőket válaszolta:

— Nem lehet letagadni, hogy az utóbbi időben Ausztriában a schilling tekintetében rendkívül idegesség észlelhető. Természetesen ez az idegesség nagy valuta és deviza mozgalmat váltott ki.

— Ennek ellenére meg lehet állapítani, hogy

A helyemen maradok és folytatom művem a békéért, mondotta Briand vasárnap

Párizs, június 14.

— A Reggeli Ujság tudósítójának távirata. —

Gourdon városban ma délelőtt Briand külügyminiszter tiszteletére nagy ünnepeket rendeztek. A külügyminiszter délelőtt 11 óra körül autón érkezett a zászlódiszbe öltözött várba Malvy képviselő, De Jouvenel és De Monzie szenátorok, valamint számos képviselő és újságíró kíséretében. Briand nagy beszédet mondott:

— Olyan háború után, mint amelyen a világháború volt,

a győztesek kötelessége az, hogy példát adjanak a világnak és a többi nemzet szívében felélesszék a béke szellemét

— kezdte beszédét a külügyminiszter. — Ki kell jelentenünk, anélkül, hogy a haza védelmét elhanyagolnánk, hogy a háborút a béke előkészítésével és megszervezésével lehet elkerülni.

En

a helyemen maradok és művem tovább fogom folytatni.

Beszéde további során ismertette a béke érdekében kifejtett tevékenységét.

— Vannak — ugymond — olyan férfiak,

ÖN PÉNZT TAKARIT

ha »VER-KO« cipőt vesz, mert igen tartós, elegáns és olcsó

»VER-KO« cipők, IV., Múzeum-körut 33

az Osztrák Jegybank aranyfedezetének veszélyéről szó sem lehet, mert még mindig a duplájával nagyobb az aranyfedezet, mint a törvény előírja. Teljesen tudatában vagyok annak, hogy egy pánikhangulatban a józan észnek nem tulajdonítanak nagy jelentőséget, de remélem, hogy a számok ereje meg fogja hozni a kívánt hatást. Kijelenthetem, hogy inflációs veszélyről semmi esetre sem lehet beszélni. Hogy 220 millióval növekedett a jegyforgalom, ez csak arra vezethető vissza, hogy egyes vállalatok kasszarezerváltat magukhoz váltották s abban a pillanatban, amikor visszatér a bizalom s ezzel együtt ezeknek a vállalatoknak a pénztárkészlete visszavándorol a bankokba, a pénzforgalom is csökkeni fog.

Run a stájer takarékpénztárak ellen

A stájerországi takarékpénztárak runjére való tekintettel Winkler osztrák belügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben felhívja a hatóságokat, hogy a rémhírterjesztők ellen a legszigorúbban járjanak el.

akik a békét veszélyes módszerekkel akarják biztosítani. Ezek a régi módszerek, amelyek mindig háborúhoz vezettek.

Genben szememre vetették, hogy e szavakat mondtam: Amíg helyemen leszek, nem törhet ki háború. Sokan úgy vélték, hogy ez a kijelentésem nagy önteliségről tanuskodik. Nos, e szavakat úgy értelmeztem, hogy amikor a kormány és főképpen a külügyminisztérium élén oly férfiak állnak, akik a békét akarják és nem engedik, hogy ezt a háború megzavarja, addig háború nem törhet ki.

Briand beszéde nagy hatást tett a hallgatóságra.

Ön is lehet munkatársa

a Reggeli Ujságnak. Ha tud valamilyen közérdekű dolgot, érdekes eseményt — írja meg a szerkesztőségnek. (Budapest, V., Lipótkörut 5.)

A választások megkezdődtek!

Hölgyeim!

Önöknek is joguk van

választani

a Kossuth Lajos-utcai

Holzer-cégnél

mivel köztudomásu, hogy detailüzlete rövidesen

megszűnik

és az egész raktáron levő női ruházati cikkek,

kosztümök, tavaszi, őszi, télikabátok és bundák, amíg a készlet tart, eddig még nem létező rendkívüli olcsó áron

kiárúsíttatnak

Holzer

nőidivatháza

IV., Kossuth Lajos-u. 9

Bethlen beszédének folytatása

Ugyanez a lakosság ama részének, amely csak egy házzal és kistelekkel rendelkezik és amely ma aránytalanul magas házbéradót fizet, csökkenteni kell a terhet.

Ismétlem, nehogy félreértés legyen, hogy addig, amíg az állambiztosítási mai állapota fennáll, ezeket a könnyítéseket keresztülvinni nem lehet.

Tehetünk egy nagy lépést a községi háztartások terén is. Az elmúlt országgyűlés rendjén a belügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be, amely a községi háztartások könnyítését és arányosságát tűzte ki célul. Legfontosabb feladatnak tartom, hogy foglalkozzunk a

köz munkavásárlás

megoldásának kérdésével is. A pénzügyi kormányzat feladatai között legfontosabb, ahogy beruházási kölcsönhöz jussunk. Közgazdasági életünkbe nagyobb hosszulejárati kölcsön nélkül új vérkeringést nem hozhatunk. De természetesen, hogy lehetetlen feltételek mellett ilyen külföldi kölcsönt felvennünk nem szabad és nem lehet.

«Vámrevízió négy irányban»

— Szükséges az is, hogy adjunk egy rövid mezőgazdasági programot. Magyarország mezőgazdaságának két nagy kérdése van: az egyik a buza-, a másik a borkérdés. A buza külföldi elhelyezéséről már beszéltem. Itt meg kell még említenem,

a minőségi termelés előbbrevitelének szükségességét.

A háború alatt csak mennyiségre termeltünk, most minőségre is kell termelni. Ami a borkérdést illeti, itt is pár vonásban jelezni kívánom a kormány terveit.

Ha azt a bormennyiséget, amelyet termelünk, a külföldön eladni képtelenek vagyunk, akkor termelésünk részben csemegegyártásra kell átalakítanunk, részben gyümölcsöket kell létesítenünk.

— A mezőgazdasági program kiépítését célozza az a program is, amelyet az ipari és kereskedelmi téren kell hozni. A vámpolitikáról már röviden beszéltem. A vámrevízió négy irányban kell kifejlődni.

«Elintéztést kell nyerni a tisztviselőkérdésnek s az adminisztráció reformjának»

Hangoztatni kívánom, hogy abszolút szükséges, hogy az egyes városok a maguk beruházási és gazdasági programját egységesítsék.

Erre azért van szükség, mert azt tapasztaltam, hogy a vidéki városok beruházási programjai nem gazdaságosak.

Elismerem, hogy az állami adminisztrációban egy dzsungel van, aminek oka, hogy száz év óta egymásra raktuk az intézkedéseket. Nem mi vagyunk a hibásak és most azt kell vizsgálnunk, hogy ezen miképpen tudunk segíteni. Elintéztést kell nyerni a tisztviselőkérdésnek, még pedig együttesen a tisztviselőpragmatikának, a jogioktatás reformjának, a családi pótlék kérdésének és az összes tisztviselői kerethez tartozó kérdéseknek, amelyek együttes intézkedést igényelnek, mert ezeknek együttes elintéztése nélkül a tisztviselői kérdést lényegében megoldani egyáltalában nem lehet.

«A királykérdést csak az országgyűlés és az ország egyeteme oldhatja meg»

— Kiépítettük ideiglenes alkotmányunkat, de nem intéztük el a királykérdést. Hiányzik a korona, hiányzik a fő. A múltban azt mondták, hogy Istenért, a királyért és a hazáért éltek és készek voltak meghalni. A sorrendet meg kell fordítani. Nem a haza van a királyért, hanem a király van a hazáért. A királykérdés csak a haza javára és csak akkor oldható meg, amikor ezzel nem veszélyeztetjük a nemzet érdekeit. Még egyet. A királykérdést nem egyesek oldhatják meg, hanem az országgyűlés és az egész ország egyeteme. Aki másként akarja ezt elintézni, veszélybe döntné a hazát, mert vagy polgárháborút, vagy külső beavatkozást idézne elő. Eppen ezért azt mondom, hogy a királykérdés ma sem aktuális és ma sem tűzhető napirendre.

«A választójog és a szabadságjogok kiterjesztése»

— Nyilatkozni kívánok a választójogról és a szabadságjogok kérdéséről is. A választójog tekintetében a múlt országgyűlésen történt intézkedés, amennyiben a törvényhatósági és községi választásokat a titkosság alapján ejtettük már meg.

A jövő országgyűlésen tovább kell menni a választójog terén.

A titkosság, a jelölési és a kerületi reform rendszerének kell következnie.

— Ugyanugy vagyunk a szabadságjogok kérdé-

— Először is azokat a tételeket, amelyeket szerződéses tárgyalások révén automóm vámtarifával a velünk szerződő államok elfogadnak, nem kell revízió alá venni.

— A második szempont az, hogy a mezőgazdaság szempontjából szükséges üzemi anyagok vámját revideáljuk, mert a mezőgazdaságon ebben a tekintetben is könnyíteni kell.

— A harmadik szempont, hogy összhangba kell hozni a nyersanyagok, a félgártyák vámját a készárú vámjával.

— Negyedszer szükség van arra, hogy egyik-másik részét a vámtételeknek revideáljuk és új vámoikat hozzunk be.

«Az ipar és közlekedés kérdései»

Az iparfejlesztési törvényt az elmúlt országgyűlés már elfogadta és most a végrehajtás követhet. A végrehajtás előtt

a szóba kerülhető nagy ipari vállalatoknak teljes kataszterét kell megállapítani, még pedig a tőkehozam, a produktivitás és a fennálló hitel szempontjából,

mert csak így lehet gondoskodni arról, amit az iparfejlesztési törvény elérni akar, mert csak így tudjuk, hogy hol van a baj és hol kell segíteni. Csak ezután foghatunk hozzá azoknak az iparágaknak a meghonosításához, amelyeknél a termelés fokozható és ezzel kereskedelmi mérlegünk javítható.

— A kisipar terén a főkérdés a kisipari hitel kérdése. Ezt a kérdést a kisipari hitelszövetkezetek kiépítése és decentralizálása révén tervezni elérni a kormány.

— Egy általános tarifarevizióval kell foglalkozni a vasutaknál, amely tarifarendszert úgy kell megalkotni, hogy most elhagyott vidéket is bekapcsoljunk a világforgalomba.

Gondoskodnunk kell arról, hogy egyes, a fővárostól távolabb fekvő vidékeket a revízió révén közelebb hozzunk a fővárhoz és ezzel a Nyugat-hoz. A történelmi tarifarendszert tehát revideálnunk kell.

— A közlekedés terén az utépítési program ki van dolgozva. Évenként többszáz kilométer ut kiépítése biztosítva van, de

a vasuti beruházási programot is folytatnunk kell.

FELNEMESZTÉS

sőt még olcsóbban is árusítok bármelyik nagyáruháznál

Tájékoztató:

Küftner selyemharisnya	divatszínű, tartós, jó mosó minőség	1.96
Csipkés kombiné	remek Pastel-színű	1.96
Füredődressz	remek szabás, csodás színpompa	3.96
Férfi Oxford-ingek	gallérokkal, garantáltan színtartó, kitűnő minőség	4.80
Férfi-gallér	kemény és félkemény, la minőség	-.88
Zokni	igen jó minőség, divatszínű, nárja	P - .08, -.90, 1.25
Divat bőrovek		P -.95, 1.25, 1.45 és 1.75

Schneller Ferenc V., Lipót-körut 29
(Meinl kávéüzlet mellett)

«Az elkövetkező év külpolitikai szempontból kritikus lesz»

— Még egy néhány szót a külpolitikáról, amely sohasem választható el a belpolitikától, és amely ma ráknézve fontosabb, mint volt bármikor.

Ma Magyarország külpolitikai kérdésekben független állam.

Az a tizesztendősi periódus, amelyet a háború óta átélünk, a külpolitikai kérdések egész tömegét tölta előtérbe. Ma már a helyzet lényegesen javult. Öszinte és nyílt barátaink vannak, akik nehéz időkben támogatnak bennünket.

A barátságok egész láncolatát sikerült létesítenünk és ezek a barátságok segítenek bennünket a velünk szemben álló ellenséges erőkkel.

Ezt a barátságot továbbfejlesztjük és ennek ápolását a jövőben is folytatni kívánjuk.

— Az elkövetkező év kritikus lesz külpolitikai szempontból.

A leszerelési konferencián fog előlőni, hogy az európai kollaboráció tovább halad és fejlődik-e, avagy visszaesünk a

szövetségi rendszerbe.

A leszerelési konferencián fog bebizonyulni az, hogy végre hajlandó-e az egyenlőséget a hatalmak minden nemzet számára fenntartás nélkül megvalósítani. A páneurópai gondolatnak ez az egyik alapfeltétele, a másik az, hogy megszüntetessék azok az igazságtalanságok, amelyek a békeszerződésekben gyökereznek. Már egyszer megmondtam és most csak megismétlem, igazságot és egyenlőséget követelünk és egyesülést a tőlünk elszakított részekkel.

Fentartom ezt ezen a helyen is, fentartom, amit akkor mondtam és programom a következő:

— Igenis, páneurópai összefogás lehetséges, de csak azoknak az igazságtalanságoknak a megszüntetésével, amelyekre rámutattam. Ez a magyar kormány, de egyúttal a magyar nemzet programja is. Az a magyar kormány, amely nem ezt a programot vallaná, nem találna otthon a hazában.

A miniszterelnök beszédét szünni nem akaró lelkes éljenzés, taps és ünneplés kísérte.

«Kevés erőnket nem hazugsággal akarjuk pótolni»

A miniszterelnök beszéde után Ruffy Vargha Kálmán felsőházi tag, gazdasági akadémiai tanár és Radó Rezső dr. kamarai főtitkár mondott rövid beszédet.

Utána ötszáztertekes bankett volt a Bikaszállóban, amelyen Hadházy Zsigmond főispán a kormányzót köszöntötte, majd Tóth Lajos felsőházi tag a miniszterelnökre mondott felköszöntőt.

A miniszterelnök az üdvözlésre adott válaszában fontos kijelentést tett. Azzal kezdte, hogy azt mondják, hogy

sohasem hazudnak annyit az emberek, mint házasság előtt, vadászat után és választások előtt.

Ha van is ebben valami igazság, azonban kétség telen, hogy a hazugságok nem vezetnek sikerre. A választások előtt állunk.

Pograbbeszédet mondtam, de remélem, hogy nem volt az a benyomásuk arról, hogy kevés erőnket hazugsággal akarunk pótolni.

— Nem hiszem, hogy lényeges változások jönnek a választás után. Bizom ebben, mert meg vagyok győződve igazságainkról. De egyébként is látjuk, hogy más országokban, ahol őrületes tömegek választanak, majdnem ugyanazok az arányok kerülnek ki az urnákból, mint volt az előző eredmény. Még itt nálunk is, ahol alapjában véve világnézeti különbségek harcolnak egymással, lényeges eltolódások itt sem fognak bekövetkezni.

Nem hiszem, hogy a gazdatársadalommal el lehetne hitetni azt, hogy erőnket megoszolásával több erőt tudunk felmutatni, mint együttes erővel.

Nem hiszem, hogy a gazdatársadalommal el lehet hitetni azt, hogy a kormány ellen tömörülve, többet tud elérni érdekének jobbrafordításáért, mintha egy táborban sorakozik. Nem hiszem, hogy a gazdatársadalommal el lehessen hitetni

azt, hogy saját érdekében jobban cselekszik, ha a kormánytól eltávolodva belékényszeríti a kormányt arra, hogy

más foglalkozási ágakra jobban támaszkodva igyekezzék magának többséget szerezni.

Nem hiszem, hogy nagy eltolódásokat hoznak a választások, mert ebben a nehéz helyzetben, amelyben vagyunk, egy állandó rezsim létesítése igen nagy érték kijelöl.

— Meg vagyok győződve arról is, amit már öt esztendővel ezelőtt is hangoztattam, hogy Budapest kivül egy erős, független, a maga lábán is megálló vidéki gócpontokra is van szükség. Ebben az irányban Szedgen Klebelsberg Kuno gróf végzi a munkát. Nekem kötelességem itt Debrecenben végezni ugyanazt. Utalok e tekintetben a debreceni egyetem és a gazdasági akadémia összefogásának gondolatára.

Nem vagyok erőszakos ember, nem akarom ezt a tervet az erőszak eszközeivel végrehajtani, csak meggyőzni akarom az országot, hogy a tudomány és a gyakorlatnak az egyetemi téren való egyesítése milyen előnyöket rejt magában.

Felajánlottam szolgálataimat az ország körvéléményének, hogy ennek a gondolatnak a helyességéről meggyőzzem.

A diszbeid után a miniszterelnök autón Kenderesre utazott a kormányzóhoz.

Debrecenben a miniszterelnöknek egyébként 14.000 aláírása van. Hegymegi Kiss Pál és Györki Imre is már a szükséges aláírásokkal rendelkeznek, de az aláírások gyűjtése változatlanul folyik tovább.

Az első reggeli póstával megkapja lakásán a REGGELI ÚJSÁG-ot, ha előfizet egy negyedévre 2.80 pengőért

SIESSEN BEVÁLTANI

a rádiónyugtán levő utalványt, mert ez a kedvezmény július hó 15.-én lejár!

Ezen időpontig még minden rádióüzletben visszatérítik

a 2.40 P rádióelőfizetési díjat, ha 3 darab bármilyen típusú

TUNGSRAM BÁRIUMCSÖVET

vásárol.

Tizezer beszéd, százezer ígéret Budapesten és a vidéken...

Az utolsó agitációs vasárnap hírei

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Budapest tudvalevően huszonöt képviselőt küld az új parlamentbe. Ezért a huszonöt mandátumért elkezdett küzdelem folyik a pártok között, amelyek fűmódjára nőnek ki a földből. Ugyanakkor mindennap egy új párt plakátjai jelennek meg a falakon és ma már az a helyzet, hogy a pártok száma meghaladja a mandátumok számát.

Elképzelhető, mekkora apparátus kell hozzá, hogy minden párt megszerezze azt az ötezer aláírást, amelyre minden választókerületben szükség van, ha indulni akar.

Ha csak tíz pártnak sikerül az aláírások megszerzése, akkor ez százötvenezer választónak a megmozdítását jelenti.

Ez a szám az összes választóknak majdnem a felét jelenti. Ilyen körülmények közepette ma még szinte lehetetlen képet alkotni arról, hogy a fővárosi huszonöt mandátum hogyan oszlik majd meg a pártok között. Az elszomorító ebben az egész dologban az, hogy

a most folyó választási küzdelem a maga leplezettségében tárja fel a polgári társadalom széthúzását, egyenlenségét, gyengeségét és kleszességét — a szociáldemokrácia tömör és fegyelmezett egységével szemben.

Amíg a polgári pártok egymás között marakodnak a mandátum-koncon, addig a szociáldemokrata párt tömegei engedelmesen sorakoznak a pártlista mögött. Hogy ebből a harcából a

polgári társadalom meglépté az agitációval, erkölcsében legyengítve és érdekeiben veszedelmesen kerül ki, — mit fáj az annak a néhány embernek, aki a veszedelmes parazsán a maga kis mandátum-gesztenyét szeretné megszívni.

A budai kerület hat mandátumáért — tizenegy párt verszik; az északi kilenc mandátumért és a déli tíz képviselőségért a leghelettebb alakulatok vívják a harcot. Tetszetős jelszavak mögé bujva ágyuznak egymásra a — pártok és nem látják, hogy ebben a hajtvadászatban ők nem — vadászok, hanem csupán hajtók, akik a kérelmetlen ellenfél területére hajszolják az áldozatot; a polgári társadalmat. Mi sem jellemzi jobban ezt a helyzetet, mint például az, hogy a kormány pártja a déli kerületben, ahol eddig két mandátum volt, három részre bontva harcol. Van Uselty-lista, Bárczy-lista és Hűvös-lista. Már egy állott a helyzet, hogy a két utóbbi Bárczy vezetésével egyesül, — amikor valaki vagy valakik a kész egységet pillanatok alatt felborították. A következők ezek az lesz, hogy Useltyék nagynehezen behoznak egy képviselőt és — ha jól megy — a két „ellenpárt” egyike, talán a Hűvös-párt, nagynehezen egy töredékmandátumhoz juthat. Holott egyesült erővel esetleg három mandátumot szerezhetett volna a párt. Ugyanez a helyzet Budán is.

De az ellenzék és a keresztény-párt oldalán sem jobb az állapotok. Itt is a különlisták egész sora fut és elemre forgácsolja szét az ellenzéki szervezeteket.

ket karok gyógyítani és egy tisztább, jobb Magyarországért harcolni!

A városligeti Czaja-cirkuszban kétezer főnyi tömeg szorongott, mikor Friedrich István megérkezett. Ezen a gyűlésen különösen nagy hatással szólalt fel Takács István, Weisz Konrád, Nagy István és Csetzár Jenő dr., Friedrich itt is nagy tetszéssel fogadott, beszédet mondott.

Vasárnap délután Csepelen, Zuglóban és Kispesztén mondott beszédet Friedrich István.

A déli kerületből

A Budapest déli kerületben választójoggal bíró vasutasok a Park-szálló nagyertermében gyűlést tartottak, amelyen Wolff István MÁV főfelügyelő elnöki megnyitó beszédében felkérte vasutasársait, hogy tömör sorokban álljanak a mostani választási küzdelemben az egységes párt mellé.

Ezután Uselty Béla mondotta el programbeszédét, amelyben kifejtette, hogy az új parlamenti ciklusban minden lehető el fog követni, hogy a MÁV háztartási egyensúlyának megővése mellett az alkalmazottak jogos igényeit kielégítsék és a kirívó sérelmeket orvosolják. Payr Hugó programbeszédében azt fejtette ki, hogy háborúban és békében a vasutas egyformán megbecsült harcosa a forgalomnak, amelynek biztonságát, gazdaságos lebonyolítását csak elégedett vasutasársadalom részéről várható. Hatolky Kázmér mondt még beszédet, majd Téth András dr. és Wolff István felszólalásával véget ért a nagygyűlés.

A Hűvös-lista

A Hűvös-lista hívei szaporodnak a déli kerületben. Botjai Hűvös Iván után a lista második helyén Kollár Gábor, a budapesti mészárosipart terület elnöke következik. A vasárnap délelőtt tartott nagygyűlésen Hűvös Iván pártjához csatlakozott a huszárparaszti testületén kívül a

TÁTRAI

GYERMEKNYARALÓ

BALDÓCFÜRDŐ

FIUKNAK ÉS LEÁNYOKNAK

SPORTTELEP

STRAND

HIZÓKURA

AZ EGÉSZ FÜRDŐ A GYERMEKEKÉ

PROSPEKTUST KÜLD:

GÁBOR

FIUNEVELŐINTÉZET

Budapest VI, Munkácsy-u. 21. Tel 290-00

Ernszt Sándor felhívta az OTI önkormányzatát, ossza ki a munkaalkalmakat

A Keresztény Gazdasági Párt budapesti gyűlései

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Keresztény Gazdasági (Wolff) Párt a Budapest-északi választókerületben vasárnap bontotta ki zászlóját. A párt listájának élén Ernszt Sándor népjóléti miniszter neve áll, akit a sorban Homonnay Tivadar és Tabódy Tibor országgyűlési képviselők nevei követnek. A párt az angyalpölde Szent László-úton, a Terézvárosi Nagymozgóban tartotta meg választói gyűlését.

A választói nagygyűlésen Hufnagel elnök megnyitó szavai után elsőnek Homonnay Tivadar volt országgyűlési képviselő szólalt fel, aki hosszú és tartalmas beszédében mindenre kiterjedő, átfogó politikai programot adott.

Ezután a hatalmas közönség tapsai és éljenzése közben Ernszt Sándor népjóléti miniszter emelkedett szólásra.

— A most megindult küzdelem rendkívül fontos, ezek a napok döntik el azt, hogy a következő években továbbra is rend legyen-e az országban, vagy forradalomba sodortassunk-e. A mi programunk egyszerű: munkaalkalmakat akarunk teremteni mindenki számára. Építeni akarunk, mert Magyarországot csak a szó szoros értelmében vett építőmunka válthatja meg. Ezzel kapcsolatban innen, erről a helyről is

felhívom az Országos Társadalombiztosító Intézet önkormányzatát, ossza ki minél előbb a rendelkezésre álló munkaalkalmakat.

A tempót gyorsítani kell. Az OTI-nál közel négymilliárd pengő áll rendelkezésre ebből a célból. A székelyfővárosnál, amelynek polgármestere letől talpig getlemann, pártunk erőssége, szintén elegendő investícionális pénz áll készen s most már nincs más hátra, mint az építést, a kényereladót alkotást mihamarabb megkezdeni. A két budapesti hidat is megkezdjük felépíteni, holott azt nem tudom egészen bizonyosan, vajon valóban szükség van-e ezekre a hidakra, de azt egészen biztosan tudom, hogy munkaalkalmakra igenis szükség van.

— Annnyit állíthatok magamról, hogy attól a pillanattól fogva, amint a minisztériumba belépek, folytonosan a nyomorúság ellen küzdök. Legelőször is megadottam a gazdagokat a szegények javára. A lakásviszonyok, állítom, semmivel sem rosszabbak, mint tavaly voltak, vagy mint amilyenek a külföld nagy metropolisáiban. A boltberek tekintetében egyeztető bizottságokat kell felállítani. Mindennél jobban kell szeretnünk a gyermeket, a jövő generációt. Tárcaim keretében 35.000 kislányokról történik gondoskodás.

— Az Országos Társadalombiztosító Intézetre — s ezt minden támadás ellenére ki kell mondanom — feltétlenül szükség van és minél előbb tölő alá kell juttatni a hadirokkanttörvényt. Beszéd végén azok ellen fordult, akik magukat „keresztény” politikuskoknak szerették kijátszani és most az asztalukban keresik a — keresztlevélket. Ezeknek — mondotta a miniszter — azt üzenem, kalózkod, akik ott akarnak aratni, ahol nem vetettek.

A miniszternek nagy tapsal és éljenzéssel fogadott beszédét után Tabódy Tibor mondott programbeszédét.

*

▲ Ferencvárosi Keresztény Gazdasági és Szociális Párt délelőtti gyűlésén Petrovác Gyula, Buday Dezső és Wolff Károly beszélt.

ciális Párt délelőtti gyűlésén Petrovác Gyula, Buday Dezső és Wolff Károly beszélt.

Ugyanez az a pártunk óbudai választói előtt jelent meg vasárnap Wolff Károly dr., Csilléry András és Kossalka János képviselőjelöltek kíséretében. Botzenhardt János dr. elnöki megnyitója után Bednárz Róbert esperes mondott határozó beszédet, aki rámutatott arra, hogy ha a Keresztény Gazdasági és Szociális Párt elbukik, akkor megismétlődnek az 1918-as események. Telkessy Ivánné beszéde után Wolff Károly emelkedett szólásra, aki beszéde elején az ellen kelt ki, hogy tíz esztendő becsületlen munkája után saját testvérei támadják hátra a pártot. A párt építeni akar s építenie kell a szociális rombolással szemben. A világ bajainak nem kis mértékben okozója az internacionális nagytöke is, amelynek nem az a hivatása, hogy a munkásságot cserben hagyva, Svájcba menjen. Wolff kijelentette, hogy ő a parlamentben független. Nem a kormányt, hanem a nemzetet szolgálja. Nem lehet hangzatos ígéreteket, de kijelenti, hogy követelni fogja többek között a hadikölcsönök valorizációját, ellenezni fog mindenféle adóemelését és a kismebereklert akar harcolni.

Nagy lelkesedéssel fogadott beszéde után Csilléry András dr. beszélt és kérte a választók támogatását. Kossalka János dr. beszédében kijelentette, hogy csak a Wolff-párt védi törhetetlenül a keresztény érdekeket.

A népes választói gyűlés Botzenhardt János zárószavaival ért véget.

Friedrich István szerint a ráfótiak bölcsességével kormányozzák az országot

Friedrich István pártja, a keresztény ellenzék öt helyen tartott nagygyűlést vasárnap. A zsűfőlétség meglétt Omnia-mozgóban Friedrich István, herceg Odescalchinié, Andrásy Klára grófnő, Takács István és Biber József dr. mondtak beszédet. Takács arról a nemzeti szegénységről beszélt, hogy a világháború rokkantjai epileptikus görcsökből fetrengenek az utcán, betevő falat és segítség nélkül. Friedrich István, akit percekig tartó óvációkban részesítettek a választók, többek között így szólt:

— A ráfótiak bölcsességével kormányozzák ezt az országot, a ráfótiak gazdasági politikáját folytatják. Önök bizonyosan tudják, mit csináltak a ráfótiak? A szomszéd faluban lüz volt és ők létreval siettek tüzet oltani, csak hogy a létrát keresztben akarták átvinni az erdőn. Hogy ezt megtehessék, kivágták az egész erdőt. Ez három napig tartott és ezalatt régen leégett a szomszéd falu, az ő erdejüket pedig maguk pusztították ki.

Friedrich után Odescalchi hercegné szólalt fel a közönség tomboló tetszése közben:

— Nem politikai stréberség, nem érvényesülési vágy kerget a porondra. Én még csak feminista sem vagyok! Egyszerű, gyöngéd érzelmekre hajlamos asszony csupán; aki le akarok hajolni a társadalmi igazságtalanság hajótörőitjeihez, sebe-

A FRIEDRICH-PÁRT GYŰLÉSÉN herceg Odescalchi Klára beszél — Friedrich István elgondolkodva hallgatja

Csatlakozás az egységes párthoz

Vitéz Boronkay István ügyészségi alelnök vezetésével a Zuglói Kertvárosi-Egyesület közgyűlést tartott, amelyen az 500 főnyi választóközönség nagy lelkesedéssel kimondta az egységes párt-hoz való csatlakozását. Bánó Dezső bejelentette, hogy a főváros még a jövő héten helyszíni szemle útján meggyőződik a zuglói kerületben sürgősen elvégzendő csatornázási, ulburkolati és egyéb közmunkálatokról. Madarassy-Beck Gyula báró és Payr Hugó beszéltek még az ülésen.

Ripka Ferenc a Gazdasági Párt vacsoráján

Az Egységes Budai Gazdasági Párt a Sós-fürdő vendéglőjében tartott politikai vacsorát, amelyen Ripka Ferenc főpolgármester idézte Szebeni Antalnak, Buda egykori nagyméltű vezérének tanításait. Ebből az iskolából nőtt ki Becsey Antal, aki mellett szeretettel tesz hitvallást, mert

ő az a férfit, aki mindig a polgárság boldogulásának útját egyengette. Kérte, a megjelenteket, hogy támogassák Becsey Antalt.

A Nemzeti Demokrata Párt gyűlései

A Nemzeti Demokrata (Vázsonyi) Párt vasárnap az Erzsébetvárosi Demokrata Kör helyiségében gyűlést tartott, amelyen Vázsonyi János dr. teljes egészében magunkévá tesszük. A képviselőgárokért, a kereskedőkért, iparosokért akarunk harcolni.

— Hibaúl rójak fel nekem egyesek — folytatta beszédét Vázsonyi —, hogy fiatal vagyok. A kor semmire sem kötelez, semmire sem jogosít. De jóhiszeműségemben ne kételkedjék senki, amint

Figyelmeztető!

Nem dörzsöl és nem szur,
mert tinom és lágyszövésű a

HEINZELMANN GYAPJUFÜRDŐRUHA

melynek tartósságáért szavato-
tosságot vállalt a világhírű

DR. LAHMANN

sport-, fürdő- és alsóruhák készítője

Pünkösdi gyümölcsös keverék Dreher Maul csokoládégyár nyári ujdonsága

én is minden támadás és gyalázkodás dacára, jóhiszeműséget tételezek fel mindenkiről.
Vásznai János beszédét lelkesedéssel fogadta a gyűlés közönsége, amelyhez még Magyar Miklós és Czönitzler Pál dr. szóltak.

*

A párt Angyalföldön is tartott választói gyűlést. Vásznai Jánost itt is lelkesedéssel fogadta a tömeg. Beszédében kitérte a buzdította a választókat és arra kérte őket, ne felejtsek el, hogy van egy párt, amelyik három évtizeden át megállotta a helyét és amelyik mindig a szegények oldalán állott.

Fábián Béla négy helyen mondott programbeszédét

A vasárnapi gyűlések mozgalmas sorozatában külön rekordot állított Fábián Béla, aki négy közönségen mondott programbeszédet. Délután 11 órakor Sasalom községben Kovács János nyitotta meg a gyűlést, több százfői közönség jelenlétében, majd Garay Lajos orvos, Negyedi-Szabó Béla és Nádler Rezső után Fábián Béla mondott a közönség megújuló lelkes ünneplése közben nagyobb beszédet. Délután négy órakor a rákoszentmihályi gyűlést Garay Lajos főorvos nyitotta meg. Negyedi-Szabó Béla és Nádler Rezső után Fábián Béla hangzott, hogy továbbra is az eddig követett uton akar haladni, ami az igazság és a jobb magyar jövő útja. Délután 6 órakor Dunakeszin mondott programbeszédét Fábián. A gyűlést Rozsnyai Dezső nyitotta meg. A gyűlés megnyitása után néhány fiatal ember, akik Alagról és a dunakeszi műhelytelepről jöttek át, zavart akart kelteni, de a kizárólag gazdasági és iparosokból álló közönség lehurrogta, elhatalgolta és eltávolította őket, majd lelkesen ünnepelte Fábián Bélát, aki hosszabb beszédében azt fejegette, hogy Magyarország mindenkinél lehetőséget kell tenni, hogy beszüntes munkával megszerezze megélhetését. Este 8 órakor Rákospalotán a piaciárusok érkekezletén beszélt Fábián, akit Szenteczey Károly, a gyűlés elnöke és több felszólaló biztositott arról, hogy a választások harcában lelkesen küzdenek mellette, aki esztendőknél át példátlan harcot vívott minden magyar kisémbert.

Gál Jenő programbeszédét Győrött

Vasárnap délelőtt tartotta meg a győri Lloyd-palota nagytérében programbeszédét Gál Jenő. A zsufoltság megtelt teremben már nem jutott mindenkinek hely az azok részére, akik nem jutottak be a terembe, a Lloyd-palota előtti Széchenyi-téren óriási hangszórókon közvetítették Gál Jenő szavait.
Gál Jenő másfél órán át az általános világgazdasági problémáktól egészen a speciális győri viszonyokig kimerítően tájékoztatta a választóközönséget az aktuális gazdasági és politikai tendenciákról. Végül a tömeg lelkesedése közben mutatót rá arra az útra, amely a kereskedő és iparos polgárság életviszonyainak konszolidációjához vezet.

Dénes Istvánt előállították

Szeged, június 14.

— A Reggeli Ujság kiküldött tudósítójának telefonjelentése. —

A kiskundorozsmai kerületben kiélesedett választási harcnak furcsa epilógusa játszódott ma le Szegeden.

Előállították a kapitányságra a kerület ellenzéki jelöltjét, Dénes Istvánt,

aki Fabinyi Tihamér hivatalos jelölttel áll harcban. Tegnap Dénesnek kilenc vezető emberét tartóztatták le Dorozsmán és állították elő az ügyészségre. Letartóztatták Orosházán Nagy Jánost, a 48-as kör jegyzőjét és őrizetbe vették Orffy Lajos kispapját, valamint a párt gépiró-kisasszonyát. Vasárnap Szegeden Tisza-szállóbeli lakásáról előállították a kapitányságra Dénes Istvánt, akit a szegedi rendőrségen kihallgattak és kihallgatása után szabadon bocsátották.

Folyik a harc a vidéken

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Vasárnap lángolt fel legmagasabbra a kortézia az országban. Minden párt és minden képviselőjelölt gyűléseket hívott egybe s a programbeszédék légiója hangzott el minden kerületben és városban. A külügyminiszter kivételével Bethlen István gróf vezetésével az összes miniszterek felvonultak, még Wekerle Sándor is elment Nagykorösrre, aki pedig

Össze kell fogni minden magyar kezet, amely a magyar jövőért dolgozik — mondotta Gömbös Gyula csongrádi és szentesi beszédében

Csongrád, június 14.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Gömbös Gyula honvédelmi miniszter vasárnap Csongrádra érkezett, hogy résztvegyen Krüger Aladár programbeszédével kapcsolatos népgyűlésen. A minisztert a város határában lovashandúr várt, majd délelőtt 10 órakor óriási közönség jelenlétében megkezdődött a népgyűlés.
— Kötelességemnek tartottam — mondotta Gömbös beszédében —, hogy megjelenjek a vá-

Kunszentmártonból jelentik: A kerületben heves választási harcra van kilátás Kuna P. Arrdrás hivatalos jelölt és dr. Mezey Lajos helyi ügyvéd között. Mezey Lajos dr. kedvező kilátással indul a választáson, annyival is inkább, mert a kerület 6700 választója közül 4000 Mezey ajánlasi ivot irta alá.

Prónay Pál képviselőjelölt

Az ellenzéki blokkba tömörült pártok jelöltjeinek listavezetői között Prónay Pál és Szemeré Béla dr. nevei feltűnést keltettek. A lista első helyén Berentés László neve áll, ki a kunhegyesi kerületben is fellépett. Berentés személyével néhány nap előtt a sajtó is élénken foglalkozott, mert kunhegyesi kerületében Back főszolgabíró vizsgálata miatt letartóztatták. A vizsgálóbíró és a vádtaács határozata folytán ötnapi fogság után szabadlábra került.

Az ellenzéki blokkban résztvesznek: A nemzeti szocialista párt, a hadviseltek és hadikaróssultak országos pártja, a magyar nemzeti függetlenségi revíziós párt, az ellenzéki kisgazda, földmives és munkáspárt, a magyar fasiszta párt.

A Polgári Pártból

Az északi kerület Polgári Pártja vasárnap a Helgoland és Drechsler-kávéházban tartotta nagygyűléseit, amelyen 5-600 főnyi választópolgár vett részt. A gyűlésen Ungár Lipót dr. elnököl. Utána Freund Dezső műépítész szólt fel, ki a szövetkezetek tullegetésére és állami támogatására mutatott rá. Korein Dezső, a kerület listavezetője, részletes programot adott az új parlamenti ciklus feladatáról. Szerinte ma már nincsenek közjogi viták, mert az ország integritásának visszaállítása minden vitán felül áll, ehelyett azonban a válságos gazdasági helyzet oly problémákat teremt, amelyek csak gyakorlati érzékű kereskedő vagy iparos oldhat meg.

Hohenlohe Egon herceg a Nemzeti Hadikölcson Párt gyűlésén

A Nemzeti Hadikölcson Párt, amely a rövidesen elkövetkező választásokon lép először a politikai aktivitás terére, vasárnap délután öt órakor tartotta gyűlését a Vigadó nagytérében. A gyűlésen, amelyen Kratochwill Károly nyugalmazott altábornagy elnököl,

mintegy ezer hadikölcsonlajdonos jelent meg,

akik mindvégig nagy érdeklődéssel, sőt izgalommal kísérték az előadók felszólalásait.

A gyűlést Kratochwill Károly nyitotta meg, aki hangoztatta, hogy a hadikölcsonprobléma végső megoldása nemcsak beszéltetbeli kérdés, hanem az államhitelem emelése szempontjából rendkívül fontos kérdéssel bír.

Póka-Pionj Béla, a Külügyi Társaság tagja beszélt ezután. Hangoztatta, hogy

a hadikölcsonlajdonosoknak joguk van az ország sorsának intézésében való aktív részvételre,

hiszen az általuk jegyzett hadikölcson pénzben kifejezett értéke a nemzeti vagyonnak egyharmad részét jelenti. Végül az általános választójog szükségességéről beszélt.

Marsosky István terjesztette elő a határozati javaslatot, amelyet a gyűlés el is fogadott. A javaslat

kéri a kormányt, hogy a hadikölcson-problémát tekintse a nemzet becsületügyének,

Hohenlohe Egon herceg

beszélt ezután. Rámutatott arra, hogy a kormány

a sokszor hangoztatott kulturfőlényt úgy változtatja meg eredményesen, ha a hadikölcson devalválója folytán legsúlyosabban érintett kulturális rétegek segítségére siet.

A gyűlés Mihajlovics József és egy Stein nevű hadikölcson ősjegyző rövid felszólalásával véget ért.

lunk, csak utalok a vármegye főispánjának tett korábbi ígéreteimre. A magyar Alföld a rendkívül problémák talaja. A háború előtt elhanyagolták, úgy tudom, azért, mert féltek az Alföldtől, amely mákacsul ragaszkodott a nemzeti függetlenség gondolatához.

Kötelességünk arról gondoskodni, hogy a népben rejlő értékek felszínre kerüljenek, tekintet nélkül arra, hogy az illetők grófi palotában laknak-e, vagy nincstelenek viskóiban.

Az egész országban hirdetem, hogy a nép, amely választójoggal rendelkezik, ne üljön fel vásári komédiásoknak, etetésnek, itatásnak, hanem méltóságtelesen gondoljon arra, hogy az ő sorsáról van szó.

Gömbös Gyula nagy lelkesedéssel fogadott szavai után Krüger Aladár tartotta meg programbeszédét.

A honvédelmi miniszter innen Szentesre utazott, ahol Lázár Andor honvédelmi államtitkár tartott programbeszédet. Lázár hangsúlyozta, hogy egész politikai működésében azok a gondolatok

Bud János Békéscsabán

Békéscsaba, június 14.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Bud János kereskedelmi miniszter ma tartotta programbeszédét Békéscsabán. Beszédében elején a tíz év előtti állapotokat vázolta, amikor minden romokban hevert, amikor a társadalom atomjaira bomlott szét, pénzünk állandóan ingadozott, szétzilált ezernyi munkája s jóbarátunk sem volt a külföldön. Ilyen viszonyok között vette át Bethlen István gróf a kormányzást.

Bethlenre új honfoglalás feladata várakozott,

ujjá kellett építenie ezt az országot. Ma büszkén állíthatjuk, hogy valánk szilárd és megtámadhatatlan, mindenütt rend van és fejedelem s külföldön nemcsak elismernek, de hatalmas államok a jóbarátaink.

Áttérve a gazdasági kérdésekre, a miniszter kijelentette, hogy az

egész világ tanácstalanul áll a válsággal szemben.

A világválság két tényezőből ered: az egyik az, hogy gazdasági egységeket szétbontottak, a má-

vezetik, amelyek a honvédelmi minisztert. Ezután visszapillantást vetett a kormány tízévi munkásságára.

Utána Gömbös Gyula szólt fel és beszédében az Alföld problémáival foglalkozott.

— Az Alföld magyarsága a multban makacsul ragaszkodott a függetlenségi gondolathoz s már csak ezért is közel áll a szívéhez — mondotta.

Nincs szükség minden áron való ellenzéki ségre, mert mindnyájan egyet akarunk.

Minden magyar kezet, amely a magyar jövőért dolgozik, öntudatosan össze kell fogni.

Gömbös Gyula Szentesről Gyulára ment, ahol gróf Prónay Jenő programbeszédével kapcsolatos népgyűlésen szólt fel. A társadalom egységére, a kölcsönös bizalomra hivatkozott, s a történelmi osztályoknak azon tagjairól beszélt, akik munkáseletet élnek és kivessék részüket a közügyekből. Gömbös Gyulát itt is nagy lelkesedéssel fogadták és beszéde után percekig ünnepezték.

sik pedig, hogy nincs meg az összhang a mezőgazdasági és ipari termelés között. Új utakat keresünk a termék értékesítése terén. Nem helyezkedünk azonban szerbe az általános kereskedelempolitikai elvekkel. Exportitellel és vasúli tarifákkal akarunk jobb árakat biztosítani mezőgazdasági termelésünknek.

A miniszter beszéde további folyamán utalt a földteherrendezéséről szóló törvényre, majd hangoztatta, hogy

a vasúti tarifákat a gazdasági élettel összhangba kell hozni.

A leghatározottabban visszautasította azt az állítást, hogy a kormány körében iparellenes hangulat volna. Behatóan foglalkozott a kisiparosok helyzetével, akiket meg kell erősíteni. A munkáspártjával kapcsolatban utalt arra, hogy a kormány közmunkák után akarja a munkásság megélhetését biztosítani.

A miniszter nagy tetszéssel fogadott beszéde után Mayer Károly földmívelésügyi államtitkár tolmácsolta miniszterének üdvözlését.

A gyűlés után a miniszter különféle látogatást végzett.

Zsitvay Tibor Kecskeméten

Kecskemét, június 14.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Zsitvay Tibor igazságügyminiszter ma délelőtt Gál László miniszteri osztálytanácsos kíséretében Kecskemétre utazott programbeszédének elmondására. A beszámoló a Kert-moziban volt, amelynek nézőterét zsufoltság megtöltötte a lelkes választóközönség.

Marton Sándor igazgató, pártelnök megnyitja után Zsitvay Tibor igazságügyminiszter emelkedett szólásra.

Bethlen István tízéves politikájának az a nagy-szerű eredménye, hogy Magyarország gazdasági talpraállításának előfeltételeit megteremtette.

A miniszter ezután ismertette azt a munkát, amelyet Bethlen István gróf kormányralépésének első napjától kifejtett. Elérte, hogy a lenézett Magyarország szóba állottak, hogy Magyarország immár nem volt lenézett, hanem megbecsült ország és hogy igen sokan kezdtek már tudni, hogy meg nem érdemeltek kálváriát jár.

Az a kérdés, akar-e ez a nemzet félretenni minden pártpolitikai szempontot és akar-e bizalommal és teljes erejével odaállni az ország gazdasági rekonstrukciójának nagy nemzetmentő munkája mellé.

Ennél a választáznál nem a keserűségnek, hanem a józanságnak szavára kell hallgatni. Az új dol-

gozó parlamentnek az lesz a feladata, hogy munkát, kényeret biztosítson a dolgozóknak és talpra állítsa a magángazdaságokat, az egyes gazdasági alanyokat. A gazdasági kérdések előterében a termelésértékesítés kérdése áll. Bejelentem, hogy

az ország buzafeslelege tulnyomó részének elhelyezése külföldi piacokon az új szerződés révén biztosítva van.

A gazdasági fellendüléssel együtt fog járnai az ipar megerősödése. Az iparnak azonban hitele van szükségére.

A kormány nevében bejelentem, hogy harmintmillió hitel kihelyezési feltételein lényeges enyhítések történnek majd és a kormány a kereteket is fel fogja emelni.

Szólt ezután a miniszter a készülő összeférhetlenségi törvényről is. A kormány közeli megvalósításra váró programja a hitbizományok reformja.

Szűnni nem akaró lelkes taps és éljenzés után Szabó Iván, Kecskemét városi országgyűlési képviselője szólt fel, majd Tirringer Ferenc aranykoszorús mulatkosmester, képviselőjelölt mondott ezután programbeszédet.

Délután 1 órakor a városi Vigadóban bankett volt, amelyen az igazságügyminiszter is beszédet mondott.

Kenyér és munka: ez a két szó a magyar politika gondolatmenete

Ángyán Béla államtitkár Pápan

Pápa, június 14.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Ángyán Béla igazságügyi államtitkár, a pápai kerület hivatalos képviselőjelöltje, vasárnap délután mondotta el programbeszédét, amelyben hangoztatta, hogy a mai nehéz helyzetben minden józan magyar politikának gondolatmenete két szóban foglalható össze s ez a két szó:

kenyér és munka.

Ezután visszapillantást vetett az elmúlt tíz év eseményeire és felsorolta Bethlen István grófnak az ország konszolidációja terén szerzett nagy érdemeit. Számszerű adatokkal mutatta ki, hogy az ország közzgazdasága az elmúlt tíz év alatt milyen fejlődésen ment át. Részletesen foglalkozott a mezőgazdasági válsággal és hangsúlyozta, hogy elesősorban a mezőgazdaságon kell segíteni, mert

a magyar mezőgazdaság jólétével áll vagy bukik a magyar nemzet is.

A kormány gondoskodni fog arról, hogy az új agrárpolitikát megfelelő pénzügyi intézkedésekkel támassa alá.

Majd az iparostársadalom helyzetével foglalkozott és kijelentette, hogy amint az országos politikaiban is az abszolút haladásnak a hiva,

a gazdasági életben is ellensége minden olyan korlátozásnak, amely akadályozója a kereskedelem és az ipar fejlődésének.

Hogy eredményeket érthessünk el, kifelé erőteljesen mutatunk. Erőt pedig csak az egység ad. Az államtitkár beszédét sűrűn szakította félbe a zajos tetszésnyilvánítás.

Az államtitkár a nap folyamán még Nemes-

szalók, Nyárad és Mihályháza községekben mondott beszédet.

Fenyő Miksa biztos győzelemre számíthat

Fenyő Miksa, aki a nagykapocsi választókerületben lépett fel, az ajánlásoknak már több mint kétharmadrészt megszerezte és vasárnap mondta el Záhonyban és a többi községben programbeszédét. Fenyő Miksa megválasztása biztosra vehető.

Pincehelyen megverték két kortest

Pincehelyről jelentik: A tolnatamási kerületben az egységpárti Dencz Ákossal szemben igen nagy népszerűséggel indult Kossuth-párti programmal Vass Gyula asztalosmester. Rövid idő alatt közel kétezer aláírást gyűjtött, gyors és meglepő sikere miatt most lépten-nyomon akadályozzák a kortestei munkáját. Legutóbb a Vass Gyula ajánlasi ivotel járó Sárdi József és Fülöp István gazdákat a csendőrség föltartóztatta. Bekísérték őket a csendőrségre, állítólag töltött fegyvert szegezett a mellüknek, véresre verték és azután bevitték a járásbírószágra őket. A járásbírószágról a két gazda perze azonnal kiszabadult.

Vass Gyula korteseit erőszakkal, fenyegetéssel igyekeznek megtántorítani, de a kerületben mégis valószínűnek tartják a győzelmét.

Makón Petrovics György dr. ma mondotta el programbeszédét. Ugyancsak délután mondta el programbeszédét Kőnyves-Kolonics József dr. ügyvéd, a Kossuth-párt hivatalos jelöltje.

Meghalt Taglicht Náthán, a dohányutcai merénylet második áldozata

Temetéséről hétfőn gondoskodnak

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Taglicht Náthán ügynök, az ismeretes dohányutcai templomi merénylet egyik áldozata

több mint kéthónapi szenvedés után vasárnap korán délután meghalt a Zsidó-kórházban.

Taglicht Náthán a második halálos áldozata annak a gyilkos merényletnek, melyet Zatlóka Emil, a tébolyodott gépészmérnök követett el

Április 3-án a dohányutcai zsidótemplomban. Róth Jenő, az első áldozat, párnapi szenvedés után halt bele súlyos sebesüléseibe. Taglicht Náthán a merénylet golyója nyakszirtjén sebesítette meg, de a halálosnak látszó sebesülés ellenére is Taglicht Náthán állapota eleinte nagymérvű javulást mutatott, úgyhogy orvosai joggal remélhették, hogy sikerül megmenteniük az életnek. Ebben a

javulási periódusban a Reggeli Újságnak alkalmas volt hosszabb beszélgetést folytatni Taglicht Náthánnal, aki kijelentette, hogy

merénylőjét örülnek tartja, nem gyilkosnak és éppen ezért nem is tud rá gyűlölettel gondolni.

Az örvedetes javulás, sajnos, nem tartott sokáig. Dacára a legodaadóbb ápolásnak,

a szerencsétlen ember állapota az utóbbi hetekben egyre rosszabbodott, úgyhogy az orvostudomány már nem tudott segítséget nyújtani.

Taglicht Náthánt özvegyén kívül két gyermeke siratja.

A Pesti Izraelita Hitközség és a Szentegylet saját halottjának tekinti a merénylet szerencsétlen áldozatát és eltemetése iránt a hétfői nap folyamán fog intézkedni. A lámasz nélkül maradt család ellátásáról is a hitközség gondoskodik.

Stricker Jenő dr.

fővárosi nőorvost és feleségét család büntetvével vádolja az ügyészség

A Carlton-szállóban nem fizették ki szobaszámlájukat, perzsaszőnyegüket kicsempészték a hotelből, majd szó nélkül eltávoztak

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Rendkívül érdekes bűnyűben bocsátott ki vádhatolt a budapesti kir. ügyészség család büntette című dr. Stricker Jenő fővárosi nőorvos és felesége ellen.

Stricker Jenő nőorvossal egy kellemetlen dunakorzói affér és egy lapszerkesztővel vívott párbaja révén a napisajtó is foglalkozott nemrégiben. A múlt év május havában Stricker dr. a feleségével beköltözött a dunaparti Carlton-szállóba. Első időben pontosan fizették a szobaszámlát, később azonban különböző kifogásokkal állottak elő és Csik József szobafőpincért azzal nyugtatták meg, hogy adósságukkal szemben kellő fedezetet nyújt a szobájukban lévő értékes perzsaszőnyegük. Néhány héttel később

Strickerék a perzsaszőnyegét és többi értékes lakberendezési tárgyukat titokban kicsempészték a szállodából, a rákövetkező napon pedig mindketten szó nélkül eltávoztak.

Csik József szobafőpincér Strickerék adósságát, a 387 pengő 60 fillért megfizette a szálló tulajdonosának, Illes Gyulának és azután büntető feljelentést tett dr. Stricker Jenő és felesége ellen.

A nyomozás során megállapították, hogy Csik József P. 330.476/1930. szám alatt polgári pert indított az orvos és a felesége ellen s ebben a perben el is marasztalták dr. Stricker Jenőt, aki a nyomozás során tagadta a terhére rótt bűncselekményt s tiltakozott az ellen a vád ellen, mely szerint a végrehajtás előtt Csik József kielégítésére lefoglalt perzsaszőnyegét elrejtette. A nyomozás befejezése után

az ügyészség dr. Stricker Jenőt és feleségét mint tettestársakat család büntetvével vádolta meg

s ebben az ügyben a vádtanács a közeljövőben dönt a tekintetben, hogy a nőorvost és feleségét vád alá helyezik-e.

Amerikába viszi a szegedi Passiót I. I. Vincent, a világhírű newyorki menedzser

Vincent a jövő héten terjeszti terveit a kultuszminiszter elé

Szeged, június 14.

— A Reggeli Újság kiküldött tudósítójának telefonjelentése. —

A Magyar Passió előadását, amelynek a szombat esti bemutatón oly nagy sikere volt, vasárnap délután nagy tetszés mellett ismételték meg. Érdekes, hogy

a newyorki Germán Grand Opera Company Budapesten időző vezérigazgatója, I. I. Vincent is résztvevett az előadásban és pedig azzal a szándékkal, hogy a Magyar Passiót Amerika számára Ickösse.

A világhírű amerikai menedzser szombat délután utazott Szegedre azon a különvonaton, amelyhez Klebelsberg Kuno gróf kultuszminiszter kíséretét is csatolták.

Az utazás alatt Klebelsberg Kuno gróf kihallgatáson fogadta Vincentet, akivel hosszasan elbeszélgetett.

Vincent elragadtatással nyilatkozott a magyar kultúrátörvényekről, a magyar művészetéről, amelyekben a magyar szellem döntő fölényének bizonyítékát látja. A beszélgetés további során szóba került az első Magyar Passiójáték amerikai előadásának kérdése.

Ez a darab, valamint más magyar tárgy és a magyar viszonyokat jellemző daraboknak Amerikában való színrehozatala nagyszabású ünnepi előadások keretében történnek. Elsősorban a „Farsangi lakodalom”-ról van szó, amelyet a szegedi Passiójáték mintájára szabadtéri színpadon hoznának színre.

Ennek keretében külön parádés látványosság volna az a felvonulás, amelynek során a híres előadók és más magyar nevezetességek is bemutatásra kerülnének.

I. I. Vincent, miután végignézte a Passiójátékot, így nyilatkozott a Reggeli Újság munkatársa előtt:

— Ha a világ bármely más városában olyan szobrot emeltek volna a kultúrának, mint Szegeden, az idegenek légiói törekednének oda. Ez Szeged esetében sem lehet másképp. Később be fog következni. Hogy csak később fog következni, ennek oka a tulzott magyar szerénység...

Felejlhetetlen a magyar Panteon, a szegedi Szent Márk-tér, a tudományos épületek nagy száma, amelyek mint felkiáltójelként végtelen sora hirdetik és kell hogy hirdessék a nyugat felé a magyar kultúra óriási fölényét. A magyar Passió mély hatást tett rám igen ügyes szcenírozásával, megkapó közvetlenségével és emberi színeivel. Amerikai szempontból bizonyos változtatásokra lenne szükség, amelyek a méretek megfelelő megnagyobbítását teszik lehetővé.

I. I. Vincent nagyszabású terveit a jövő hét első napjaiban kerülnek megbeszélésre; ekkorra kérte őt magához Klebelsberg Kuno gróf kultuszminiszter.

reklámélet

a művelt kereskedő lapja

Félre 6 pengőért megrendelhető
V. Bálvány ucca 12. alatti kiadói hivatalban

NEM LESZ NEHÉZ VÁLASZTÁS,

ha Ön egészségének ápolására, szervezetének edzésére, fájdalmának enyhítésére, rosszullétének leküzdésére megbízható, kipróbált barátot keres, mert az első segítséget nyújtó, fájdalomcsillapító, enyhülést jelentő, felfrissítő és a szervezet ellenállóképességét fokozó házi szernek minden jó tulajdonságát egyesíti magában a valódi

DIANA SÓSBORSZESZ

Megfázásnál, testi vagy szellemi munka okozta kimerültségnél, ideges lehangoltságnál, csúszos, közhányos eredetű szaggatásnál, izomlajásoknál minden tapasztalatból ismeri kitűnő fájdalomcsillapító, hűsítő, felélénkítő hatását.

Acélos erő, friss kedély, tartós egészség

járnak a DIANA SÓSBORSZESZ állandó használata nyomában

Hogy lesz a hajfestésből fertőzés, per a járásbiróságon és törvény- javaslat a minisztériumban

Szigoru intézkedésekre készül a népjóléti minisztérium az ártalmas kozmetikai cikkek ellen

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A múlt év őszén U. M. nevelőnő, aki egy előkelő budapesti orvos családjánál van alkalmazásban, elhatározta, hogy megfesteti a haját. Az egyik budapesti hölgyfodrásznál szabályosan megfestették a kívánt sex appeal-színre öngyógyító frizuráját,

azonban alig ért haza, apró kiütések keletkeztek a hajgyökerek körül s néhány óra múlva az egész fejbőr quilladása jött. Azonnal orvos-gazdájához fordult, aki kiküldte a Zsidó-kórházba.

A Zsidó-kórházban megállapították, hogy a nevelőnő „mesterségesen okozott bőrgyulladást” kapott. Háromhónapos kezelésbe került, amíg teljesen meggyógyult a fejbőre és a háromhónapos kezelés 420 pengőt emésztett fel. Ebből keletkezett a

kártérítési per,

amelyet június 12-én kellett volna megtartani, a járásbíró azonban, miután a tanuk nem jelentek meg, a tárgyalást augusztus 12-ére halasztotta.

A nőifodrászok érthető kíváncsisággal várják a per kimenetelét, mert hiszen ezt a szakmát érinti az ügy a legközelebről. A hajfestéshez a nőifodrászok kénytelenek használni. Folyékonyság, vagy por alakú.

A folyékony készítmények között vannak olyanok, amelyeket külföldön már nem is használnak, mert a festékanyag konzerválására parafenylendiamint kevernek a folyadékba s ez a vegyi alkotórész mérgező hatású.

Abban a hajfestékben is parafenylendiamin volt, amelyet a nevelőnő hajának a megfestéséhez használtak.

A hajfestőanyagot megvizsgáltatták Dubovitz Hugóval, az államrendőrség és a törvényszék hiteles vegyészével, akinek az elemzési bizonylata szerint az a hajfestő szer, amelyet a fodrász használt, ártalmas és nem használható.

Elküldték a hajfestő folyadékot a m. kir. Orsz. Közegészségügyi Intézetbe is, amelynek a vizsgálati eredménye a következő: «A beküldött hajfestő szer barnás színű, levendulaolajjal illatosított folyadék, kevés ammoniát és parafenylendiamint tartalmaz.

Hozzáílte a közegészségügyi intézet, hogy a parafenylendiaminnak, mint hajfestéknek

az alkalmazása Németországban és Svájcban tilos.

Érdekes, hogy Olaszországban, ahol a legszigorúbb rendelkezések vannak a kozmetikai cikkek terén,

dr. Angelo Viziano klinikai főorvosnak egy halálesettel kapcsolatosan írt tanulmánya után ezt a hajfestő anyagot azonnal kivonták a forgalomból.

«Jelen fejtegetéseink tárgya — írja Angelo Viziano — érdekes eset, amely parafenylendiamin-mérgezés folytán halállal végződött.» Hat hónapig kezelték az olasz leányt, aki végül is Quarelli egyetemi tanár bőrgyógyászati osztályán meghalt. A közegészségügyi intézet átirata után

most már a népjóléti minisztérium is beavatkozott a dologba és hivatalos információ alapján közölhetjük, hogy a minisztérium generális rendelkezést készített mindazokról a kozmetikus szerekről, amelyek ártalmasak lehetnek és egyszerűen eltűnjék azoknak az árusítását és használatát.

Erre vonatkozóan törvényjavaslat készül, amelyet a kereskedelmi minisztérium és a belügyminisztérium bevonásával és hozzájárulásával terjesztenek az új parlament elé.

Amundsen él?

A szovjet kutató-expedíciót indít a Ferenc József-földre

Varsó, június 14.

Moszkvából érkezett jelentés szerint Fiala, az ismert amerikai sarkkutató összegyűjtötte bizonyítékait, melyek arra mutatnak, hogy Amundsen még mindig életben van. Fiala bejelentette adatait a szovjet tudományos kutató bizottságának és a bizottság elhatározta, hogy a Malygin jégtörő hajóval megindul a Ferenc József-földre és kutat Amundsen nyomai után.

Wiese orosz sarkkutató kijelentette, hogy mindent elkövetnek Amundsen felkutatására.

Speciális SHELL autóolajok palackokban

minden SHELL töltő-állomáson kaphatók

Csak az olaj árát fizeti

Vásároljon

SHELL
olajcsekkfüzetet

VALASZTÁSI HIREK

(Folytatás a 6. oldalról)

Károlyi Gyula külügy-miniszter látogatása Székesfehérváron

Székesfehérvár, június 14.

A Reggeli Újság tudósítójának telefonjelentése

Károlyi Gyula gróf külügyminiszter, Székesfehérvár városának képviselőjelöltje, vasárnap délelőtt felkereste választóit. A pályaudvaron gróf Széchenyi Viktor főispán és néhány helybeli notabilitás fogadta az illusztris vendéget, aki résztvett a Hindenburg 69. honvédegyalozgerez emléklakomáján, majd délután három órakor a főispán és Kaltenacker Viktor felsőházi tag kíséretében több udvariassági látogatást tett: felkereste a Gazdakört, a Kiskereskedők Társulatát, az Iparoskört, majd meglátogatta az épülő Prohászka-templomot; hat órakor a Lövöldébe ment, ahol a vasutasok országos gazdasági egyesületének tagjai fogadták ünnepélyes külsőségek között. A főgázdabizottság szónoka beszédében rámutatott, hogy

ma a kiskereskedők és az iparosok a társadalom mostohagyermekéi.

Károlyi külügyminiszter válaszában kijelentette, hogy ha a felsorolt panaszok jogosak és alaposak, megteszi a szükséges intézkedést az orvoslásra. Bejelentette azt is, hogy

a székesfehérvári munkásságnak a Déli-vasut igazgatóságával szemben emelt panasz ügyében sikerült a kérdést olyképpen megoldani, hogy az igazgatóság visszavonta a munkaidő leszállítására vonatkozó rendelkezését.

A miniszternek ezt a bejelentését nagy lelkesedéssel fogadta a hallgatóság. Károlyi Gyula gróf külügyminiszter fél nyolc órakor társaságával visszatért Budapestre.

Mayer János választói között

Besenyőtelek, június 14.

A Reggeli Újság tudósítójától.

Mayer János földmivvelésügyi miniszter ma meglátogatta a kápolnai választókerületét, ahol a kerület választóközönségének felkérésére jelöltséget vállalt.

A miniszter először Mezőtárkányon mondott programbeszédét. Beszédében rámutatott arra, hogy évtizedek óta ugyanazt a programot vallja. Állandó érvényű programja az élet redős szükségleteinek felismerésén alapul. A mai válságot véglegesen csak nemzetközi egyetakarással lehet megoldani. Meg kell menteni a munkaerő értékét. A miniszter beszédét lelkes éljenzéssel fogadta a választóközönség.

A miniszter ezután sorra látogatta Besenyőteleket, Kömlőt, Atányt, Dormándot.

Almássy László Pomázon

Pomáz, június 14.

A Reggeli Újság tudósítójától.

Almássy László, a pomázi kerület egységspárti képviselője, vasárnap Szentendrén és Pomázon adott programot. A képviselőház volt alelnökét utján Preszly Elemér, Pestvármegye főispánja, Előssy Sándor budapestvidéki főkapitány és még többen kísérték el. Almássy László szentendrei beszédében a béke és a kiegyenlítés emberének vallotta magát. Azután sorra vette a kerület aktuális problémáit és azt hangoztatta, hogy ennek az országnak szellemi és testi erővel dolgozó munkásokból kell állania, mert csak az az igazi polgár, aki hazájával szemben kötelességét teljesíti. Meltatta a miniszterelnök külpolitikai érdemeit, majd a munkanélküliségről beszélt, amelynek csökkentésére mindent el kell követni. Sürgelte a rokkant-törvény megvalósítását. Beszédét további folyamán Belheln István érdemeit méltatta és azt mondta, hogy ma minden okos kormányának és minden belső embernek arra kell törekednie, hogy különösen az alsóbb néposztályok társadalmi, szellemi és gazdasági jólétét emelje.

A nagy tiszszel fogadott beszéd után Preszly Elemér főispán szólott a választókhoz. Délután Almássy László Pomázon mondott programbeszédét, amelyet a nagyszámú megjelent választók zajos helyesléssel fogadtak.

Miller előnyomulása Tokajban

Tokajból jelentik: Lázár Miklós, a tokaji kerület képviselőjelöltje az elmúlt héten erős ellenfelet kapott. Fellép ugyanis ebben a kerületben Miller Ede nyugalmazott ezredes, hegyaljai szőlőbirtokos. Az ezredes rendkívül népszerű a kerületben, ahol 32 év óta lakik és mindenki ismeri. Miller ezredes Bernáth Bélával, a már elhunyt híres képviselővel ugyszólván egész életét a Hegyaljának és a tokaji borkultusz fejlesztésének szentelte. Amikor a kerület választói megtudták, hogy Miller ezredes fellép és pedig nem hivatalos egységspárti programmal, elfordultak Lázár Miklóstól és három nap alatt több mint négyszázra irták alá Miller Ede ajánlóíveit. Miller Ede nemcsak mint helybeli szőlőbirtokos népszerű a kerületben, hanem egykori bajtársai is rajonganak érte. Miller Ede a 65 gyalogezred, a 32-es vadászok és a 10-es honvédek parancsnoka volt éveken keresztül és katonái éppen Hegyalja vidékéről kerültek ki. Az ezredes szociálistáiról irányítja a választás menetét s szombaton, vasárnap végigjárta a kerület összes községeit s programbeszédét mondott Tokajban, Szerencsén, Tállyán, Erdőbényén, Mező-

zomboron, Tarcalon, Kolopon, Rátkán, Monokon, Mádon és Ondon.

Beszédeiben mindenütt hangoztatta, hogy első sorban a tokajhegyaljai borvidék érdekeit akarja megvédeni a parlamentben, de megtesz mindent a hadirokkantak, az árva, övegyek, a hadikölcsönkárosultak és a vilátsági árvaszékben is. Legfőbb célja pedig az, hogy a tokaji magyar bornak a világhírnevét tovább fejlessze.

Regőcén Artinger Imre dr. a regőcei kerület hivatalos jelöltje vasárnap tartotta kerületének hét községében programbeszédét. Érdekében gróf Zichy János rendkívül intenzív és igen eredményes propagandát fejtett ki. A kerületben kemény küzdelem várható közöttük és Mojzes János dr. ügyvéd között, aki szintén megszerezte a szükséges ajánlásokat s állandóan a kerületben tartózkodik. Vasárnap Mojzes elmondotta programbeszédét és hívei szerint a választók, akik az időközi választás óta megszerették, most sem hagyják cserben.

Zalaegerszegen Kray István báró ma délelőtti programbeszédét mondott, amelyen mintegy hét-száz érdeklődő jelent meg. Kray ellenjelöltje, Boronyák Sándor agrárpárti csütörtökön fogja elmondani programbeszédét. Mindkét jelölt megszerezte az ajánlásokat.

Az alsólendvai kerületben Csák Károly ma délelőtti, Némethy délután mondott programbeszédét.

Keszthelyen Rakovszky Iván mondott programbeszédét. Ellenjelöltjének, Reischl Richárdnak nagy hatósági ellenakcióval kell megküzdenie. A harmadik jelölt: Meisner Károly szerdán mondott programbeszédét Keszthelyen. Lapját, amelyet június 1-én indított, izgatás miatt elkobozták, őt magát pedig tiznap elzárásra és 1800 pengő pénzbüntetésre ítélték.

Kiskomáromban ugyanez ma mondotta el programbeszédét Gyömöréy egységspárti, akinek erős ellenjelöltje Somssich Antal agrárpárti.

Nagykanizsán Kállay Tibor, Kiskanizsán pedig ellenjelöltje, Samu Lajos tartott programbeszédét.

A pacsai kerületben Farkas Tibor az ajánlások hatvan százalékát szerezte meg. Ellenjelöltje dr. Nikolics Ferenc.

Letenyén a visszalépett Pozsegár helyett Lendvay István lépett fel. Ma délelőtti mondott programbeszédét. Délután dr. Somogyi Béla beszélt.

Zalabakán Hajós Kálmán az aláírások nyolcvan százalékát megszerezte.

Közegen a Keresztény Gazdasági Párt jelöltjének, Lingauer Albinnak ajánlási íveit eddig 5907 választó írta alá. Tekintettel arra, hogy az összes választók száma alig haladja meg a 9000-et, Lingauer megválasztása biztosra vehető.

A soproni kerület községeiben Östör József egységspárti jelölt ajánlóíveit eddig több mint ötezer írták alá. Östörrel szemben négy ellenjelölt, vílcz Kő József ny. tábornok, frontarcos, Berg Miksa báró (Gaal Gaszton-párti), Csigó Pusztai János volt községi bíró pártönkivüli és Zuschlag Vilmos szociáldemokrata jelölt veszi fel a küzdelmet.

Gömbös Gyula honvédelmi miniszter kedden Pilsvörösvárra utazik Baross Gábornak a támogatására. Baross Gábor ellenfele Scheuer Róbert.

Sopron városában Hermann Miksa volt kereskedelmi miniszter, a hivatalos egységspárti jelölttel szemben Csernák Pál építészvezető, szociáldemokrata áll minden komolyabb esély nélkül.

A salgótarjáni kerületben Sztranyavszky Sándor dr. államtitkár, egységspárti jelölttel szemben fellépett Kruppa Rezső szociáldemokrata programmal. A kerület munkássága oly nagy tömegben foglalt állást Sztranyavszky mellett, hogy Kruppa fellépése teljesen kilátástalan.

A nagyvárosnyi kerületben Jókay István Miklós hivatalos jelölttel szemben dr. Zsigmond Gyula v. rendőrkapitány ellenzéki kiscgazda jelölt 4000 ajánlást kapott.

A zirci kerületben Hollitscher Károly megválasztását várják Gubicza Ferenc hivatalos jelölttel szemben. A kerület 26 községe közül Hollitschert 21 község lakossága kérte fel a jelöltség vállalására.

Dombóvár. Kállay Miklós kereskedelemügyi államtitkár Vértés Emil, a fővárosi Kereskedők Egyesületének elnöke, Kovatsek Ferenc kamarai tag, Kálmán Andor, a Cipőkereskedők Országos Szövetségének képviselője, Fűredy Lajos, az Asztalosmesterek Országos Szövetségének igazgatója, Sullner Márton, a Magyar Építőiparosok Országos Szövetségének igazgatója kíséretében Dombóvárra érkezett, ahol lelkesedéssel fogadták.

Oroszházán Csizmadia András hivatalos jelölt programbeszédét megjelent Sztranyavszky Sándor államtitkár, aki a nemzeti összetartást hirdette.

A devceseri kerületben Schandl Károly dr. pozíciója rendkívül erős, Ruppert Rezső hiába próbálkozik. Legutóbb nyílt levelet bocsátott ki, azonban megindult ellene a kihágási eljárás.

Az ugodi kerületben Fröhvirth Mátyás a jelölt eddig 14 ellenjelöltje volt, akiknek a száma azonban már 7-re apadt le.

Igalban Gálffy Dénesel szemben dr. Mór Artur és Bánó Iván küzdenek.

Tahon dr. Kálmán Jenő hivatalos jelölttel szemben Turcsányi Egon küzd keresztény ellenzéki programmal.

Kaposméről Tankovics Jánossal szemben Bernát György vendégios kiscgazda programmal lépett fel.

Szigetvárott Biedermann Imre báró egységspárti jelölttel szemben dr. Magda István ügyvéd indult.

Tatán Fellner Pál, az egységspárt hivatalos jelöltje, vasárnap mondta el programbeszédét. Fellner Pál támogatására elutazott Talára Mándoky Sándor ezredes-lelkész is. Fellner ellenjelöltje Bogya János keresztény párti programmal lépett fel a kerületben s érdekes, hogy Bogya egy héttel ezelőtt a református vallásról a katolikus hitre tért át.

Közvetlen aláírás előtt a magyar-osztrák kereskedelmi szerződés

Bécs, június 14.

A Reggeli Újság tudósítójától.

A kereskedelmi tárgyalások Ausztria és Magyarország között befejeződtek és az új szerződés aláírása már a legközelebbi napokban várható. Ausztria és Magyarország között létrejött kereskedelmi szerződés Közép-Európa első regionális megállapodását jelenti. Ez a szerződés egyidejűleg jaunktiban áll az osztrák-olasz és magyar-olasz kereskedelmi szerződéssel is, úgyhogy e regionális megállapodások egyformán vonatkoznak Magyarországra, Ausztriára és Olaszországra. A regionális szerződés jelentősége abban rejlik, hogy a három ország egymásnak kölcsönösen kedvezményeket biztosít, melyek bizonyos meghatározott árucikkek kontingenseire vonatkoznak. E pontosan meghatározott kontingensekre mind a 3 ország az exportáló ipar és mezőgazdaság részére exportprémiumot biztosít, amelyek arra szolgálnak, hogy az ex-

portnál a vámkorlátok akadályai megszűnjének. Ezeket az exportprémiumokat a három ország egymás között számolja el és egy clearingben egyenlíti, úgyhogy ezen a címen egyik országra sem állnak elő többletkiadások. A megállapodások szerint a kedvezményeket Magyarországnak mezőgazdasági termékeire adja Ausztria és Olaszország és pedig gabonára, buza- és rozslisztre, főzélkre, gyümölcsre, állatra és husra. Másrészt Ausztria hasonló kedvezményekben részesül gép, vas, fémáru, papír és papíráru, fa és faárak, gyapjucikkek és bőrárak kivételével, Olaszország viszont délgyümölcs, gyarmatarúk, textilárak és kalapok exportálásánál veheti ezeket a kedvezményeket Magyarországon és Ausztriában igénybe. Az exportkontingensek megállapításánál a magyar-osztrák kereskedelmi szerződésben az osztrák ipari exportnál az 1930. évi osztrák export kétszerese, a magyar agrár-exportnál pedig az 1929. évi exporteredmény volt irányadó.

Meglepő nagy gázsileszállítás és tömeges felmondás a Vigszínháznál

A Belvárosi Színház is reduktions leveleket küldött szét tagjainak — Nagy izgalom a két legelőkelőbb magánszínházban

A Reggeli Újság tudósítójától.

Annak ellenére, hogy a közszínházak egymásután bezárták kapuikat, nem jelenthetjük azt a színházi frontról, hogy a helyzet változatlan, mert épp ellenkezőleg: lényeges és nem örvendetes változások mutatkoznak.

Mindenekelőtt itt van a magánszínházak legelőkelőbbje, a Vigszínház, amely lezárt kapui mögött valóságos forrongások színtere. Ugyanis

olyan arányú fizetésleszállításokra és felmondásokra szánta el magát ez a stabil vezetési, kiegyensúlyozott és józan megfontolása színház, hogy az saját tagjai között valóságos konsternációt, színházi körökben pedig nagy szenzációt keltett.

Mint értesülünk, Roboz Imre és Jób Dániel igazgatók a héten

egész sereg szerződötletet tagnak 50 százalékos gázsileszállítást ajánlottak, közöttük hír szerint: Hegedüs Gyulának, Törzs Jenőnek, Rajnay Gábornak, Gazi Mariskának és László Miklósának.

Hegedüs, Törzs és Rajnay állítólag még nem irták alá új szerződésüket, Gazi Mariska pedig ezzel a fizetésleszállítással szemben kérte nyugdíjaztatását. Van olyan kisebb jelentőségű tagja is a színháznak, akinél a kilátásba helyezett reduktió meghaladja az ötven százalékot. De a felmondással sem járt el kisebb eréllyel a színház.

Felmondott Vértés Lajosnak,

akit pár évvel ezelőtt hozott fel Pécsről s akire időközben egész sereg vezetőszerpet bízott s akinek ebben az évben határozott nagy sikere volt, például a „Feketeszárú cseresznye” egyik kisebb szerepében. Felmondott a színház — többek között —

Simon Gizinek, aki nem egyszer ugrott be bravúrosan Gaál Franci helyett s felmondott Kürthy Sárinak, aki 29 évig volt megbízható tagja a színháznak,

Kende Paulának, aki 20 évig volt a színház kötelékében, Esterházy Ilonának, aki szintén sok éve szolgálja a Vigszínházat. De nemcsak a művészgárdát ritkította meg ily drákói szigorral az igazgatói rendelkezés:

a színház régi, bevált műszaki személyzetének nagyrészt is leépítette.

Magát a színház rendezőjét, Hegedüs Tibort is az a meglepetés érte, hogy jelentékenyen lecsökkent fizetési ajánlatot tettek neki; Hegedüs Tibor gondolkodási időt kért, körülnézett a színházi mezőnyön — azután sietve aláírta a felkínált szerződést.

Somlyainak semmiféle megállapodása nincs a színházzal, Góthékkal nem is indultak meg a tárgyalások.

A női sztárok közül Gombaszögi Fridán kívül még csak Honthy Hannával jutott a Vigszínház megállapodásra; tudott dolog, hogy még a Fodor-bemutató előtt 100 estére lekötötte a primadonát, amit az „Ékszerablak” bemutatója után némiképp megsajnált a színház.

Ami a másik kitünő nevű és művészi vezetési magánszínházról illeti, a Belvárosi Színházról, ott a sikeresnek mondott szezon dacára szintén erős leszállításokat ajánlottak fel a színház valamennyi leszerződötletet tagjának. Még pedig olyan módon, hogy

valamennyi tag levelet kapott, amelyben a színház vezetősége ennyi és ennyi reduktiót helyez kilátásba az új színi évedra.

Amennyiben elfogadják a színház bércszállítását, így szól a levél szövege, úgy fátadjon be az illető tag az irodába, ahol a színház tiltkáránál átveheti új szerződését. Azonban arra, kivétel nélkül, se mód, se idő, se alkalom, hogy a színház bármelyik igazgatójával új kondícióiról megbeszélést folytasson. Vagy, vagy...

Igy fest — kapuzárás után — Magyarország két legelső magánszínházának anyagi helyzete. Szomorú események ezek s nem éppen optimista kilátásokat nyújtanak a jövő szezonra.

Egy londoni harisnyagyáros esküvőjén a jó barátok harisnyás láblengetéssel üdvözlik a templomból kijövő fiatal párt

Magyar Légiforgalmi Rt. Nyári menetrend érvényes 1931 augusztus 31-éig. Table with flight routes, dates, and times. Includes an illustration of an airplane.

Hitler-anarchia vagy kommunista rémuralom Németországban?

A német bank-kamatláb emelése a legsúlyosabb válságot zudítja az országra — Menekülő nagyvagyonok és barrikádharcok — A lelkek utolsó délibábos reménykedése: Mellon! Mellon! — Pásztor Miksa és Erney Károly nyilatkozata a német kamatlábemelés kihatásairól

Berlin, június 14.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Dante kellene csak, ő tudná megrajzolni a mai Németország pokolian borzalmas helyzetét. A szükségrendeletre ráduplázott a Német Birodalmi Bank két százalékos kamatlábemelése, közben meg Chequers az optimisták szerint is csak ötven százalékgig váltototta be a hozzákapcsolt reménységeket. *Teher, csak teher, jövedelem semmi, a pénz nem hogy jönne, de kifut, óriási vállalatok benuznak meg egyik óráról a másikra, a nagy vagyon a határon túlra menekül, a középosztály újra éheznek,*

az alsóbb rétegek pedig forradalommal fenyegetőznek.

Jobbfelől Hitlerék, balról a kommunisták barrikádok tetején gépfegyverekkel, haláltosztó puskákkal. Ma egész Németország báztalan, a teljes összeomlás előtti napok néhez levegője megfertőzött minden lelket.

A külföldön élő nem képes elképzelni azt a döbbenetes rémületet, amely manapság minden német ember lelkében él.

Az összeomlás óta, amikor hat számjegyű bankóval kellett fizetni egyetlen szelet kenyérért, nem volt ilyen sivár és vigasztalan a horizont.

A gigantikus erőfeszítések sorra meghiusultak. Kátyuba jutott a német-osztrák vámanió terve, Chequers majd csak hónapok múltán hozhat enyhülést, ha ugyan hoz egyáltalán.

Annóra jutott Németország, hogy a minden társadalom nyugalmanak legfőbb óra, a nehéz nagyipari nagytöke is készen áll beleugrani akár a forradalom sötétjébe is, csak hogy a mostani napok nyomasztó, elviselhetetlen atmoszférájából megszabaduljon.

Ma megint olyan idők járnak, hogy minden ember agyában a haza sorsa motoszkál. A kisháztartás, az otthon már régen összeomlott, most a nagyháztartás, az állam jutott a katasztrófa szélére. Mit hoz a holnap? Nem tudja senki, csak azt érzik bizonyosnak, hogy

a mai helyzet tarthatatlan és lelkükben elszánták magukat arra, hogy hozzon a holnap, ha Hitler anarchiát, ha kommunista rémuralmat, de valami mást, újat, amiről legalább ma még azt lehet képzelni, hogy enyhülést jelenthet a tényleges állapotokkal szemben.

Már Montagu Norman, az Angol Bank kormányzó-elnöke is elismerte, hogy a közeljövőben az eddigénél is súlyosabb ipari válság zúdul majd Európára. Majd? — kérdik a németek. Nagyobb válság nem jöhet, legalább Németországra nem.

A kétszázalékos kamatlábemelés! Ha a megdrágult és megfogyatkozott pénz elindul

a periferiák felé vivő útjában, mértani haladvány szerint drágítja meg az életet minden vonalon.

De nem is ez az igazi baj, nem a várható drágaság, hanem a pénz elapadása. A francia töké kivonul, a Német Bank a devizarohamok miatt kénytelen a világ különböző piacain kidobálni aranykészletének igen nagy részét, pénz tehát nincs és a gyöngécske aranyfolyó, amely a Német Birodalmi Bank kapuján kifelé indul, öt-tíz lépéssel utóbb erőtlenségében már kiapad és nem hogy üdülést hozna, de tőcséba, posványokba sekélyesedik s megferőzheti az állam, a társadalom, az egyén életét.

És még ebben a perspektíván állapotban is vannak, akik biznak benne, hogy a jövő hét döntő, nagy változást hoz Németország sorsában. Mellon! Mellon! — mondják ezek az optimisták.

Már elindult az Océán tulsó partjáról és különös jelentőséget látnak abban, hogy

larsaságában van Rothermere lord, akl egy év óta a németek nagy barátjává szegődött.

Számolgtatják, hogy vasárnap este, de legkésőbb hétfőn Mellon megérkezik Európába és a következő naptól remélik Németország egének felvirradását. Mellon, majd leszállítja a

jóvátételi terheket, Mellon majd moratóriumot ad! Mennyi mindent tudnak Mellonról. Hogy gazdag, hogy jóindulatu, hogy megértéssel van Németország iránt és — ami a legfontosabb —, hogy utjának egyetlen célja: megmenteni Németországot.

Rothermere azért fontos, mert a Daily Mailben több ízben kifejtette, hogy elérkezett az idő, amikor a német jóvátételi terheket csökkenteni kell és pedig Amerika számlájára. Anglia mindazt a pénzt, amit Németországtól kap, az Egyesült-Államokba küldi át, az Egyesült-Államoknak kell tehát Németországon segíteni. Ez a német optimisták szerint Rother-

mere eszmemenete. És Mellon Rothermere társaságában közeledik Európa felé!

Az olaszok máris bejelentik készségét arronatonkozóan, hogy hajlandók csökkenteni a német jóvátételi terheket, latolgtatják, fontolgtatják, de ez csak egy jóbarát segítő keze. Mellon több. Nagyobb. Ő az, aki Németországot megváltásához hozhatja. De hozhatja-e?

A kagyló puha testébe behatol a szilánk. A veszedelem nagy, pusztulás fenyeget, de a kagyló dolgozik, burokkal fonja körül a szilánkot és megszületik a gyöngy. A német társadalom testében most Mellont tartják a születő gyöngynek.

„A magyar bankkamat emelése egyelőre nem várható“, mondják Pásztor Miksa és Erney Károly

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A német Jegybank kétszázalékos kamatlábemelése olyan eseménye a világ pénzüciainak, amelyre a múltban még alig volt példa és amelynek következményei ma még beláthatatlanok. Annak ellenére, hogy a bank kamatlábemelésének bekövetkezése Németországban elkerülhetetlen volt,

a két százalékkal történt emelés mégis a legnagyobb meglepetés erejével hatott az egész világon.

A német Jegybank szombati kamatlábemelésére döntő hatással voltak a pénteki nap eseményei, amikor mintegy 200 millió márká értékű devizai igénylések jelentkeztek a jegybanknál. Kijűnt ugyanis, hogy a külföldi töke nemcsak a banknál mondta fel hiteleit, hanem ilyen hitelfelmondások közvetlenül a városoknál, ipar- és kereskedelmi vállalatoknál is eszközöltek. E devizaelvonások következtében

a német Jegybank devizaállománya ebben a hónapban 800 millió márkával esökkent,

amely jelenséget a Jegybank vezetősége télenül tovább nem nézhette. A Jegybank a kétszázalékos kamatlábemelését azt reméli, hogy ennek következtében a külföldi hitelmegvonások megszűnnek és ezáltal a német pénzüciac nyugalma ismét helyreáll. Erre annál is inkább remény van, mert egy newyorki Federal Reserve Bank, mint a londoni Jegybank is hajlandók a német Jegybankot mindazon támogatásokban részesíteni, amelyek szükségesnek mutatkoznak ahhoz, hogy a jelenlegi devizapánik következményeit elháríthassa. Így a newyorki Federal Reserve Bank már megkezdte márkavásárlásait, aminek híre Németországban nagy megnyugvást keltett.

A német Jegybank arany- és devizakészlete ezidőszert 2.2 milliárd márkát tesz ki. Az előirt 40%-os fedezett arányt a jelenlegi arany- és devizaállomány még 500 millió márkával tulszárnyalja. A fedezeti arányt tehát közvetlen veszély nem fenyegette, annál kevésbé, mert

a német Jegybank még az 50 millió dolláros amerikai rendelkezési hitelét sem vette igénybe.

Ezenfelül a német banktörvény rendelkezései szerint a főtanács határozata a fedezeti arányt mérsékelheti is. A bankkamatláb kétszázalékos emelését tehát nem a veszélyeztetett fedezeti szempontok tették szükségessé. Arról, hogy a német Jegybanknak 2%-os kamatlábemelésével sikerült-e a nyugalmat a német pénzüciacn helyreállítani, ma még teljes határozottsággal nem lehet beszélni. Erre nézve a feleletet csak a legközelebbi napok adhatják meg.

A német bankkamatláb kétszázalékos emelése természetesen a magyar pénzüciacra sem lehet közömbös, annál kevésbé, mert az itteni kamatlábemelés vonal alakulására már az osztrák Jegybank megértéssel és küszöbön levő újabb kamatlábemelésé is befolyással volt. A legfontosabb kérdés, mely bennünket a német bankkamatláb emeléssel kapcsolatban érdekel, az, hogy ennek hatása alatt sor kerül-e nálunk is kamatlábemelésre. Erre nézve kérdést intéztünk pénzügi életünk két vezető tényezőjéhez, akitől a Reggeli Ujság munkatársra a következő nyilatkozatokat kaptak:

Pásztor Miksa

a Pénzületi Központ vezérigazgatója:

— A német bankkamatláb 2%-os emelésének várható hatásait ma még természetesen pontosan nem lehet megítélni. E kérdés vizsgálatánál azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a tény, hogy

a legújabb német bankkamatláb emelésre egészen speciális okok vezettek,

amelyek nálunk egyáltalán nem forognak fenn.

Már ebből is az következik, hogy ennek a 2%-os rátaemelésnek nem kell okvetlenül a magyar bankkamatláb felemelését is maga után vonni. Attól ugyanis egyáltalán

nem kell tartani, hogy a németországi magasabb kamatviszonyok innen Németországba fogják vonzani a tőkét

és ezért legalább is devizavédelmi szempontokból a magyar bankkamatláb emelése e pillanatban nem látszik szükségessnek. Minthogy azonban a német bankkamatláb emelésének a nemzetközi pénzüciacokra gyakorolt hatását sem lehet még látni, a két %-os bankkamatlábemelésnek ma-

HOLLYWOOD

az ideális angol

kánikula-ruha

sulya: **0.80** dkg

Az országban kizárólag:

SCHWARCZ JAKAB ÉS FIAI
férfiszabó cégnél
VI., Nagymező-utca 6. sz.

gyar vonatkozásai is csak akkor lesznek pontosan felismerhetők, ha ennek a legújabb eseménynek összes gyakorlati következményeit már ismerjük. Enélkül a magyar pénzüciac várható legközelebbi jövőjéről végleges kép nem alkotható.

Erney Károly

a Pesti Hazai Első Takarékpénztár alelnök-vezérigazgatója:

— A német bankkamatláb emelése nem jött váratlanul, miután a devizaigénylések a német Jegybanknál, különösen az utolsó napokban igen nagy arányokat öltöttek, aminek hatása alatt a Jegybank fokozottabb mértékben való igénybevétele volt észlelhető. A német pénzüciacn beállott feszültség hatásai a kamatviszonyok mérsékelte drágulásában nálunk is jelentkeztek. Így tehát a német viszonyok már a kamatlábemelés előtt is éreztették hatásukat. Nem hiszem azonban, hogy a német eseményeknek hatásai ezen túlmenőleg is éreztethetők lesznek majd nálunk. Bizonyos, hogy a magyar Nemzeti Bank jövő kamatpolitikájára az lesz döntő hatással, hogy

a magyar Nemzeti Bank igénybevétele milyen mértékben fog jelentkezni.

Véleményem szerint azonban a Nemzeti Bank várható igénybevétele a normális kereteket aligha fogja meghaladni és így legalább egyelőre nem hinném, hogy a magyar bankkamatláb emelésére is sor kerülne.

FÉRFIRUHA-HÉT

Hétfőtől—Szombatig

Férfi Ruhák vásárlásánál

a kifizetett összegek feléről

vásárlási utalványt adunk vissza, mellyel többi osztályainkon

bármilyen vásárolható.

	Ara:	Visszatérítés:
Férfi Raglán és Felöltők, kiváló koverkót- és más divatkelmekből	94.— pengő	47.— pengős vásárlási utalvány
Trench-Coat, a modern átmeneti kabát	36.—	18.—
Hubertus Kabát, igen finom lódenkelmekből	19.50	9.75
Vihar Kabát, kirándulásokra, sportra nélkülözhetetlen	16.50	8.25
Gummi Eső-Kabát, divatos gummitöltött szövetből	29.—	14.50
Férfi Öltöny, mintázott divatkelmekből, 1 és 2 soros kivitelben	58.—	29.—
Férfi Öltöny, kiváló sűtőkék és fekete, tiszta gyapjúkamgarnkelmekből	78.—	39.—
Férfi Öltöny, fekete kabát és mellény, esikos nadrággal	76.—	38.—
Férfi burett Öltöny, kabát és nadrág, kiváló avatott burettből	15.80	7.90
Sport Szövet-Nadrág, divatos esikos és kockás kelmekből	9.80	4.90
Fehér Vászón Nadrág, kiváló amerikai pamutfonálból szöve	6.90	3.45

Férfi Öltöny,

mérték után elkészítve, 2 próbával, kiváló tiszta gyapjú divatos kamgarnkelmekből

Ára **85.—** Visszatérítés **42.50**

pengő pengős vásárlási utalvány

Postán utánvétellel szállítunk.

Ez esetben a postaköltséget felszámítjuk.

FIENYVES

Calvin-tér 7.

SZINHÁZ ÉS FILM

Cs. Sz. K.

A Budai Szinkör nyári operettje

A pesti ember számára a budai nyári operett-premier jelenti a hivatalos nyár kezdetét. A Pesten nyaralók számára tradicionális appetitfnek számít egy Horváth-kerti színházi este a rántottcsirke és uborkasaláta előtt. Nem is a darab a fontos ilyenkor. A közönség elnéző ilyenkor nyáron, hálás minden mosolyért, minden fülbemászó dallamért és minden derűs mulatságért. Az idei operett szórakoztató meséjű, dalmas muzsikájú munka, amit kellemes szírvirásban prezentál a színház a közönségnek. A *Csalódott Szerelmesek Klubja* nem szorul a közönség elnézésére, bátran állja a versenyt a téli operettekkel is. A klub tagjai szellemes és jólfészült urak és hölgyek, akik pár fákó operettviccél etétkintve, elég szellemesen beszélgetnek egymással, közben pedig kitünően énekelnek és táncol-

HONTHY HANNA ÉS DELLY FERENC (Cs. Sz. K.)

nak. Különösen az ugynevezett nagy szám, a *tangó* számíthat gyors népszerűsége, pár hét múlva egészen biztosan hibátlanul füttyül a Körút.

Szántó Armand és Szécsén Mihály sok igyekezettel és ügyességgel irták meg a szöveget, *Radó József* pedig kellemes muzsikát írt. A mai füttyölős komponisták idejében meglepetés ilyen komoly és igényes muzsika. Az előadás legkomolyabb értéke kétségtelenül *Honthy Hanna*, aki olyan tökéletes operettderűvel és ellenállhatatlan színészi fölénytel formálta meg a primadonna figuráját, hogy a közönség okkal álmélkodik rajta. Kívülre *Rátkaq Márton* és *Delly Ferenc*, az egyre inkább fejlődő *Kun Magda* s a kisebb szerepekben *Sziklay József* és *Radó Sándor* kérhetnek részt a sikerből. *Lóránt Vilmos* rendezése kifogástalan. A közönség igen melegen fogadta az újdonságot és sokat tapsolt.

U. J.

BEČIVA BEKETOW CIRKUSZ-VARIÉTÉ
Városliget — Telefon: A. 183-35
Naponta este 8 órakor. — Minden csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap délután 4 órakor **VABANQUE halálugras és a szenzációs juniusi műsor.**
Helyárak 1-6 pengőig. Utalványok érvényesek.

Jardin
Erzsébet királyné-ut 1. szám
Telefon: Zugló 70-07

SUMATRA
excentrikus táncos.

Egy békebeli boldog nap!

Ujságírók és színészek nyugdíjintézetek javára **junius 20-án, szombaton** délután 3 órától hajnalig

AZ ANGOL PARKBAN

Délután:
Gyermek műsor: Lakner bácsi gyermekszínháza, majomszínház, kisvasut, csodakerék, Margit néni és Oszkár bácsi meséinek sok-sok tréfás verseny és látványosság.

Este:
Hangverseny szabad színpadon. — Nagy Endre régi kabaréja. — Nagy varieté műsor. — Utánzók színpada.

Éjszaka:
Mandl mulató az Alpesi faluban. Tűzijáték, konfetti csata. — Bál táncversenyyel, értékes díjakkal.

Belépődíj egy pengő.
Jegyek elővételben is kaphatók a jegyirodáknak

Kolumbus

József Ferenc főherceg misztériumának bemutatója Szegeden

Szeged június 14.

A Reggeli Ujság munkatársának telefonjelentése.

Fényes külsőségek között, theatre perée keretében mutatta be a szegedi színház vasárnap este *József Ferenc királyi herceg* 11 képből álló misztériumát, a *Kolumbus*. Még szombaton elkelt minden jegy és vasárnap a legelőkelőbb közönség jelent meg a bemutón. A szegedi színházat ragyogóan feldíszítették erre az alkalomra, az előcsarnokban pálmákat helyeztek el a *Stagner* Károly főispán és *Somogyi Szilveszter* polgármester ott fogadták előadás előtt az érkező főherceget, aki feleségével, *Anna* főhercegnővel, az udvari páholyban foglalt helyet. A közönség soraiban ott voltak: *Glattfelder Gyula* csanádi megyéspüspök, dr. *Shvoy Kálmán* altábornagy dandárparancsnok, *Radnay Miklós*, *Hevesi Sándor*, ezenkívül sok színházi szakember s a pesti sajtó tagjai. Az előadást rövid prólóg vezette be, amit a címszereplő *Táray Ferenc* mondott el. A darab, amelynek egy részletét már közölte a *Reggeli Ujság*, *Kolumbus* küzdelmeit vetíti nagy erővel a színpadra: a megváltás földjének felkutatását minden veszélyen keresztül. *Kolumbus* férfias küzdelme és bátorsága, hajlva a feltámadás nagy gondolatától — szimbólum: a megcsontított Magyarország küzdelme a feltámadásért lasonlatos *Kolumbus* utjához, ezt érezte a közönség.

A bemutón a darab nagy sikert aratott s a hatodik kép után a szünetben percekig tapsolt a közönség és hosszasan ünnepelte a szerzőt, aki meghalottan köszönte meg az üdvözlést. A főszereplő *Táray Ferenc*, azonkívül *Nagy György*, *Herceq Vilmos* voltak az előadás erősségei, de rajtuk kívül a kisebb szereplők: *Zilahy Pál*, *Prónay Imre*, *Károly Vilmos*, *Hortobágyi Artur* és *Weszely Pál* is megérdemlik az elismerést. A darabhoz *Friedl Frigyes*, a szegedi színház operakarnagya komponált igen finom kísérőzenét. A darab kitünő rendezőjének, dr. *Németh Antal*nak ez volt az ötvenedik rendezése. A közönség őt is melegen ünnepelte. *Kolumbus* még négyszer van kitűzve a műsorra.

Cs. Sz. K.

(Csalódott Szerelmesek Klubja). **Bombasiker** a

Budai Szinkör

nyári operettszám

Minden este 8 órakor és vasárnap d. u. 1/24 órakor

KIS SZINHÁZI UJSÁG

Mi készül a nyári szünetben?

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A Hunnia-filmgyárban *Lázár Lajos* e hó végére fejezi be *Böngy* Adorján filmregényét, a *Kék bálványt*. A premier szeptemberben lesz a Royal Apollóban.

Torday Ottó, az Új Színház igazgatója, tagjai sorába szerződtette *Hollós Jucit*, a pesti színpadok egyik legszebb és legfinomabb megjelenésű művésznőjét. *Hollós Juci* már meg is kapta első szerepét.

Salamon Béla — mégse megy el Pestről. Csak a nyári szünet tartamára utazik Berlinbe filmezni, őszre visszajön és tovább játszik — természetesen a *Teréz körúti Színpadon*.

*Németh Mária*t Amerikába hívják. Az elmúlt héten napokig tárgyalta vele egy amerikai színházi vállalkozó, megállapodni azonban egyelőre — anyagi kérdések miatt — még nem tudtak.

Gerő István, a Royal Apolló és a Fórum tulajdonosa, hosszabb idő óta tárgyal *Décsi Gyulával* a *Décsi-mozi* átvételéről. Az üzlet az utolsó percben meghusult, mivel a kölcsönzők, — kik nem minden idegeskedés nélkül figyelik a *Gerő-tröszt* növekedését, — tízezer pengő kölcsönt adtak *Décsi Gyulának* s a mozi anyagi ügyei ezzel rendeződtek.

A Palace és a Corsó a *Gerő*-féle tröszt kezébe kerültek, a vételt azonban egyelőre még nem hagyta jóvá a belügyminiszter.

Czája Néparéna Városliget (volt Barokkali) Telefon: 183-77

Naponta d. u. 3 órától folytatódó előadások nagy világvárosi műsorral.

Minden szám szenzációs

Belépődíj 40 fillértől 1.60-ig

ELISABETH BERGNER

3 napos vendégjátéka a

VIGSZINHÁZBAN

Pénteken, június 19-én: **Amphitryon 38** Jean Giraudoux vigjátéka

Szombaton, június 20-án: **Der Kreis** Somersét Maugham szindar.

Vasárnap, június 21-én: **Amphitryon 38** Jean Giraudoux vigjátéka

Jegyek már válthatók.

Ausztria döntő politikai fordulat előtt

Seipel jön, Schober megy? — A francia és angol tőke szívesen látná a vámuniós Schober távozását

Szerdán dől el a kormányválság kérdése

Bécs, június 14.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Az alábbi szenzációs értesüléseket a legbeavatottabb körökből kapja a «Reggeli Ujság» bécsi tudósítója. A külföld Bécsben időző néhány legjelentősebb gazdasági exponense és a belpolitika több vezetőférfia informáltak bécsi munkatársunkat. Értesüléseink röviden a következő jelentésekben foglaljuk össze.

Az immár permanens osztrák kormányválság a vége felé közeledik.

Ender dr. kancellár és Juch dr. pénzügyminiszter eltökélt szándéka, hogy takarékosági programukat minden áron keresztül hajtják,

vagy a nagynémetek elutasító magatartásából levonják a végső következtetést. A pártok állandó tanácskozásai azonban minden felelősségteljes politikusból megérlették azt a meggyőződést, hogy egyrészt az államháztartás rendezése a pillanat legsürgősebb követelése, másrészt

katastrofális lehetne, ha ebben a súlyos helyzetben a gazdasági viszonyok ismerői, a külföldi tárgyalások vezetői, Ender dr. és Juch dr. elhagynák helyüket.

Ender és Juch hajlandók kompromisszumokra. Ha a nagynémetek ezeket nem fogadják el, köztük és Ender között a választás nem lehet nehéz. A nagynémetek ebben a küzdelemben végleg elcsúsznak. A tisztviselőfizetések redukcióját több szociáldemokrata változtatással

egy Ender vezetése alatt álló kisebbségi kormány a parlamentben keresztül fogja hajtani.

A keresztényszocialista-nagynémet koalíció végleges felbomlása egyenes következménye annak a lehetetlen állapotnak, hogy minden többi idő-

ben megejtett szavazásnál a keresztényszocialisták szemben találtak magukat koalíciós partnerekkel, a nagynémetekkel. A nagynémetek rendszeresen leszavazták a kormányt, amelyben két képviselőjük foglalt helyet.

A keresztényszocialisták tehát magukra veték a koalíció minden hátrányát, a nagynémetek pedig állandóan háttámasztották őket. Praktikusán tehát ma is kisebbségi kabinet van,

amely a parlament esetenkénti támogatására szorul. Ezzel szemben súlyos leherkényteliséget a kormány — különösen külpolitikailag — a nagynémet képviselőket. A kisebbségi kabinet tehát csak egy látszólagos többségnek vetne véget.

A kisebbségi kabinet összeállítása

Hogy idővel egy kisebbségi kormány tarthatja-e magát vagy sem, azzal ma az osztrák politikai tényezők sínesen teljesen tisztában. Ez főleg attól függ, hogy egy kisebbségi kabinet — mint eddig Brüning kabinete — nagy kérdéseken számíthat-e a pártok támogatására.

Ha ez nem történne meg, új választásokat kellene kiírni.

Egy kisebbségi kabinet összeállítása — a Landbund segítségével — a következő formát öltene beavatott politikai körök véleménye szerint:

- Kancellár: Ender dr.
- Külföldi: Seipel dr.
- Alkancellár és népjólét: Schmitz.
- Hadügy: Vaugin.
- Belsőügy: Winkler (Landbund).
- Közoktatás: Czermak.
- Pénzügy: Juch dr.
- Kereskedelem: Heindl dr.
- Földművelés: Dollfuss dr.

Az igazságügyminisztériumot esetleg egy Landbund-képviselő kapná.

Seipel visszatérése az aktív politikába

Ebben a kombinációban legnagyobb jelentőséggel Seipel dr. neve bír. Seipel teljesen felgyógyult. Ha személy szerint egyelőre nem is kapcsolódott be az aktív politikába,

pártihívei minden lehetőséget el fognak követelni, hogy a külügyi terecát vegye át.

Ez a személyi kérdés egyenesen döntő jelentőségű Ausztria politikai sorsa szempontjából. Tudni kell, hogy Schober dr. jelenlegi külügyminiszter és alkancellár helyzete bel- és külpolitikai okokból rendkívül meglehetősen. Ausztria e pillanatban legnagyobb mértékben rá van utalva a külföldi tőke segítségével: enélkül a Kredit-Anstalt és a gazdasági élet összeomlása elkerülhetetlen. A nagynémet pártlap, a *Wiener Neueste Nachrichten* egy új entent-megbízott, egy második *Zimmermann* kiküldetésének veszélyéről beszél.

Ez a külföldi tőke természetesen nem rajonghat Schoberért, akit a német-osztrák vámuniós terv megleptészerű kirobbanásáért még nagyobb mértékben tesznek felelőssé, mint Curtiust.

Ez a szemrehányás bizonyos fokig igazságtalanul éri Schobert.

Diplomáciai körökből értesülésem szerint

a vámunió terve Bülow, németországi külügyi államtitkár agyában született meg és kezdetben nem is tájálkozott Curtius és Schober teljes helyeslésével.

A külföld természetesen nem gyakorol és nem gyakorolhat Ausztriára semmiféle belügyi presztízt. Mégis nagyfontosságú Ausztria számára, hogy feltétlenül lehessen tárgyalási partnerrel álljanak szembe a külföldi tőke képviselőit. Ilyenek pedig csak Seipel tartjuk, aki soha sem exponálta magát az Anschluss gondolatáért.

Másrészt belpolitikailag is nehéz Schober helyzete, mert a nagynémetek (de a szociáldemokraták is) azzal vádolják, hogy

Genfben a vámunió kérdésében tulságosan messzemenő koncessziókat tett.

Kiterjesztett elnöki jogkör és szükségrendelet

Október 18-ára tüzték ki Ausztriában az elnökválasztást.

Az új alkotmány szerint az elnök olyan nagy hatalmi jogkörrel van felruházva, mint Németországban. Ha tehát addig sem simulnak el végleg a politikai ellentétek vagy új válasz-

tásokat még nem irtak ki, az új elnöknek módjában áll szükségrendeletet kiadni és egy kisebbségi kormányt is teljes hatalommal felruházni.

A szociáldemokraták Renner dr. volt kancellár, a parlament elnökét jelölték. A keresztényszocialisták vagy az eddigi elnököt, *Miklast*, vagy Ender dr. kancellárt, de ha egészségi állapota megengedi, Seipel dr.-t fogják jelölni.

A kormányválság megoldása — szerdán

A kormányválságban végleges döntés szerdán történik. A lehetőségek röviden összefoglalva a következők:

- 1. Kisebbségi kormány:**
  - a) Landbund és ker. szoc;
  - b) ker. szoc. egyedül;
  - c) új választások kiírása;
  - d) új választások mellőzése.

- 2. A koalíció fenntartása:**
  - a) személyi változások nélkül;
  - b) személyi változásokkal.

- 3. Az Ender-kormány végleges demissziója.**

A harmadik lehetőség csak igen csekély: ilyen válságos pillanatban soha más párt, mint a keresztényszocialista, nem volt Ausztriában hajlandó a felelősséget viselni. Ennél fogva a koncentráció (keresztényszocialista és szociáldemokrata) vagy egy új koalíció (szociáldemokrata és nagynémet) is eleve teljesen ki van zárva. H. B.

Őn is lehet munkatársa a REGGELI UJSÁG-nak. Ha tud valamilyen közérdekű dolgot, érdekes eseményt — írja meg a szerkesztőségnek. (Budapest, V., Lipót-körút 5.)

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy a

NÓRA CIPÓGYÁR

VII, Erzsébet-körút 38. alatt levő Hóközületét saját kezelésembe vettem át.

Kérem a n. é. közönség további szives támogatását.

BALAZS LIPÓT a Nóra Cipőgyár Rt. v. ügyvezető igazgatója

Szenzáció a borotválkozásnál

a Morisson borotva-crémm, mert használatával nem kell viz, csapot és szappant. Kapható szakszövetekben Kozmochémia Rt. Budapest, Hermina-út 8.

Butor

50 háló — — — P 400-101
30 ebéd — — — P 500-101
Uriszobák, kombinált szobák. Részlete is.

PÁRTOS, VI, Andrássy-ut 52 (Bejárati Eötvös-u. sarok)

A politika nagy vasárnapja

Éber Antalt példátlan lelkesedéssel fogadta vasárnap Nyiregyháza

A közterhek leszállítását, a hatósági üzemek megszüntetését, a hitelkérdés megoldását, a szabadkereskedelmi elv érvényesítését követelte Éber programbeszédében — „Az álkonjunkturák, amelyeket a külföldi kölcsönök előidéznek, csak ártanak a közgazdasági élet stabilitásának” — mondta Éber

Nyiregyháza, június 14.

A Reggeli Újság kiküldött tudósítójának telefonjelentése.

Ma a meleg nyári vasárnapon korán ébredt Nyiregyháza városa. Már a kora reggeli órákban ünneplőruhába öltözött emberek igyekeztek a város főterére, hogy jó helyet biztosítsanak maguknak a város képviselőjelöltjének, Éber Antal dr. programbeszédének meghallgatására. Az emberek egy másik csoportja a város határának vette útját, hogy jelen legyen Éber Antal dr. megérkezésénél és résztvegyen abban a diadalmenetben, amely Éber Antalt a város határától a városba kísérte. Az ország választókerületét bejáró száz meg száz képviselőjelölt közül alig néhány dícselkedhet el azzal, hogy *szinte napok elatt olyan népszerűségre és osztatlan bizalomra tett szert, mint Éber Antal*, Nyiregyháza város képviselőjelöltje.

A rengeteg képviselőjelölt között azonban szintén alig egypár akad, akit olyan hírnév előzött volna meg a választókerületében, mint Éber Antalt.

Mindenki tudta Nyiregyháza, hogy több évtizedes közéleti pályáján egy politikai, mint a gazdasági ellenben mindig a kisemberek oldalán állott és a kisemberek érdekeiért emelte fel szavát. De másfelől tudják azt is, hogy

Éber nagy tudása, koncepciója, jelleme és munkaszeretete azoknak sorába emelte, akikre az ország gazdasági újjáépítésénél a legnagyobb feladatok várnak.

Éber Antal eddigi munkásságához méltó volt a fogadtatás, amelyben Nyiregyháza választópolgárai mai megérkezése alkalmával részesítették. Ezekre rugó tömeg, vagy negyven autó és a város ötfőfogata várta a város szélén Éber Antal dr.-t, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara országos elnöke és nagyrabecsült elnökét, Nyiregyháza város határában és mikor megszűről láthatóvá vált Éber Antal alakja, az egybegyűlt tömeg egyszóval éljenzésben tört ki. Percekig tartott amíg Bartók Jenő református lelkész szóhoz jutott és lelkes, keresetlen szavakban üdvözölte Éber Antalt, Nyiregyháza képviselőjelöltjét, Bartók Jenő üdvözlő beszéde után Nyiregyháza polgármestere, majd Hogyan Mihály ipartestületi alelnök üdvözölték a máris népszerű képviselőjelöltet. Éber Antal ezután beszélt a város ötfőfogatába és az utcákon egybegyűlt lelkes tömeg

ünneplése közt hajtatott be a városba. Vasárnap délelőtt

a programbeszéd meghallgatására több mint ötezer ember gyűlt össze. Feszült figyelemmel, zajos tetszéstől kísérve mondta el Éber Antal közel másfélórás beszédét,

amelyben kitért a legsürgősebb és a legégetőbb gazdasági problémákra.

Éber Antal programbeszédében Bethlen István gróf feltétlen és rendíthetetlen hívének vallja magát, nemcsak azokért a megbecsülhetetlen szolgálatokért, amelyeket a miniszterelnök tíz évi működése alatt az ország érdekében kifejtett, hanem azért is, mert meggyőződése, hogy az a rend és az a fegyelem, amelyet a kormányelnök a legnehezebb viszonyok között az országban megvalósított és az a suly és tekintély, amelyet a külföldön az országnak szerzett, sohasem voltak nélkülözhetlenebbek hazánk számára, mint a mai nehéz időkben. Ha azt hozzák fel az ellenzék oldaláról, hogy a kormánynak nem volt rendszeres közgazdasági politikája, ezzel szemben hivatkozik arra, hogy

olyan kis ország, mint a miénk, nem függetlenítheti közgazdasági politikáját a nagy országoknak a háború után követett, teljesen elhibázott közgazdasági politikájától, viszont nyugodtan felveszi a bizonyítást abban a tekintetben, hogy a mi közgazdasági politikánk legalább is olyan jó volt, mint amilyen nálunk sokkal nagyobb és hatalmasabb országoké, amelyek protekciós vámrendszerükkel, óriási deficitjeikkel és a leggyőzött országokat lehetetlenné tették Európa regenerálását.

A mai nehéz idők között közgazdaságpolitikai szempontból az első követelmény, hogy a közterheket semmi körülmény között sem szabad emelni, sőt ellenkezőleg, a legmesszebbmőltakarósság alkalmazásával a közterhek mai elviselhetetlen sulyán könnyíteni kell. Ennek eszköze az is, hogy a közületek szüiksék meg működési területüket, nevezetesen pedig

építsék le az összes hatósági üzemeket, amelyek a közületeknek sok pénzbe kerülnek,

a kereskedelemnek és iparnak pedig joggal és nem indokolt konkurrenciát okoznak. — *Mezőgazdasági szempontból* rendszeres és gyorsan működő tervet sürget a *búza minőségének megjavítására* és siker-tartalmának fokozására, hogy ezáltal *buzánkat exportképessé tegyék*. — Kívánja továbbá, hogy a kisczárkák körében a *baromfi-tenyésztés és gyümölcsfa-telepítés* rendszeres terv szerint gyors lépésekkel és áldozatok árán is bevezetessék, mert a külföld ma a gyümölcs, baromfi és tojás felvételére alkalmas és ezen a téren lehet a mezőgazdasági munkát szaporítani.

Ipari téren a hatósági üzemek versenyének megszüntetésén kívül fontos feladatnak tartja az ipari szakoktatás fejlesztését, a kézműiparosság művészi színvonalának emelését és a külföldi igényekhez való alkalmazkodását, továbbá a hitelkérdés olyan megoldását, hogy az állam és városok veszteség-tartalékalapokat bocsássonak az ipari hitelintézetek és szövetkezetek javára és ezáltal képessé tegyék ezeket arra, hogy oly munkás és életképes kisiparosoknak, akik jelzálogos fedezettel nem rendelkeznek, szín-

tén adhassanak a nyersanyag beszerzésére és munka vállalására kölcsönöket.

A kereskedelem terén, kijelenti, hogy hiva a *szabad kereskedelemnek*, mert a mai védvamos rendszer a maga prémiumaival és kontingenseivel csak alássa a kereskedelem tevékenységét és előbb-utóbb a világ gazdasági kulturáját alá-

ÉBER ANTAL

ssa. — Követeli ezenkívül a kereskedelemmel konkuráló hatósági üzemek sürgős megszüntetését és hogy a kereskedelemmel versenyző szövetkezetek, amelyek fenntartása ellen nincsen kifogása, *semmiféle állami támogatásban ne legyenek részesíthetők*.

Tiltakozik az ellen a követelmény ellen, amely folytonosan *külföldi kölcsönöknek* újabb sürgetése után akarja a hatósági beruházásokat szaporítani, holott a termelés érdekében első követelmény

a kamatláb színvonalának csökkentése,

ezt pedig csak úgy lehet elérni, ha nem ostromoljuk állandó hitelkérdésekkel a külföldi pénzügyeit. — Azok az *álkonjunkturák*, amelyeket a külföldi kölcsönök előidéznek, csak ártanak a

közgazdasági élet stabilitásának és viszont alátámasztják a magas kamatlábat, amely mellett pedig gazdasági fejlődés el sem képzelhető. — Sürgeti a *közgazdasági oktatás* megvalósítását az összes középiskolákban, mert csakis közgazdaságilag művelt lakosság biztosítja az ország politikájának stabilitását és azt a lehetőséget, hogy a kormányzat a társadalom helytelen irányu beavatkozásaitól megkímélve, valóban a közgazdasági tudományok megfelelő és így egyedül helyes közgazdasági politikát folytathasson.

Meleg szavakkal emlékezik meg a háború áldozatainak, a

rokkantaknak és hadviselteknek a haza körül szerzett érdemeiről, amelyeket legalább annyival kell honorálni, hogy minden betöltendő állásra és munkaalkalomra egyenlő feltételek mellett elsősorban ezek nyerjenek jogot.

Végül meleg szeretettel emlékezik meg Nyiregyháza városáról, amelynek érdekeit és derekét lakosságának jogos igényeit mindenkor győnyörűséggel és kötelességszerűleg fogja szolgálni.

A programbeszéd befejezése után a nagygyűlés szünni nem akaró ovációban részesítette Éber Antalt és

már ennek a gyűlésnek a hangulatából meg volt állapítható, hogy Nyiregyháza lelkesedéssel küldi majd Éber Antalt a parlamentbe.

— *Boldogok vagyunk, hogy ilyen képviselőnk lesz!* — mondták egymásnak a gyűlés után a választópolgárok s megegyeztek abban, hogy Nyiregyháza *különös szerencséje* volt, amikor az egységes párt Éber Antalt jelölte ki a nyiregyházi mandátumra.

A programbeszéd után Éber Antal különböző küldöttségeket fogadott, a frontarcosok nevében Reitsky András tosznevelési főnök, a Gazdaszövetség nevében Pápay Mihály elnök, az ipartestület nevében ifj. Tóth Pál köszöntötte a népszerű képviselőjelöltet.

Délután negyedkettőkor Éber Antal tiszteletére bankett volt, amelyen dr. Erdőhegyi Lajos főispán a kormányzóra emelte poharát. Utána Geduly Henrik evangélikus püspök költői fordulatokban gazdag beszédben köszöntötte fel Éber Antalt és méltatta érdemeit. A bankett során felszóllaltak még Milec Ödön, Urai János, Hoffmann Mihály, az OMKE kerületi elnöke, aki a kereskedők és a polgárság ragaszkodásáról biztosították Éber Antalt. Dr. Konti Gyula, a Gazdák Szövetkezetének elnöke szintén Éber Antal nagy érdemeit méltatta.

A választóknak eddig majdnem *nyolcvan szavazéka írta alá Éber Antal ajánlóját*, úgyhogy minden valószínűség szerint Nyiregyháza is egyhangú választás lesz, mert minden ellenjelöltnek a mai fogadtatás után be kell látnia a *további harc reménytelenségét*.

A fiatal

SYLVESTER SCHÄFFER

az egyetlen arlista, akiről valóban el lehet mondani, hogy utólrhetetlen és utánozhatatlan

Ez az ember egyesít magában egy lucat kiváló variatéművészt, a legkülönbözőbb mutatványokkal, produkálja magát mint gyorsfestő, búvész, zsonglőr, céllövő, iskolalovos, zeneművész, atléta, excentrikus táncos és még sok más téren. Schäffer mint iskolalovos éppen olyan elsőrangú művész, mint amilyen hibátlan céllövő. Nem mutat betanult izellőket egyes artistaprodukciónkból, ellenkezőleg, minden egyes száma tökéletes, befejezett, még eddig soha nem látott hibátlan variatészám. Schäffer tüneményesen játszik hosszú ideig a színpadon, **magá betölt 12 számból álló teljes előadást**. Fregolít tulszárnyaló gyorsasággal öltözik át. Különbön mély benyomást keltő egyéniség, párosulva férfias erővel és rokonszenves külsővel, mutatványaiiban rengeteg humor, ötletesség és férfiaság van, típusa a fardhatatlan, életvidám ifjú embernek. Bár régóta nem volt Budapesten, de sokan emlékeznek még rá. Műsorszámai azonban teljesen megváltoztak, újak és modernek. Sylvester Schäfferrel játszik Krüger Lilly, aki a berlini állami operának tagja. Finom, nyulánk, aranyzóke haju bájos teremtés, akinek a megjelenése külön esztétikai élvezet.

Sylvester Schäffer vendégjátéka június hóban minden este háromnegyed 9-kor kezdődik a Royal Orfeumban. A vendégjáték határozott időre szól, az Sylvester Schäffer külföldi szerződése miatt nem prolongálható.

Jegyek előre válthatók elővételi díj nélkül. Csütörtökön, szombaton és vasárnap délután családi előadások 5 órai kezdettel, teljes estj műsorrall.

Fényes élete lesz

nyaralójában, week-end házában

Aladdin

petróleumgáz-lámpa mellett

Paladdin

petróleumgáz-főzővel

Bérmentve küldjük weekend-árjegyzékünkkel

Nostrum Műszaki Aruház
Budapest, VII, Rákóczi út 32 (Szemben a Rókussal)

HÉV autóbusszjárat az AQUINKUMTÓL

HUNGÁRIA strandfürdőig

RÓMAI-PART

Menetidj 20 fillér • Kombinált jegyek oda-vissza HÉV—BSZKRI és a strand-fürdőre hétköznap 90 fillér, az IBUSZ pályalonokban válthatók ~ 120 méteres (Iorrászviz) medence • Vendéglő, jazz, tánc, gyermeksporttelep

MARGITSZIGETI

SPOLARICH GRILL-BAR

GYÖNYÖRŰEN ÁTALAKITVA
REGGELIG NYITVA

BERETVÁS A ZONGORÁNÁL

DR. FÉNYES

szakorvos
vér-, bőr- és nemibetegeknek rendel egész nap
Rákóczi-ut 32. I. em. 1 ajtó. Rókussal szemben

Olcsó nyaralás Balatonlellén

A balatonlelléi gyermeküdülő a telep legszebb fekvésű villasorában közvetlen a Balaton partján, nagy árnyas kerttel, e hó 20-án nyílik meg. Gondos nevelői felügyelet, kitünő napi ötszöri ellátás **havi 180 pengőért**. Felnőtteknek külön villa, teljes ellátás napi 8 pengő.

Érdeklődni lehet telefonon Aut. 193-25

Nem lesz adóemelés, nem csorbitják a tisztviselők járandóságát — mondta Wekerle Nagykörsön

Erős harc lesz Ráday Gedeon gróf és Milotay István között a nagykörsői mandátumért

Nagykörső, június 14.

— A Reggeli Újság kiküldött tudósítójától. —

Nagykörső piacán vasárnap a salátahegyek, a gyümölcsösök helyett feketebe öltözött embercsoportok tolongtak. A kis város a választásra készülődik. A piac közelében van Ráday Gedeonnak is és Milotay Istvánnak is a pártirodája. Folyik a harc a 8300 választóért, Milotay István, aki egész vezérkarral dolgozik, több mint négyezer ajánlott gyűjtött össze, Ráday Gedeonnak ötezer felül szedték össze az aláírásokat. Ráday Gedeonnak természetesen elsősorban az intelligencia és a módosabb gazdák a hívei, míg Nagykörső szegényebb rétege, a zsellérek és a mezőgazdasági munkások Milotayért lelkesednek. Vasárnap délelőtt persze mindenki a templomban volt. A nagykörsői református templom első padján egymás mellett ült a két jelölt. Ugyanazért imádkoztak. A mandátumért.

Rettenetes hőségben gyülekezett össze a piacon a városháza előtt 6-800 főnyi tömeg. Mögöttük két lovascsendőr. Ráday Gedeon a városháza erkélyéről beszélt a választókhöz.

Ráday Gedeon támogatására megjelent Wekerle Sándor pénzügyminiszter is, aki a szomszédos dányosi birtokáról autón jött Nagykörsőre.

— Elengedi az adót, — mondja az egyik gazda. — Ha nem is engedi el, de legalább mondja — volt a válasz.

— Bejelent a külföldi kölcsönt! — folyt a párbeszéd tovább.

Wekerle Sándorról kiderült, hogy jól ért a nép nyelvén. Nem mondott sokat, mégis nagy hatása volt a beszédének.

A pénzügyminiszter beszéde

— Joggal várják tőlem — mondotta a pénzügyminiszter —, hogy olyan kérdésekben nyilatkozzam itt, amely közgazdasági életünket érdekli, azonban nem kívánok elméleti fejtegetésekbe bocsátkozni, annál inkább, mert a tettek idejét éljük.

Az államháztartás rendjét fenn kell tartanunk,

mert ha ez nincs meg, akkor nem mi vagyunk az urak a saját portánkon, hanem gondnokság alá helyeztetünk, úgy, ahogy szomszédunk — nagy földalmunkra — gondnokság alá helyeztetett. De hogy oldjuk meg ezt a kérdést, mikor az állam bevételei kisebbednek? Én a takarékoság programjával foglaltam el a pénzügyminiszteri széket és amióta azt betöltöttem,

az államháztartás kiadásai igen jelentékeny összeggel, közel 100 millióval csökkentek.

Ha ugyanezen idő alatt nem csökkentek volna a bevételek, tovább haladhattam volna azon az úton, amelyen elindultam, hogy a közterheket csökkentem és méltányosabb és könnyebben elviselehető módon szedhessék az adókat, azonban kijelentem, hogy mi nem ígértünk, hanem cselekedtünk. Vagy nem érzik-e a gazdák a vásáron, hogy nem terheli őket az állatforgalmiadó? Nem érzik-e a földadó mérséklését? Nem érzik-e a segéd nélkül dolgozó vagy a rokkant iparosok, hogy a forgalmiadó fizetése alól felmentették őket? Nem érzik-e azok a gazdák, akiknek a jövődelme 50 kat. pengőn alul van, hogy földadójukat helyettük más alaphól fizetik meg? Lehet, hogy nem érzik annyira a hatását mind ennek, mert más léren a változatlanság viszonyok ezt a hatást lerontották.

Azonban, ha ezek az intézkedések eleve meg nem lettek volna, akkor ma már az összeroppanásnál tartanánk.

A feleslegek értékesítése és a külföldi kölcsön

— Nem az a baj, hogy nem akarunk dolgozni, vagy hogy kevesebbet termelünk, hanem az a baj, hogy nem tudunk értékesíteni. Eppen ezért arra törekedtünk az utóbbi esztendőben, hogy

LUSTIG

9 P-s ingvására

szencziációs!

szomszédainkkal és távolabbi országokkal olyan szerződést köthessünk, amelyek lehetővé teszik termék feleslegeink értékesítését olyan úton, hogy abból meg tudjunk élni. Röviden ez a mi közgazdasági politikánk és törekvésünk.

— Biztosítani kell kifelé az utat terményeink számára. A kormány feladata a szerződéseket megkötöni és az utakat egyengetni, de

nem az államnak kell lennie a kereskedőnek és iparosnak, az a magánember feladata.

— Azt mondják sokan, hogy sok a tisztviselőnk.

Tényleg több tisztviselője van Csonkagyárországnak, mint amennyire okvetlen szüksége volna,

azonban ne feledjük el, hogy kikergették véreinket az ország kétharmad részéből, amelyet erőszakkal elvettek tőlünk. Hat év alatt 10 százalékkal csökkent a tisztviselők száma, arra azonban nem vagyok kapható, hogy szerzett jogokat elvegyek, az pedig

nem igaz, hogy én a tisztviselőknek jogosan

megszerzett igényeit akarnám csorbitani.

— Azt mondják, hogy mindenféle adóemelésra törjük a fejünket.

Ez sem igaz.

Azon töröm a fejem, hogy a kiadási oldalt hogyan kisebbítem és hogyan takarékoskodjunk, hogy kijöhessünk azzal, ami van.

Ez a takarékoság azonban nem lehet olyan mérvű, hogy meglévő intézményeket megszüntessék, nem lehet visszalépés a kultúra terén, visszalépés a szociális politika terén, nem lehet az, hogy a beteget ne gyógyítsuk,

csak az lehet, hogy ennek a csonka országnak megfelelő egyszerűséggel rendezzük be a közintézményeit. Ne várjunk mindent a külföldi kölcsöntől.

— Én remélem, hogy a közeljövőben megfelelő külföldi kölcsönt fogunk kapni, talán olyan országok bekapcsolásával is, amelyek eddigelé piacukat elzárták előttünk.

Ha kapunk kölcsönt, akkor az organizációt gyorsabban kereshetjük fel, ami közgazdasági életünk feljavítására szükséges, ha nem kapunk,

Mért lépett be Madarassy Beck Gyula az egységespártba?

Madarassy Beck Gyula és Rassay Károly vitája

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Madarassy Beck Gyula báró, akinek az egységespártba való belépését Rassay Károly az óbudai Demokrata Társaság szombati ülésén kritika tárgyává tette, a következő nyilatkozat közzétételét kérte a Reggeli Újságtól:

„Feltett szándékom volt ezt az egész választási kampányt minden személyeskedés nélkül végigharcolni azokért a gondolatokért, amelyek indokát képezik annak, hogy az Egységes Párthoz csatlakoztam. Ha azonban az uraknak odaát úgy tetszik, hogy személyeskedjünk ahelyett, hogy elvi harcot folytassunk egy gondolat körül, ehhez is kapható vagyok és kapható leszek a választás egész folyamán és — ha tetszik — máskor is.

Mindenekelőtt ne adjon nekem Rassay Károly leckéket a szabadelvűségből. Én 32 év óta, amikor először vállaltam nyilvános politikai szereplést, változatlanul és pillanatnyi eltérést nélkül a liberalizmust, a meggyőződésemmel megfelelő gazdasági politikát és a kereskedői érdekeket képviseltem. Én az maradtam, aminek indultam és az, aki ma vagyok.

Elhiszem, hogy fáj Rassay Károlynak, hogy a kereskedők elfordultak attól a kifejezett párt-politikától, amely eddig egyetlen kívánságukat sem volt képes teljesíteni. Elhiszem, hogy most, amikor a szavazatokra nagy szüksége van, hirtelen megtalálta a kereskedők iránti szívét, amelynek hiányára nézve Sándor Pál is keserű panaszokat hangoztatott a kereskedők politikai bizottságának csak néhány héttel ezelőtt tartott ülésén is. Semmiféle, több-kevesebb izléssel előadott kortesbeszéd sem fogja elhomályosítani azt az elementáris erővel megnyilatkozó igazságot, hogy akkor, amikor az egész gazdasági élet fe-

nyegelő veszedelmek előtt áll, amikor a kereskedelem nyomorúsága napról napra nő, amikor egész egyszerűen nem várhatunk tovább, lemondjunk olyan pozitív lehetőségekről, amelyek a kormánnyal való együttműködés és a kereskedelem képviselőinek növelése a parlamentben jelenthet.

A pártokhoz való csatlakozásnak és pártok leépítésének és kiépítésének esztétikájából se adjon nekem leckét Rassay Károly. Nincs a magyar politikában senki, akit annyian és rövid tapasztalat után annyira lelkesen hagytak el, mint őt. Rassay híveinek elfordulása egyáltalán nem új, sőt megszokott jelenség az utolsó évek politikájában. Erdekese példák egész sorozata áll e részben rendelkezésre. Ami pedig a demokratákkal való egyesülést illeti, nem merek ahhoz szerencsét kívánni, mert tapintatlanság egy olyan házasságnál gratulánsként jelentkezni, ahol a partnerek egymásról láplált közismert véleménye alapján nem lehet a mézeseteknek hosszú időt jósolni.

Rassay engem személyes ambíciókkal vádol meg. Ha ez a tendencia vezetett volna, bizony mondom: tizenhárom év alatt, mióta megszüntem képviselő lenni, megtaláltam volna a módját annak, hogy ambícióimat kielégítem.

Ami Rassaynak azon nyilatkozatát illeti, hogy én tőle közvetlenül a választásokat megelőzően megszűntem képviselőnek lenni, nem felel meg a valóságnak.

Elvártam volna Rassay Károlytól, hogy az igazságnak megfelelően inkább azt mondja el, hogy az Egységes Párthoz való belépésemet megelőző hetekben még városi politikai ülésein sem vettem részt és vele semmiféle érintkezést nem kerestem. Én magamévá tettem a kereskedők és iparosok azon egyöntetű kívánságát, hogy megalakítsuk a kereskedők és iparosok külön gazdasági pártját. Ebben sem személyes ambíció vezetett,

mert hiszen a vezérseget felajánlottam Sándor Pálnak, aki megint csak pártpolitikai szempontok miatt elgáncsolta ennek keresztülvételét.

A kereskedők politikai bizottságában határozottan kijelentette, hogy minden erejével támogatja

NOVODYN

egyen- és váltóáramu készülékek PHILIPS gyárával 6-12-18 havi részletre. Zavaróelhárító osztlanyuk a rádió vétel zavarait (motor, lift stb.) jutányosan kiküszöböli

AUDION

VI, Nagymező-ú. 31. Tel. 113-75

Összecsukós vaságyak sodronyágybetétek, vas-, rézbutorok, kárpitozott matracok legolcsóbban szállít Prohászka gyáros, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 46. — Fióküzlet: Üllői-út 9.

akkor sem fogunk kétségbe esni, de viszont fokozottabb mértékben kell akkor a saját erőnkre támaszkodnunk.

— Külföldi tárgyalásokban vagyunk, ahol nekünk sullyal kell fellépünk és szüksége van a kormánynak arra, hogy hivalkozhassék arra, hogy a nemzet tulnyomó nagy többsége ismét bizalmát nyilvánította velem szemben.

— Más az ereje Bethlen István grófnak künn azokon a tárgyalásokon, amelyek előtt állunk, ha egész Magyarországra támaszkodhatik. Ezért kellett nekünk választatnunk. Tájékozva vagyok az ország hangulatáról. Megnyugtathatok mindenkit, hogy az ország tulnyomó nagy többsége eleve olyan erővel nyitbanul meg, hogy nagy többsége lesz a kormánynak.

A pénzügyminiszter beszédét a választók zajos helyesléssel fogadták. A beszédek elhangzása után lebontották a városháza előtt a nemzeti színű lobogóval díszített hatalmas emelvényt, amelyen a nagykörsői egységes párt választmány hallgatta végig a nagy melegben a szónokokat.

Milotay István is programot adott

Délután három órakor Milotay István beszélt. Egész Nagykörső ott volt, amikor Milotay István elmondta hatalmas programbeszédét, sőt a tanyák népe is bejött a városba szekereken s akinek nem volt kocsija, azokért autótak küldtek.

Ötezer főnyi tömeg hallgatta nagy lelkesedéssel Milotay Istvánt, aki másfél órában keresztül beszélt földről, munkanélküliségről, adóról, buzáról, borról, az exportkérdésről, csupa olyan probléma, ami a nagykörsőieket elsősorban foglalkoztatja. Megtalálta a hangot a nép szívéhez. Két hét múlva eldől, hogy a nép szíve kiért dobban.

a kereskedelem azon exponenseit, akik akár egyseges-, akár Wolff-, akár Friedrich-párti programmal lépnek fel, csak az ellen fog küzdeni minden rendelkezésére álló erővel, hogy a kereskedelmi és ipari blokk megalapítható legyen.

Egyenesen komikusnak tartom, hogy Rassay arról, az egész kereskedelem egyöntetű kívánságát kifejező mozgalomról azzal a megvetéssel nyilatkozik, amelyet beszédében olvasok. Talán mégsem olyan „jelentéktelen” politikailag ez a célkitűzés, amikor a mezőgazdaság vagy az Egységes Párthoz, mint egy egyenesen mezőgazdasági jellegű új ellenzéki megalakulásban kiűzött saját érdekeiért és amikor a nagyipar az Egységes Párton belül igen megszaporodott képviselőivel fogja az új parlamentben folytatni energiát harcát saját külön szempontjai mellett.

Az Egységes Párthoz való belépésemet komoly tárgyalások előzték meg.

A miniszterelnök nyilatkozata és egyéb kormánynyilatkozatok dokumentálják, hogy ezek a tárgyalások nem voltak meddőek a kereskedelemre nézve és olyan perspektívát nyitnak meg az eddig teljesen elhanyagolt kereskedelem részére, amelyet eddig az én harcos ellenfeleim produkálni nem tudtak.

Rám nézve csak egy kérdés volt: hogy az egész életemen át célul kitűzött gazdaságpolitikai és kereskedői érdekeket pártpolitikai játékokért feláldozhatom-e, vagy sem. Minthogy elveimből egy jótányít feladnom nem kellett, hogy ezek a célkitűzések a megvalósuláshoz közelebb jussanak, nemcsak a magam részére látom az egyetlen járható utat, hanem azon gazdasági és kereskedői érdekeltség részére is, amelynek gyakorlati eredmények kivívására alkalmas képviselő hiányzott a parlamentből.

Rassay Károly válasza

Megkérdeztük Rassay Károlyt, hogy mit szól ehhez a nyilatkozathoz. A szabadelvű és demokratapárt vezére a következő nyilatkozatot bocsátotta rendelkezésünkre:

— Madarassy Beck Gyula báró nyilatkozatának politikai részére semmiféle megjegyezni valóm nincs. A politikai kérdéseket a tegnapi óbudai és a mai vigadói gyűléseken nyíltan letárgyaltam és fogom még tárgyalni a további gyűléseken is. Ami azt illeti, hogy Madarassy Beck Gyula tőlem a választások előtt három héttel megszűnt volna képviselőnek lenni, nem felel meg a valóságnak, amelynek bizonyítását kért az ellenzéki listán, amely neki mandátumot biztosít, erre nézve nyilatkozatom a következő:

— Állítom, hogy Madarassy-Beck Gyula megjelent nálam és követelte, hogy az ellenzéki listán olyan helyet biztosítsak a számára, amely neki feltétlenül mandátumot fog szerezni. Madarassy ezt a látogatását és ezt a kérelmét most letagadja és ezzel felment attól, hogy tovább vele egyáltalában vitakozzam. Nyilatkozatának idevonatkozó része valótlán. Nagyon örülök, hogy ha akár bírósági fórum előtt is be tudnám bizonyítani, hogy valótlán állított.

Rassay Károly.

Egyhangú választás!

LUSTIG 9 P-s okkázios ingei győztek

„Mikor építik meg a gazdasági fronton elesett magyar polgárok pantheonját”, kérdezte Magyar Pál

az egyesült szabadelvű és demokrata-ellenzék vasárnapi nagygyűlésén
Rassay Károly: Drága kamatot fizetünk a külföldi kölcsönért

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —
 Vasárnap délelőtt a pesti Vigadóban impozáns nagygyűlést tartott a szabadelvű és demokratikus ellenzék. A gyűlés elnöke Sándor Pált választotta meg, aki a zsufolóság telt terem lelkes tapsai között állott fel szólásra, üdvözölte a megjelent hatalmas tömeget és bejelentette, hogy Rassay Károly belátva a polgárság kívánságának indokolt-ságát, egyesítette a szabadelvű és a demokrata pártot a választási harcban. Erőseknek kell lenni — mondotta Sándor Pál, — mert bármilyen erősek vagyunk, törpe kisebbség maradunk. Velünk érez ugyan a polgárság, de miután az országban mindenütt nyílt a szavazás, függetlenül csak ke-

de ezt nem lehet elérni nyíltszavazásos rendszerrel, ezt csak úgy lehet elérni, ha az országban megvalósítják az általános, egyenlő, titkos választójogot.
Nem hajlandó különbséget tenni város és falu között.
 Beszéde további folyamán a hadikölcsönzők kártalanítását, a hadirokkantak méltányos ellátását, a lakók védelmét, a boltberek megkötöttségének visszaállítását, a hatósági üzemek megszüntetését követelte, mert erkölestelen és igazságtalan az, hogy azoknak az adózóknak filléreiből tartják fenn az üzemeket, akik ellen ezek az üzemek konkurenciát csinálnak.
 Bródy Ernő után Rassay Károly állott fel szólásra, aki sokáig nem tudta elkezdni beszédét, mert a tömeg kitörő lelkesedéssel és szünni nem akaró tapsokkal fogadta.

kedő tételeit bírálta, míg most elérkeztünk egy olyan költségvetéshez, amit fenntartani ez az ország nem képes, a kormányzat pedig ezt a költségvetést csökkenteni képtelen.
 — 1926-ban a legutóbbi képviselőválasztás alkalmával azt ígérték, hogy most következik a magángazdaság helyreállítása, most jön az adómérséklés politikája. Tekintsenek vissza az elmúlt öt esztendőre és állapítsák meg, miképpen vitte keresztül a kormány a bevételek lecsökkentését. Annyi bizonyos, hogy

éveken keresztül száz és százmillió bevétel-többletet produkált a kormány. Hol vannak ezek a többletek?
 Állnak az ujonnan épített intézmények és fenntartásuk újabb és újabb költségeket jelent. Állnak a szobrok, amelyet önmaguknak emeltek, amire nem volt még példa a magyar történelemben. Elköltötték a milliókat anélkül, hogy eleget tettek volna legelőször a kötelezettségeknek, hogy kártalanították volna a hadikölcsöntulajdonosokat. Hiába adunk be Sándor Pállal mindenféle indítványokat a hadikölcsönkárosultak érdekében, a mi akciónkat demagógiának minősítik. De nem tettek eleget a kötelezettségeiknek a háború itt maradt szerencsétleneivel szemben sem. Arepirító, hogy milyen

mostoha ellátást kapnak a hadirokkantak, a hadi-özvegyek. De nem szüntetik meg azt a hallatlan igazságtalanságot is, amely a régi és új nyugdíjások fizetése közötti ellentétben nyilvánul meg.
 Programot kérünk. A kormány rőzsaszínű szemüvegen látja a helyzetet. Ábrándokat kergetnek a miniszter urak. Az egyik bejelenti, hogy a legközelebbi költségvetési évben újabb két millió pengőért fog épületeket emelni. A másik bejelenti, hogy 21 pengő lesz a buza ára, sőt azt is olvasom egy kormányparti lapban, hogy készen áll az öntözési és csatornázási program, sőt az egy milliárd pengőt kitevő fedezet is rendelkezésre áll, de a kormány — tekintve az ország nagyságát — még gondolkodik. Ámulva nézünk egymásra és kérdezzük: miből? Miből fog építeni a kormány újabb két millió pengős épületeket, miből fogják biztosítani a 21 pengős buza-árat, miből fogják fenntartani a mindennapi adminisztrációt, ha ez a terhek alatt összerokkadt polgárság nem tud talpra állni? A külföldön mindenütt az ellenkezőjét látjuk annak, amit a magyar kormány csinál.
Németország egymásután bocsátja ki a szükségrendeleteket és hatalmas összegekkel szállítja le az állami költségvetést.
 Hozzányul a legfellebbezhetőbb honvédelmi, kulturális és szociális tételhez. Ausztriában husz százalékkal csökkentik a költségvetést. Baldwin, a nagy angol miniszterelnök most legutóbb egyik beszédében tiltakozott az ellen, hogy a nemzetet tovább vigyék a pazarlás útján. Nincs kivétel ut másként, mint úgy, hogy

le kell szállítani a magyar költségvetést 30 százalékra,

különben ezt a nemzetet megmenteni nem lehet. Rassay Károly beszéde láthatóan mély hatást gyakorolt a közönségre. A hallgatóság helyéről felállva ünnepelte a szabadelvűek vezérét, majd a zaj lecsillapulását Baracs Marcell szólalt fel, aki kifejtette, hogy hozzá kell látni az újajépítéshez, mielőtt még nem késő, meg kell teremteni a közbeszűlet levegőjét, a bizalmat a polgárok erejében, egészséges gazdálkodási alapot kell teremteni, az államháztartás kiadásait kíméletesen le kell szorítani. Olyan munkát kell kezdeni, amely kenyeret hoz minden dolgozó kezének és összhangot teremt a város és a falu közt.

A SZABADELVŰ ÉS DEMOKRATA PÁRT NAGYGYŰLÉSE A VIGADÓBAN

vesen adhatják le szavazatukat. Ha erre lehetőség nyílnék, akkor túlnyomó többségben kerülne be a parlamentbe. A kormány azt mondja, hogy minden bajnak az oka: Trianon. Nem állhat meg ez a magyarázat, mert hiszen

az elmúlt tíz évben volt nem egyszer gazdasági fellendülés, volt 40 pengős buzaár és a Nemzeti Banknál 300 millió feleslege is volt az államkincstárnak,

de elpazarolták leghaszontalanabb intézmények támogatására. A miniszterelnök — mint hírlík — ma Debrecenben be fogja jelenteni — folytatta Sándor Pál —, hogy 500 millió francia frank kölcsönt szerzett az országnak. Meg vagyok győződve arról, hogy csak ópiuminjekció lesz ez a pénz és nem fog gazdasági felvirágzás következni belőle. Sándor Pál ezután kimutatta beszédében,

Nem klikkvezéreket, hanem magát a polgárságot akarom egyesíteni — mondotta Rassay Károly

Rassay beszéde elején kifejtette, hogy a legutóbbi községi választáson a szabadelvű párt és a demokrata párt együttvéve 56.000 szavazatot kapott tíz kerületben ugyanakkor, mikor a szociáldemokrata párt és a keresztény párt egyenként nem kapott többet 73.000 szavazatnál 14 kerületben. Ez a körülmény megmutatta az utat, hogy ha együtt megyünk, egyenlő tényezővé tesszük a budapesti szabadelvű polgárságot a másik két táborral, a reakció és a szociáldemokrata párt táborával szemben. A jövőben is a szabadelvű polgárság megerősítésén fog fáradozni, nem klikkvezéreket, nem kis köröknek párnázott ajtók mögött dolgozó nagyhatalmu vezéreit akarja egyesíteni, hanem magát a polgárságot. A parlamenti életnek — folytatta Rassay Károly — két eleme van. Az egyik a politikai változgatás, vagyis az a gondolat, hogy a hatalmon levő politikai irányzattal szemben az ellenzék egy másik irányzatot propagál, amelynek eszméit bele akarja vinni a tömegekbe és a választópolgárság segítségével a maga eszméit akarja majd a kormányzat bázisává tenni. Ez az elem a magyar politikából ki van kapcsolva. De kikapcsolódhat-e örökre?

El lehet-e képzelni, hogy Magyarország Nyugat-Európa közepén olyan instituciót fog örökre fenntartani, amely szemben áll az egész kulturvilág berendezkedésével.

Lemondhatunk-e örökre arról, hogy egyszer Magyarországon is olyan politikai rendszer fog beütközni, akkor csak a népi, a közvélemény veszi át az uralmat és az teremti meg a kormányt. Erről a reményről nem mondhatunk le. Mert ha lemondanánk, akkor csak a szolgai megalázkodás, vagy a forradalom útja maradna számunkra. Mi egyik utat sem választottuk. Mi bízunk és remélünk, hogy az események nyomása és a mi kitartásunk előbb-utóbb megteremti Magyarországon is az igazi alkotmányos kormányzásnak az előfeltételeit.

— Külső és belső politikánk csőd elé került.

Azt hirdetik a kormány lapjai, hogy a magyar nemzet az elmúlt év alatt nagymértékű előrehaladást tett és a külpolitikában értékes tényezővé vált. Bár úgy volna. Honnan merítik azonban ezek a kormányparti lapok ezt a megállapítást. A londoni, berlini és bécsi utazásokból a miniszterelnök ur udvarias látogatásaiból? A magyar nemzetnek a külpolitikában elfoglalt helyzetét és súlyát nem az jelenti, hogy a miniszterelnökét a nemzetközi udvariassági formák között fogadják. Nekünk nem dekoratív, hanem gyakorlati külpolitika kell. Ha ebből a szempontból nézem az elmúlt tíz év politikáját, lehagoltan kell megállapítanom, hogy ezen a téren a magyar nemzet nem vonta ki a maga számára az öt megillető pozíciót. Sándor Pál utalt arra, hogy Magyarország miniszterelnöke talán éppen ebben az órában jeleníti be Debrecenben, hogy megkaptuk az államkölcsönt. Vegyes érzelmekkel fogadom ezt a bejelentést. Örülök neki, mert hiszen kellett ez a kölcsön, már régóta kell. De vannak bizonyos aggályaim is és pedig a kölcsön felhasználásával kapcsolatosan. Nincs a világon már egy kormány, amely egy ilyen egyszerű ténnyel, hogy sikerült száz vagy kétszáz millió pengős kölcsönt felvennie, görögül mellett tálnál fel, különösen akkor, amikor a szomszédos államok egymásután szintén kölcsönöket kapnak. Annál kevésbé érthető ez a görögglüz, mert hiszen már nagyon régen esedékes volt ez a kölcsön. Ezért a kölcsönért kellett lenyelnie a polgárságnak a hágai megegyezést. Ezért kellett évi 13 és fél millió aranykorona terhet vállalni, még a jövő nemzedék nevében is. Drága kamatot fizetünk a kölcsönért.

Nem látom sehoh a kormány óriási külpolitikai sikereit és ha nem akarom magamat elkápráztatni e dekoratív eredményekkel, azt kell mondanom, hogy **a kormány külpolitikail ábrándot kergetett az olasz szövetséggel és ezzel szemben reális törekvéseinket elhanyagolta.**

Rassay ezután a költségvetés évről-évre emel-

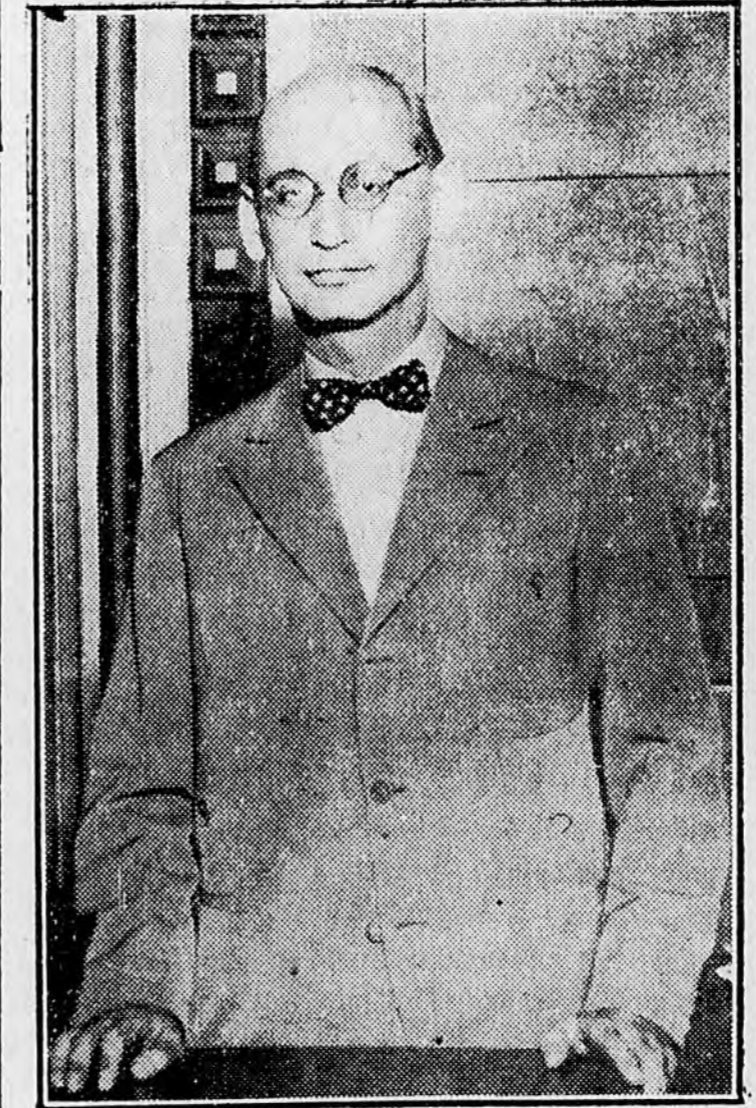
Magyar Pál: „Mikor építik meg a gazdasági fronton elesett magyar polgár panteonját”

Baracs beszéde után Magyar Pál emelkedett szólásra. A Nemzetközi Vásár kitünő alelnökének programbeszédjére eljöttek a kereskedők és iparosok, hogy szeretelüknek és ragaszkodásuknak adjanak kifejezést azért a nagy és őnzetlen munkáért, amelyet érdekükben kifejtett.

— 154.275 darab váltót óvatoltak közel 102 millió pengő összegben az elmúlt évben — kezdte Magyar Pál beszédét — és a kormány egyik leg-

leteken nem tudhatták kenyerüket megszerezni és még hozzászámiljuk az új magyar fogalmat,

a munkás és munkanélküli munkaadókát is, nincs túlzás abban, hogy messze százezer tul van az egzisztenciánélküliek száma Magyarországon — ahol pedig évek óta egyetlen egy területen sem létesült új munkahely. Hogy akarják a kenyérelküliség elkerülő állapotát megszűntetni, ha éveken át legfeljebb ígéretek tesz-

MAGYAR PÁL

kiemelkedőbb gazdasági alkotása, hogy Pantheon építetett Szegeden!

Kérdem, mikor építik meg a gazdasági fronton elesett magyar polgár pantheonját?

Mert vajjon nem érdemel-e a pantheonban helyet minden polgár, aki ilyen gazdálkodás mellett fenn tudja tartani egyensúlyát?

— 944.000 darab értékű tárgyat zálogosított el Budapest egymillió lakosa az év április 30-áig 25.5 millió pengő kölcsön ellenében, — a főváros kistanácsa pedig néhány nap előtt újabb bővítéseket határozott el a közüzemek terén.

Kérdem, mikor szűnik meg végre, hogy Budapest polgárságának adójából támasztanak Budapest polgárainak konkurenciát?

Hiszzen ez a konkurencia nemcsak az adóösszegek helytelen felhasználását jelenti, hanem jelenti azt is, hogy az adózó polgárságnak legkedvesebb vagyontárgyaikról kell megválnia, hogy az adófizetéseket eleget tessen.

28.171 munkanélküli volt egyedül az ipari munkásság körében az elmúlt hó végén és ha ehhez a számhoz hozzávesszük azokat, akik más terü-

Megszűnik Vámház-körut 6. alatti fióküzletünk.

Árusítás már csak rövid ideig!

Műselyem Női Ruha,	4.90
igen csinos minták	P
Női Ruha,	6.90
ripskelmékből, a legújabb sportfazonokban	P
Grenadin Női Ruha,	8.90
a legdivatosabb mintákkal	P
Női Ruha,	1.90
mintázott mosókelmékből	P
Leányka Ruha,	2.10
ripskelmékből 2 évesek	P
Nagyágonként 30 fillér áremelkedés.	
Kötött Kosztüm,	16.80
igen szép mintákkal	P
Női kötött Kabát,	5.90
igen elegáns kivitelben	P
Válkendő,	7.50
dívatszínben, hosszú rojttal	P
Női Nadrag,	1.15
műselyem trikóból	P
Gyermek Matróztrikó	—95
fehér és színes alapon	P
Gyermek Zokni,	—78
fehér és színes alapon	P
Férfi Sportharisnya	—48
nagy színválasztékban	P
Férfi Zokni,	—55
igen jó minőségben	P
Férfi harisnya,	1.95
kitűnő főminőség	P
Női Mosóbőr Kesztyű,	4.90
kiváló minőség, fehér és sárga színben, minden pár tartósságért svavatulunk	P
Női- és gyermek-Sportsapka,	—88
elsőrendű, műselyem-minőség, sok szép színben	P

10 pengőn felüli rendeléseket postán bérmentve szállítjuk.

FENYVES ÁRUHÁZ

nek munkahelyek létesítésére, közmunkák megindítására, ellenben a gyakorlatban gazdaságpolitikájuk odavezet, hogy a meglévő termelőhelyek is napról-napra jobban összezsugorodnak és mind több munkást kénytelennek tesznek? Miért van mindez?

Elviselhetetlen közterhek

Egyszerűen azért, mert 1924 óta, amióta a magyar magángazdaság helyreállítását kilátásba helyezték, minden megtörtént itt, csak ép az nem, ami a magángazdaság megerősödését, az existenciák biztosítását, a munkanélküliek kenyérhezjutását jelentené. 1400 millióra irányozták elő az állami bevételeket a most folyó költségvetési évre. Ez azt jelenti, hogy

minden léleknek, mielőtt a saját megélhetésére egy fillért is fordíthatna, 170 pengőt kell a közterhek céljaira kifizetnie.

Abszolút számban is hatalmas összeg ez. De hogy relative milyen hatalmas, az abból tűnik ki, hogy

a nemzeti jövedelemből a legoptimálisabb számítás szerint 600 pengő jut egy lélekre.

Közcélokra tehát mindenkinek összjövedelme 30%-át kell átengednie. Nincs erre sehol példa a világon. A leggazdagabb országtól a legszegényebb mind kedvezőbb helyzetben van nálunknál. És még a kultúra legalacsonyabb fokán álló ország polgárának is több marad a saját céljaira, mint a magyarnak.

Ezek a számok tükrözik vissza a magyar gazdaságpolitikát. Mert nem elég, hogy nekünk kell a legnagyobb közterheket viselni, ha nem is a keresetből, hanem a vagyonból, az adók felhasználása is azt igazolja, hogy dacára a magyar polgárság évek óta hangoztatott panaszainak,

minden iránt inkább van itt megértés, mint a polgár igazi érdekei iránt.

Mire használják fel a magyar polgár heroikus adószolgáltatását?

A belügyi költségvetés 1924-től 1929-ig 87.6 millióról 122.4 millióra emelkedett. Miért? Megvalósult mindannyiunk legigazibb vágya, törhetetlen ideálja, az intőger Nagy-Magyarország és most már nem csupán a csonka országot kell

A hadikölcsönkérdést meg kell oldani

— De nemcsak az államháztartásban látjuk ezt a könnyelmű, dilettáns, a való életet semmibevevő gazdálkodást.

Nem lehet csodálni ily viszonyok között, hogy a máskor vállalkozó kedvtől duzzadó magyar gazdasági közéletet most a letargia jellemzi.

Kereskedők százaai tesznek vagyontalanságot esküt és állandóan nő a fizetésképtelenségek száma, minden kilitás nélkül arra, hogy új existenciákat teremthetnének.

Tudós közgazdák arról beszélnek, hogy a belső lökekeződést kell siettetni. De kérdem, miből? És kérdem, mi inspirálja a magyar polgárt a fokozottabb takarékoságra, amikor

a legszentebb célra, a hadikölcsönre áldozott megtakarított filléreit is megsemmisítették?

Az a takarékoság, melyet a hadikölcsönügy rendezése terén a kormány tanusit, a legkártekonnyabb takarékoság. Nem lehet egy nemzet polgárának áldozatkészségét, jóhiszeműségét, vezetőinek felelős állásban tett ígéretében való bizalmát ennyire kismenni. Nem lehet akkor sem, ha tényleg áthidalhatatlan akadályai volnának a hadikölcsönjegyzők jogosult igényel kielégítésének. De még kevésbé lehet akkor, amikor ennek némesak nincs lényegesebb akadály, hanem a magyar gazdasági erők szempontjából egyenesen fellendítő, hasznos hatása volna. Nem akarok hosszas számokkal bizonyítani. De eléggé átment a köztudatba, hogy legfeljebb 4 milliárdra tehető a valorizációra igényt tartó hadikölcsönök összege. Kiseberek, nyugdíjalapok, tehát özvegyek és árvák pénzei ezek. Vajjon kell-e különösebb szakértelem annak igazolására, hogy egy 1400 millió pengős hűdszénél nem játszhattak szerepet ennek az összegnek állag ütszázalékos valorizációja? Hiszen 6 százalékos kamatozás mellett csak 12 millió pengőt tenne ki az évi teher.

Ki kételkedik abban, hogy nagyon sok olyan tétele van a költségvetésnek, ahol ezt az összeget meg lehetne takarítani anélkül, hogy a kisebbek existenciájához kellene nyulni? A más kiadásoknál megtakarított és a hadikölcsönvalorizációra fordított összeg nem jelentené a polgárságnak a takarékoság szellemébe való visszatérítést, jelentené, hogy egy 200 millió körül új tőke állana a magángazdaság megtermékenyítésére rendelkezésre.

Uj utakon uj emberekkel

Azt hiszem, az elmondottak mindenki előtt eléggé igazolják, hogy rossz uton haladunk. Uj utakra kell térnünk, hogy gazdasági megerősödésünk, gazdasági megújulásunk ne pusztá frázis, hanem gyakorlati tényé váljon. Melyik ez az új út?

Elsősorban adórendszerünk megváltoztatása. Meg kell szünni annak, hogy az legyen mérvadó, mennyire van szüksége az államháztartásnak. Az legyen az irányadó, hogy mennyit tud a termelő polgárság nélkülözni és erre kell államháztartásunknak berendezkedni. Másodsor: szakértelemmel, tervszerűséggel, a szervezésben rejlő erővel érvényre kell juttatni mindazokat a termelő képességeket, amelyek nem érvényesülhetnek a szakszerűtlenség, a dilettantizmus tozódása miatt. Több hozzáértéssel, a mai nehéz viszonyok között is élenkebb ítemet kaphat gazdasági életünk, ha az intézkedés joga erre hivatott szakemberek kezébe kerül.

közigazgatni? Mert mi mással lehetne indokolni az adminisztrációnak ilyen hihetetlen emelkedését?

A pénzügyi tárca az 1924. évi 98 millió után 1929-ben 150 millió hűdszével dolgozott. Ezt az emelkedést megtudom magyarázni.

Ennyivel több adóellenőrt és végrehajtót kellett foglalkoztatni, hogy a jövedelmében leromlott polgárságból az emelkedett adóterheket kizhazzák.

Vagy mi indokolja, hogy a közoktatásügyi minisztérium költkezése 89 millióról 138 millióra emelkedett, pedig Magyarország kultuszminisztere, aki annyira szereti kultrfőlény fontosságát hangoztatni, még csak azt sem tudta elérni, hogy

mindenkí tanulhasson, aki tanulni akar, hogy fiatalnak ne kelljen külföldre menniök tanulni, szegényére a magyar kulturának és kúrára a magyar gazdasági életnek,

amely eléggé megsínyli, hogy minden a külföldön elköltött fillér, rontja amugyis vígasztalan fizetési mérlegünket.

Es ha bármít mondunk, válaszul azt kapjuk, hogy nekünk áldozatokat kell hozni a mezőgazdaságért, mert mi agrárszűg vagyunk. De ez csak frázis,

mert a földmívelési kormányknak sem az eszközök, sem a képességek nem állnak rendelkezésre, hogy azok a hatalmas termelő erők, amelyek a magyar földben, a magyar paraszt teljesítő képességében rejlenek, érvényre jussanak.

Ugyanez áll a kereskedelmi tárcára is. Itt sem látjuk a nyomát annak, hogy a jelszavakon túl megtanulták volna, hogyan kell a magyar gazdasági erőket regenerálni. Még azokat az agyondédelgetett közüzemeket sem tudják vezetni. Mert amikor a magángazdaság dacára az egész vonalon érezhető kedvezőtlen termelési feltételeknek mindenütt olesőbbította az árakat, kérdem, melyik közszolgáltatás lett olesőbb?

Minden polgár érzi évek óta, hogy a gazdasági viszonyok nyomása alatt szükíténie kell életszínvonalát. Az existenciáösszeomlások elretentő száma az elkerülhetetlen takarékoság tudatát álitólag a kormányban is felébresztette. Állítólag, mondom, mert az 1930. évben, amikor már a takarékoság jelszava volt kiadva, kaptuk az alkalmasított külön kereseti adókat, a telefónijak felemelését, a postai és táviródfiók drágulását és

kaptuk főként a bolettát,

amely a városi lakosság megélhetését, kenyerét megdrágítja, anélkül, hogy a mezőgazdasági lakosságnak igazi javulást hozna.

Hiába mond ma Debrecenben Magyarország miniszterelnöke hanzatos gazdasági programot,

sehol sem látom környezetében azokat az embereket, akik a programot az életbe átvigyék.

Ehhez rezsimváltozás szükséges. Ez pedig csak akkor várható, ha a választási kampány eredményeként a polgárság igaz érdekeit képviselő liberális és demokratikus ellenzék kellő sulyal gyakorolhatja kritikáját. Budapest polgárságán mulik tehát, hogy siettetni-e ezt a rég kívánatos átalakulást.

Budapest öntudatos polgárságának és munkáságának példát kell adnia az egész országnak. Be kell igazolnia, hogy okosan tud élni a legszebb polgári joggal és bizalmával azokat tünteti ki, akik ezt a sokat sanyargatott országot egy szebb jövő felé viszik.

Hosszas és lelkes taps fogadta Magyar Pál hatóságos beszédét, mely után Balkányi Kálmán, az OMKE igazgatója szóalt fel, aki kijelentette, hogy az ő programját már elmondotta Rassay Károly, hitvallását pedig Sándor Pál. A kormány elhibázott kereskedelmi politikája — folytatta Balkányi — virágzó cégek váraiból kőhalmot csinált. Sándor Pál munkája nélkül nem lehetett volna elérni, hogy

a kereskedők és kisiparosok egy széles rétege már legküzelebb megkapja a forgalmiadó fázisrendszerét.

Sándor Pál programjának célja a kisebbek boldogulása, a kereskedelem felvirágoztatása és kéri a polgárságot, ne szűnjön meg harcolni ennek a programnak végleges diadaláért. Még Kikelesz József kisiparos mondott rövid beszédet, amelyben kitartásra szólította fel az iparostársadalmat, majd Sándor Pál néhány szóval bezárt a nagygyűlést.

Jó olcsó nélkülözhetetlen a

RÁDIÓ UJSÁG

52 oldal

csak 12 fillér!

Romániában — — — — — 6.— lei
Csehszlovákiában — — — — — 1.50 cK
Teljes műsor, műsorismertetés, technikai cikkeik.
Kiadóhivatal: Vilmos császár-ut 34. szám
Kérjen ingyen mutatványszámot!

Nagy lelkesedés fogadta Veszprémben Dréhr Imrét Programbeszédét Rott megyés püspök is meghallgatta

Veszprém, június 14.
A Reggeli Ujság kiküldött tudósítójának telefonjelentése.

Vasárnap nagy szenzációja volt, amint erre felé mondják, Szent Imre városának: az itteni Petöfi Színházban délelőt tizenegy órára hirdették Dréhr Imre dr. programbeszédét. Alig ütötte el a tizet, a város híres toronyórája, szinte feketéllett a Dr. Óvári Ferenc-utca az ünneplőruhás kiscgazdáktól és iparosoktól. Árvalányhajás, csizmás leventék sorfala közt, ünnepi hangulatban érkezett feltizenegy óra tájban a programbeszédre a város előkelősége.

Dréhr Imre ajánlási ívét 7092-en írták alá. Ennek a nagy sikernek az a kulcsa, hogy az első volt Rott Nándor megyéspüspök, valamint a vármegye és a város vezetőférfiai, akik az ívet aláírták. A kerület összes szavazóinak száma 11.355. Megérkezett Bethlen István gróf üdvözlő távirata is, ami még bizakodóbbá tette a hangulatot.

Dörgő éljenzés és szünni nem akaró taps fogadta Dréhr Imrét, aki Kenessey Pongrác főispán társaságában lépett a terembe és ment a színpadon felállított pódiumhoz. Az üdvözlő beszédet Óvári Ferenc dr. felsőházi tag, a veszprémi egységspárt elnöke mondotta.

A színpadon felállított asztalnál a közepén Kenessey főispán ült, tőle jobbra Weber Pál dr. kanonok, a püspöki palota igazgatója, balra pedig Berky Miklós polgármester. Ott voltak még Kelemen Imre, a Kereskedelmi Társulat elnöke, Wolfram János az ipartestület elnöke és Vingelmann Antal, a Gazdakör elnöke. Dréhr Imre az asztal balszögleténél foglalt helyet.

Óvári dr. megnyitó szavai után Dréhr Imre azzal a felszólítással kezdte meg programbeszédét, hogy a jelenlevők felállással adózzanak Vass József emlékének. Alig hangzottak

el ezek a szavak, amikor Rott Nándor megyés püspök titkára kisérletben megjelent.

Dréhr Imre programbeszéde a gazdasági krízis jegyében indult és végig kizáróan gazdasági természetű kérdésekről szólt. Bethlen István gróf tízeves építőmunkájának sikeréről, az ország mezőgazdasági termelésének átszervezéséről beszélt. Minden egyes gazdasági kérdéssel külön foglalkozott. A kontárkérdés tanulmányozását követelte. Ezután

a hadikölcsönkötvénytulajdonosok, özvegyek és árvák ügyét tette szóvá,

a hivatalnokkérdés során az álláshalmozás megszüntetését és az V.—XVIII. fizetési osztályok rendezését követelte. A kereskedőkre vonatkozóan azt a szenzációs kijelentést tette, hogy

politikája minden tekintetben azonos az OMKE által követett elvekkel.

Az egész terem helyeslése és taps közben azzal fejezte be beszédét, hogy magyar és magyar között semmiféle különbséget nem ismer.

Utána Weber János, az iparosok nevében, Kelemen Imre a kereskedők nevében beszélt, Wolfram János pedig az ipartestület nevében mondott üdvözlőt, majd utolsóként felállott Weber Pál dr. kanonok, aki magas színvonalu beszédben finom párhuzamot vont Dréhr Imre célkitűzései és a város védszentje Szent Imre között.

A gyűlés, amelyen közel kétezer ember vett részt, a Himnusz elénekülésével ért véget.

Délután Lovasberényben mondott programbeszédet Dréhr Imre, ahová fehérruhás lányok és leventefiuk sorfala között vonult be. A város határában a képviselőjelöltet lovasbandérium fogadta.

A jelekből ítélve, Dréhr Imre megválasztása biztosítottnak tekinthető.

Leugrott a negyedik emeletről és szörnyethalt a debreceni dohánygyár igazgatója

Debrecen, június 14.
— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

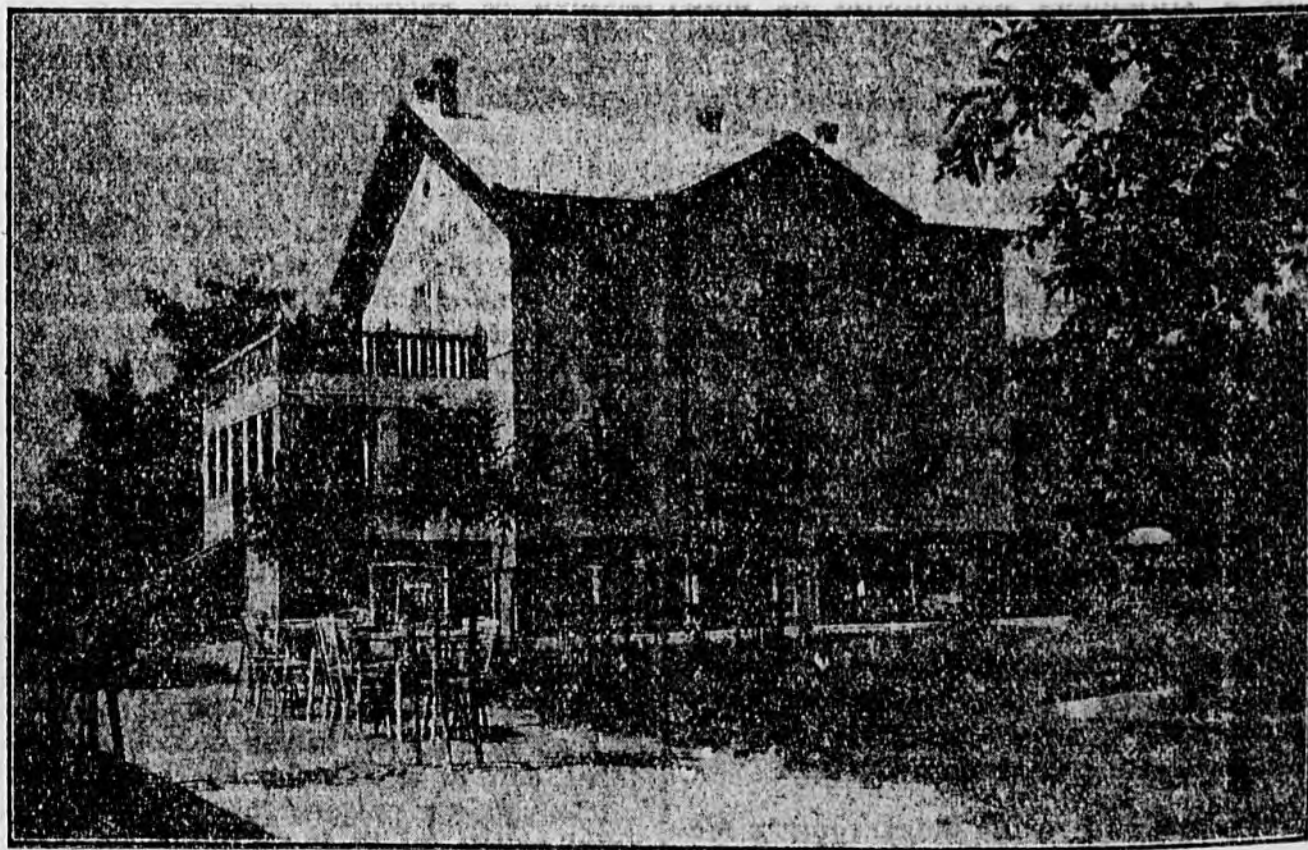
Debrecenben, mialatt a miniszterelnök a Bika-szállóban programbeszédét tartotta és a szálló előtt óriási közönség hallgatta lelke-

dedéssel, a szállótól száz méterre lévő Svetics palota negyedik emeletéről leugrott Mekeséi Sulyok József, a debreceni dohánygyár igazgatója és szörnyethalt. Hátrahagyott lelvében azt írja, hogy elviselhetetlen idegbaja kergette a halálba.

Kellemes és vig élet uralkodik a balatonlellel Magyar Tenger Penzióban

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A magyar tenger immár nemzetközivé vált értékei közül talán egy fűrdőhely sem vált annyira közkedvelté, mint a kedves környezetű Balatonlelle. Ez méltán érthető is, mert a remek fekvésű nyaralótelepen a fűrdő- és homokstrandjaival, kényelmes társalgóival, kitűnő konyhájával és általában figyelmes kiszolgálásával minden hasonló penzió közül messze kiemelkedik. A kiválóan gondozott sétányon egész napon át kellemes és vig élet uralkodik és ha hozzászámítjuk

MAGYAR TENGÉR PENZIÓ BALATONLELLÉN

dőkulturát alaposan ismerő nagyközönség mindazt megtalálja, ami a nyugateurópai értelemben vett kényelmet jelenti.

Különösen a felsőlellel állomás közvetlen közelében levő Magyar Tenger Penzió az, ahol a társadalmi osztályaink színe-java ad egymásnak találkozt, mert a penzió saját

azt, hogy e minden komforttal ellátott nyaralótelepen már hat pengőtől kezdve is kapni napi penziót, nem lehet csodálni azt a meleg érdeklődést, amely a nyaralni vágyó közönségünk részéről a Magyar Tenger Penzió iránt mindig fokozottabb mértékben megnyilvánul.

A REGGELI UJSÁG HIREI

*Nem fontos,
de érdekes.*

Fouldné Pesten

Pest legnépszerűbb vendége kétségtelenül Harry Fouldné, az egyik leggazdagabb német trösztvezér felesége, aki tíz nap óta pesti rokonainál vendégeskedik. Az elmúlt hét egyik napján Beilen Istvánéknál ebédelt s ugyanazon nap József főhercegéknél uszonnázott. Szerdán Halvány Károly adott tisztelőre huszonkét személyes lunchot, amelyen jelen voltak báró Schön osztrák követ, Majláth grófék, Gulya Lászlóné, Tanczos Gábor és még sokan mások. A lunch előtt — ez még egész új Pesten — amerikai szokás szerint jégbehűtött grape fruit-ot szolgáltak fel.

Tizmilliósi nyakék a derbyn

Jövő vasárnap lesz a háromévesek klasszikus versenye, a magyar Derby, amely a Király díj után a legnépszerűbb társadalmi eseménynek számít. A versenyben minden évben a legelőkelőbb pesti társaság vonul fel — ez az utolsó verseny, amikor kötelező a cilinderek és a zakett. A multheti bécsi Derbynek volt egy nem mindennapi eseménye, Rothschild Alfonz nényakán egy tizmilliósi koltier ragyogott. A bárónő a napokban érkezett Pestre s egy hét múlva a pesti löverszenyér előkelőségeit is megcsodálhatják a tizmilliósi briliánsokat.

Egy furcsa hirdetés története

Péntek reggel egy meglepő szövegű hirdetés jelent meg a reggeli lapokban. Egy S. M. nevű hölgy szigorú hangon felszólítja az egyik legismertebb pesti filmvezért, hogy „azonnal jelentkezzen”. A hirdetés élénk derűséget keltett az egész városban és azonnal megindult a találgatás, hogy vajjon mik a kulcsfontosságú ügyek.

Aláírólag a következők az előzmények: A filmvezér hosszabb ideje ismeri a hirdetést feladó S. M.-et, aki egy Rottenbiller-utcai panzió tulajdonosnője. Az ismeretségek, ugyilátszik, lírai ténnyé is terjedt, legalább is így beszélik a filmvezér ismerősei. Ugyanebben az időben egy másik hölgy — egy színésznő — neve is kapcsolatba került a filmvezérrel, a két hölgy nem tudott egymásról. Az események az elmúlt heten történtek, a színésznő felment a panziótulajdonosnő lakására s a találkozás nem volt egészen csendes és zajtalan. A filmvezér, amint tudomást szerzett az eseményekről, kiutazott Berlinbe és jelenleg is ott van. A két nő ittmaradt Pesten és szívesen harcol egymás ellen — hiszen az ifjú filmnagyság az egyik legkomolyabb tényezője a pesti filmvilágnak. Az utóbbi időben azonban ugylátszik, kissé szűknek találta az üzletet, legalább is erre vall ez a regény. A két nő háborúságában hogy ki győz, az a jövő titka. A direktor ur berlini címét senki sem tudja, hiába keresik telefonon és táviratokkal, eggyelőre semmi válasz nem érkezik.

Nyár

Megindult a nyaralási szezon, a pesti társaság tagjai nem szívesen töltik a nyarat Pesten. Néhány nyaralási hír: Wenckheim Ferenc és felesége Bagnoles de Porne-ba utaztak, Decasse János és felesége, Köllay Katica Ulmba, gróf Czernin Jaromirné Széchenyi Mária grófnő pedig Rumban vendégeskedik Széchenyi Margitnál. Áglya Sándorék Lellén nyaralnak, báró Kemény Kató Balatonfűreden, gróf Wenckheim Károlyné csornai birtokára utazott, Rohonczy Gádné Törökbecsére, Fáy Albertné Hénizre, Lipták Pálné pedig Balatonfűredre. Franzensbadban egész sereg arisztokrata nyaral: Wenckheim Sándor gróf, Széchenyi Bálint gróf, Nemes Lászlóné grófné, Tolt Gáborné, Révay Elek gróf és Vay Pál.

Magyar mágnások Bécsben

Feltűnően sok magyar mágnás sereglett Bécsbe vasárnap, köztük Eszterházy Bernadette hercegnő, Kinszky Frigyes gróf, Kray István báró, Collalto Manfred herceg, Berchtold Zsigmond gróf, Gager Johanna báróné, Herczeg Ferenc, a nagynevű magyar író már szombaton megérkezett Bécsbe.

Szórakozó Budapest

Az elmúlt hét eseményei: Apponyi Károly gróf és felesége, Windschgrätz Aglaja hercegnő és Scapary Frigyes gróf közös estélye a Park Klubban, péchujfalu Péchy Henrikék gardenpartija Szentendrén, gróf Teleki Domokos hajókirándulása a Dunán, s a Régi Garda klubszere átalakulása és a Palatinus Klub megnyitása a szigeti Spolarich-palotában. Az események a sziget felé koncentrálnak különben is, június 20-án motorcsónakverseny lesz a sziget körül, a hónap végén pedig meg-

isméltik a kitűnően sikerült MAC garden-partyt. Pénteken este fényűzően rendezett bankett volt a Szigeten, a vasgyáros kongresszus kitűnően szituált urai ültek össze Tadjánál. Ugyanaznap este volt még egy vacsora ugyanott, Wilhelm Károly adta Fould Harryné tiszteletére.

Bárdossy Lászlóné az angol királyi pár előtt

Az angol derby előtt az utolsó udvari esemény Londonban az udvarkepess leányok és asszonyok bemutatása a királyi párnak. Tradicionális parádé: a Buckingham-palota márványtermében vörös uniformisba öltözött tábornokok közt vonulnak fel a hölgyek, akik etikettszerűen megállapított öltözetben, fehér selyemruhában, fehér cipőben és három struccfóliával díszített fehér kalapban vonulnak a királyi pár elé. Ebben az évben egyetlen magyar hölgyet mutattak be a királyi párnak, Bárdossy Lászlónét, Bárdossy László londoni követségi tanácsos feleségét, aki mély gyászára való tekintettel felmentést kapott a fehér szín viselése alól. Ő volt az egyetlen hölgy, aki hosszú időt óta fekete ruhában jelent meg a királyi pár előtt.

Magyarok győztek a bécsi lovaspólok meetingen

A bécsi Pólok Klub által rendezett nemzetközi miting során vasárnap öt csapat mérkőzött a Farewell cup-ért. Az egyenkint 8 chukkerben megállapított körmérkőzést a magyar „Vörösrődögök” nyerték. A magyar csapat remek játékot mutatott, különösen bravurosán szerepelt ifj. Bethlen István gróf, aki a mérkőzés végén egymásután három gölt ütött. A közönség lelkesen ünnepelte a „hat trick” után...

Átalakulások a pesti lokálfronton

Szeptemberben érdekes átalakulások lesznek a pesti mulatók frontján. Egész sereg új mulató nyílik, vagy pedig alakul át. A Törley-pézsoggyár 60.000 pengős támogatásával Kellert Hermann összel megnyitja a nagymultu Casino de Paris, a Szent István-szállóban pedig „Páris” címmel egy új mulató nyílik. Az átalakítások máris folynak, új tulajdonos Flaschner Artur és Lányi Rezső lesz. Flaschner Artur bátyja, Flaschner Ernő és Evetovics János, a Parisien Grill tulajdonosai megvették a Moulin Rouge-t és illyenformán a két legelőkelőbb mulató az ő kezükbe kerül. A Tabarin viszont mint mulató megszűnik, őszre átalakítják és kabaré lesz a helyén. Az új kabaré művészeti igazgatója Kabos Gyula lesz. U. I.

**Zongorák,
hangszerek
REMÉNYINÉL**
Budapest, VI, Király-... 62.
Olcsó árak. Kedvező részletfeltételek

— Kényszeregyességet kért a Cottage-szanatórium. Orvosi körökben nagy feltűnést kelt az a hír, hogy a Szondy-utca 100. szám alatt lévő Cottage-szanatórium kényszeregyességet kért. A szanatórium bérlőtulajdonosa, Spiegler Ernő dr. főorvos az utóbbi időben már nem tudott fizetési kötelezettségének eleget tenni, ezért a Salvator Kötszeryár r. t. és a Fischer Péter és Társa műszerüzem r. t., valamint a ház tulajdonosa, Heller Gyuláné pert indított a főorvos ellen. A járásbíró június 15-ére tűzte ki az árverést, de ezt a terminust utóbb megváltoztatták és újabb terminust június 24-ét tűzték ki. De ezen a napon sem tartják meg az árverést, mert időközben Spiegler Ernő dr. kényszeregyességet kért maga ellen. Bejelentése szerint 40.000 pengős aktívával szemben 70.000 pengős passzívum mutatkozik a mérlegben.

Zsoldos elköszint közérdekű
mágnásvizágkra,
érettségire
VII., Do hány-utca 84. Telefon 424-47

— Csődöt kértek Lukács Györgyné ellen. Dr. Lukács György v. b. t. l., felesége született báró Perényi Madolie, néhány évvel ezelőtt számtalan üzleti vállalkozásba kezdett és többek között kibérelte az Omnia Mozgóképszínházat is. Ezek az üzleti vállalkozások kudarcra végződtek. Dr. Lukács Györgynének rengeteg adóssága keletkezett és a férj ekkor feleségének elmebetegség miatt gondnokság alá helyezését kérte. A budapesti kir. törvényszék annak idején gondnokság alá is helyezte Lukács Györgynét és gondnokul dr. Lukács Györgyöt rendelle ki. Felesége ügyeit azonban, ugyilátszik, Lukács György sem tudta rendezni, mert most a Rádus Filmipari r. t. dr. Krausz István ügyvéd útján kénytelen volt Lukács Györgyné ellen a budapesti királyi törvényszéknek csődöt kérni. E csődnyitási kérelem folytán a törvényszék júniusra 20-ra tűzték ki tárgyalást.

**SZÖRME MEGÓVÁS
SZÖNYEG MEGÓVÁS
PÉNZKÖLCSÖNNEL**
BREITFELD szűcs, Váci-utca 14. Tel. 887-27

MIKOS LAJOS
EMLÉKTÁBLA - LELEPLEZÉSI ÜNNEPÉN
Sziklay János, az Otthon Irók és Hirlapírók
Köre alelnöke beszél

MARINETTI A MAGYAR TUD. AKADEMIÁN

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —
Tempora mutantur... F. T. Marinetti, az olasz művészeti forradalom szelsőbb szárnyának beérkezett vezére hűfőn megjelenni a magyar Tudományos Akadémián és előad a futurista művészetéről. A régebbi emberek még pontosan emlékeznek, milyen polgárvadító kiállványok és pamflettek születtek a futurizmus hőskorában 2—3—4—5 évvel a világháború kitörése előtt. Epalere le bourgeois, ez volt az induló futuristák jelszava és csak hangos volt a kiállítások és a propagandájuk körül keletkezett harc lármától. A velük egy időben indult francia kubizmus, a nyomukba lépő nihilista dadaizmus már valamennyien muzeális kuriózumok s kriptákban dermednek. Csak átmeneti forrongásokat jeleztek... A futurizmus — eleven és politizáló vezére jóvoltából — nem halt meg, csak túlélte önmagát és anno 1931 aktuális, olasz, akadémikus esztétikát képvisel. Ma már nem vadit polgárokat, nem szédít örvénybe mérsékelt lelkeket, nem lózung és nem rejt sok strajázs hűhója alatt apró aranyzemeseket: tehetségeket. Ma már, felsőbb jóváhagyással, hivatalos presztízse, tekintélyszakkála van Olaszországban, ma, amikor már kihűlt és semmissé rejlik alatta... Nálunk se pártja, se ellenpártja, mert már elfelejtették. S ez bizonyára megkönnyíti nekünk, hogy a vendégnek kijáró figyelmess udvariassággal köszöntsük Marinettit a magyar Akadémián.

MODERN BUTOR SZALON

Állandó kiállítás. Rendkívül
előnyös fizetési feltételek * VII., Üllői-ut 14

— Borzalmas szerelmi drámi Pákozdi közsgében. Megrendítő szerelmi dráma játszódott le vasárnap délelőtt a fehérmegyei Pákozdi közsgében. A közsg egyik legelőkelőbb kisbirtokosa, Haggyó Lajos tartotta esküvőjét Varga Erzsébettel, Pákozdi egyik legszebb lányával. Mikor a templomi szertartás véget ért és a fiatal pár hazafelé tartott, a lömegen át mellőlük férközött Boros János, Varga Erzsébet régi udvarlója. Boros kabátja alól előrántott egy üveget s annak tartalmát a fiatal pár arcába öntötte. Haggyó Lajos arcát kimarta a feloldott marólag, a fiatalasszony ugyancsak súlyos égési sebeket szenvedett. A fiatal férjet eszméletlen állapotban azonnal Budapestre szállították, ahol az I. számú szemészeti klinikára vitték. Itt megállapították, hogy Haggyó János mindkét szemére megvakult és állapota aggasztó. A fiatalasszony szemévilágát ugyancsak veszély fenyegeti. A merénylőt a csendőrség le tartóztatta.

— Nagy éjszakai tűz egy zuglói faúrügyárban. Vasárnapra virradó éjszaka félhárom óra körül a Thököly-ut 171. szám alatt lévő Heisler József asztalos-faúrügyár saraktára kigyulladt. A tüzet az éjszakai járókelők vették észre s több fiatalember a faterlep házi oltókészülékével hozzá is látott az oltáshoz. Ezzel egyidejűleg értesítették a tűzoltókat is s a veszedelmesnek látszó tüzhez Ausch Rezső és Mlakits István vezetésével a központi, a IV., VI., VII. és az önkéntes tűzoltó őrségek vonultak ki. A tüzet félórán munka után sikerült lokalizálni. Az oltásnál segédkező fiatal emberek közül az egyik füstmérgezést szenvedett s a mentők részéitették első segélyben.

JÓDÓ

Vasárnap Közép-Európa egész területén élénk északnyugati légáramlás uralkodott, melynek következtében több helyen zivatar volt. Magyarország északi zónájából erős lecsapódásról érkeztek jelentések a meteorológiai állomáshoz.

A budapesti Meteorológiai Intézet vasárnap déli prognózisa a következő: Lényegtelen hőváltozás, az ország keleti részében élénk légáramlás, sokhelyütt esapadék.

Vasárnap a déli hőmérséklet Budapesten 25 fok Celsius volt.

Fink Emmát, Földes Pál menyasszonyát nem helyezik szabadlábra

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Múlt év szeptember havában, mint emlékeztetes, államellenes bűncselekmény címén előzetes letartóztatásba, azután pedig vizsgálati fogságba helyezték Földes Pál textilgyári igazgatót és titkárnőjét, Fink Emmát. Földest, mint ahogy azt a Reggeli Ujság megírta, három héttel ezelőtt átszállították a pestvidéki törvényszék fogházába, ugyanakkor Fink Emma, — aki időközben lefolytatott vizsgálat során

igazolta, hogy ő Földes Pál menyasszonya,

— egészségi okokból szabadlábra helyezését kérte.

A vizsgálóbíró és a vádtanács, ugyszintén a Tábla a kérelmet elutasította, s miután a bűnügyi főtárgyalását időközben kilúzták, az ügy Török Géza törvényszéki elnök tanácsa elé került. Fink Emma védője most a szabadlábra helyezés iránti kérelmét a tanács elé terjesztette.

Török Géza tanácselnök elrendelte Fink Emmának az orvosszakértők által való felülvizsgálását.

Minich Károly és Eötvös József egyetemi tanárok, egészségügyi főtanácsos, helekig tartó vizsgálat után megállapították, hogy Fink Emmának — mint ahogy azt beadványában írta — állapota valóban súlyos, de nem életveszélyes és így ezen az alapon való szabadlábra helyezése nem indokolt. Török Géza tanácselnök tegnap hirdette ki Fink Emma előtt végzését, melyben

jogerősen elutasították a kérését.

Igy tehát Fink Emma a főtárgyalásig, szeptember 17-éig a Markó-utcai fogház lakója marad.

— Tömeges öngyilkosságok vasárnap. Adacsik Mihály 30 éves gyárimunkás Pestszentlőrincen, az Attila-utca 7. számú házában lévő lakásán konyhakéssel mellbeszurta magát. — A gellérthegyi kápolna közelében Kiss István 19 éves asztalossegéd öngyilkossági szándékból heresét ivott Tettét állítólag azért követte el, mert hónapok óta nem tudott állást szerezni és nagy nyomorban volt. — Bajai Ferenc 36 éves szabafestőmester vasárnap a Pelófi-téri hajóállomás közelében egy téglát kötött a nyakára s azután beugrott a Dunába. Az őrszemes rendőr intézkedésére a motoros őrség Bajait kimentette, akit a főkapitányságon — miután nem akart lemondani öngyilkossági tervéről — saját érlelében őrizetbe vettek. Bajai tettet azért követte el, mert nem volt munkája és családjával nagy nyomorban élt. — Ficsányi Zsuzsanna 18 éves háztartásbeli úk-marzott a Baross-utca 90. szám alatti szolgálati helyén gázal megmérgezte magát. Mire rátaláltak, meghalt. — Paulovics Száva 43 éves cipészemester az összekötő vasúti hid közelében a Dunába ugrott. A környéken tartózkodó hajósok az öngyilkosjelöltet kimentették, akinek zsebében két nagy darab követ találtak. Paulovics a rendőrségen elmondotta, hogy azért rakott követet a zsebébe, mert azt akarta, hogy biztosan lemerüljön a vízben. Miután nem akart lemondani öngyilkossági szándékáról, őrizetbe vették. — Szabó Anna 20 éves háztartási alkalmazott a Váci-ut 170. számú lakásán kinellel megmérgezte magát. — A Ferenc József-hídról Horváth László 36 éves gyári munkás öngyilkossági szándékból a Dunába ugrott. A rendőri motoros őrség kimentette. — Hajdu József 33 éves hentesmester a Margithídról vasárnap délután a Dunába ugrott. Néhány percel később a vízírség kimentette. Az életmentési műveletnek többszázfajnyi nézőközönsége volt a Margithídon és a Dunaparton. Hajdu még nem lehetett kihallgatni, mert a Rókus-kórházban eszméletlen állapotban fekszik. — Mész Ferenc 85 éves kertész a Vörösmarty-utca 59. számú házában lévő lakásán felakasztotta magát. Holtestét a bonetani intézbe szállították.

x Óvatosság! Finom ruhákat szigorúan szárazon szabad tisztítani. Egy előny vagy nőiköpeny 6 pengő Menezernél. Fest. Tisztít. Mos. Telefon.

— Eljegyzés. Sebők Margit Alpár és Fried Marcel Budapest jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Központi Tejcsarnok
naponta friss
YOGHURT

Lovasbaleset érte Bernolák Pál huszárfőhadnagyot

Hódmezővásárhely, június 14.

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

A Hódmezővásárhelyi gazdasági egyesület ma délelőtt tartotta szokásos nyári loversenyét a sziget versenypályán. A katonatiszti gátversenyben sajnálatos baleset történt. Keresztelés folytán Bernolák Pál honvédszázados főhadnagy lovastól felbukott és könnyebb agrázkódást szenvedett. A mentők a főhadnagyot a városi kórházba szállították. Állapota kielégítő.

Biller Irén amerikai házassága...

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Egy kedves magyar szubrett-primadonna férjhez ment egy korrek amerikai úriemberhez s a magyar közelet két nap óta hangos ettől a házasságtól. Egyebet se hallunk és olvasunk, minthogy a grüberlis Biller így ismerkedett és úgy ment liften és így tréfélt és úgy mondott igent, és így ment az anyakönyvvezetőhöz és úgy adott a dunaparti bárban lakodalmi vacsorát... A fényképezők pedig megörökítették, hogyan adott csókot az esküvő előtt és hogy ölelkezett esküvő után. Most már elég is volt! Nagyon örülünk, de elég volt. Elvégre vannak még más dolgok is, amiknek örülni tudnánk. Például: a békebeli jólét helyreállítása, az adócsökkentés, a közélet tisztasága, a panamisták alkonya, a buza és bor feljavult ára, a megélhetés az értelmiségi pályákon — stb. stb., mert ezt a listát valóban nehéz volna befejezni. Nem lehet egykönnyen lezárni. Nem úgy, mint a kisvárosi intimitásokat egy szubrett házassága körül...

Házasság. Fényes esküvő zajlott le vasárnap délután a Hungária-szálló különtermében. Ekkor esküdött örök hűséget Dacsó Irén, Dacsó Emil kollégánk, a Fővárosi Hírlap főszerkesztőjének leánya Harry Morris londoni szőrmegyárosnak. A polgári esketést szerdán dr. Sipőcz Jenő polgármester végezte el, amelyen mint tanúk Ripka Ferenc dr. főpolgármester és Ereky Károly szerepeltek. Ma tartották meg nagy és élénk közönség jelenlétében az egyházi esküvőt, amelyen Ábrahámson főként szép éneke után dr. Hevesi Simon főrabbi angolnyelvű beszédet intézett az ifjú párhoz, amelyben arra kérte a menyasszonyt, hogy új otthonában se feledkezzen meg csonka hazájáról. Az ifjú pár nászutra Lillafüredre és onnan Oslóba utazik.

Dr. Fuchs Pál és Leiner Duci folyó hó 9-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Jakab Guszláv Pénzügyi tisztviselő és Rébel Margit folyó hó 14-én tartották esküvőjüket a pesterzsébeti róm. kat. templomban.

Külfutás. Az Országos Iparos Szövetség, amely a magyar kézműiparosoknak országos szervezete, igazgatósági ülésében Mencer Gusztáv gőzmosó, kelmefestő és vegytisztító-üzem tulajdonosnak az Országos Iparos Szövetség nagy aranyérmét és kitüntető díszoklevélét adományozta. Ezzel a kitüntetéssel az Országos Iparos Szövetség azok az érdemeket jutalmazta, amelyeket Mencer Gusztáv a magyar ipar fejlesztése és pártolása körül hosszú időn át kifejtett kiváló munkálkodásával szerzett.

Rothfeld Adolf uszoraüggyel. Kaptuk a következő levelet: Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Mintegy három hete, hogy a Reggeli Újság Rothfeld Adolf Budapest legtipikusabb és legveszélyesebb uszorasának üzemleit — teljes joggal és az igazságnak megfelelően — leplezte. Rothfeld természetesen első pillanathban azokra a „klienseire” gyanakodott, akik a Reggeli Újságot előállító Hungária-nyomdánál vannak alkalmazva és azt állította mindenfelé, hogy ezek szolgáltatták az adatokat a szerkesztőségnek. Hogy ki szolgáltatta az adatokat, ezt én nem tudom és nem is érdekel. De minthogy ez a megrögzött uszoras, összeállva egy idült alkoholistával, továbbá néhány még mindig kölcsönre szoruló szerencsétlen nyomdai munkással, engem tesz felelőssé a közlésekért, indítatva érzem magam a következőket kijelenteni: Rothfeld Adolf veszélyes uszoras és most, hogy kelepchébe került, össze-vissza hazudik tücsköt-bogarat. „Tevékenységet” úgy akarja beállítani, hogy ő egy altruista, aki még rá is fizet a megszorult munkásoknak adott kölcsönökre. Ez azonban nem segít rajta, mert a tanúk tömegei bizonyítani fogják, hogy miként szíjpolozta éveken keresztül a nyomdai munkásság nagy részét. A rólam terjesztett rágalom miatt Rothfeld ellen feljelentést teszek. Boros Béla nyomdász.

Kovács Béla halála. Nemcsak gazdasági, de széles társadalmi körökben is általános részvételt keltett Kovács Béla halála, akit a hó 8-án temettek el a farkasréti temetőben. Kovács Béla a mezőgazdasági szakirodalom egyik legkiválóbb munkása volt, aki a mezőgazdasági kultúra fejlesztése és terjesztése terén szinte megbecsülhetetlen érdemeket szerzett. Az elhunyt Kovács Dénes, a Kereskedelmi Bank cégvezetője, édesatyját gyászolja.

Benno Liet elűtötte egy motorkerékpár. Bécsből jelentik: Bécsben vasárnap délután a Secsió épülete előtt egy robogó motorkerékpár elűtötte Benno Lie kereskedelmi tanácsost, a Budapestben is igen jól ismert koncertgyűnösök tulajdonosát. A súlyosan sérült Benno Liet szanatóriumba szállították.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai: 296—99 és 125—10
Vasárnap délután és éjjel: 229—31 és 253—09.

Az Óceán közepén a Nautilus motorjai felmondták a szolgálatot

Sürgős segítséget kér Wilkins kapitány Amerikai hajók mennek a Nautilus segítségére

London, június 14.

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

(A Reggeli Újság tudósítójának távrapota.) Wilkins kapitány sarkutazó buvárhajójának, a Nautilus-nak egyik motorja az Atlanti Óceán közepén elromlott. A buvárhajó rádión értesítette a president Roosevelttel gőzöst, hogy valószínűleg segítségére lesz szüksége.

Ujabb rádiójelentések szerint a gépek teljesen felmondták a szolgálatot és a helyszínre siető két amerikai csatahajó fogja a Nautilust vontató-kötélre venni. A Nautilus jelenleg körülbelül 1500 mérföldre van Newyorktól.

A President Roosevelt vasárnap délután újabb

jelentést kapott a Nautilus fedélzetéről, amely szerint a tengeralattjáró csak addig haladhat tovább a segédmotorral, amíg a hajtótelepek ki nem merülnek.

Időközben a rádióösszeköttetés is megszünt a Nautilussal, mert a hajó áramkészlete kimerült. A legújabb jelentés szerint a Nautilus motora végleg megállt, úgyhogy a tengeralattjárót be kell vontatni valamelyik kikötőbe.

A washingtoni tengerészeti hivatal közli, hogy a Wyoming nevű amerikai hadihajó el fogja vontatni a Nautilust.

A hadihajó most már csak arra vár, hogy a tenger hullámozása valamelyest lecsillapodjék.

Vasárnap meghalt Mándy Lajos, a Központi Jelzálogbank volt elnöke

— A Reggeli Újság bécsi tudósítójától. —

A magyar gazdasági és pénzügyi életet rendkívül érzékeny veszteség érte. Vasárnap délelőtt hirtelen elhunyt mándi Mándy Lajos, a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankjának elnöke és a TEBE vidéki csoportjának társelnöke.

Mándy Lajos, aki már 74 éves volt, hajlékora ellenére is, egészen a legutóbbi időkig teljes testi és szellemi frissiségnek örvendett, úgyhogy senki sem számíthatott a megdöbbentő hirtelenséggel bekövetkezett halálára.

Mándy Lajos rendkívül tehetséges és figyelemreméltó vezető egyénisége volt a magyar gazdasági, különösen pedig a pénzügyi életnek. Pályáját mint állami tisztviselő kezdte és a kereskedelmi minisztériumban teljesített szolgálatot. Hivatalában rendkívül tehetségesnek bizonyult, úgyhogy aránylag fiatalon miniszeri tanácsos lett és a vasuti osztályt vezette.

Állami szolgálatának egy jelentéktelen aférfje vetett véget, mely közötté és Láng La-

jos kereskedelmi miniszter között támadt,

melynek kimenetele az volt, hogy Mándy Lajos nyugdíjaztatását kérte. Gróf Tisza István, az akkori miniszterelnök, akinek Mándy Lajos kedvence volt, ekkor behozta a Magyar Takarékpénztárak Központi Jelzálogbankjába, melynek csakhamar elnöke lett. Ez időtől fogva egyre nagyobb szerepet játszott a gazdasági életben, résztvett a vidéki pénzügyi élet mozgalmaiban, elnöke lett a Magyar Pénzügyi Szövetségnek. Több nagy iparvállalatnak volt igazgatósági tagja, többek között néhány esztendővel ezelőtt elnöke volt a Magyar Vasuti Forgalmi Rt.-nak, a Szegedi Kenderfonó Rt.-nak pedig haláláig is elnöke maradt.

A nagyképzeltségű és szeretetreméltóságú humanus érzései miatt általánosan szerett és tisztelt mándi Mándy Lajos halálát fia, Mándy Lajos, a Hitelbank igazgatója és leánya, Vuk Gyuláné gyászolja. Temetése kedden délután 4 órakor lesz a kerepesi temető halottasházából.

Több száz utassal elsüllyedt egy kirándulóhajó a Loire torkolatánál

Párizs, június 14.

A Reggeli Újság tudósítójának telefonjelentése

Vasárnap este a Loire torkolatánál egy kiránduló hajó több száz utassal a sziklapartonak vágódott s pozdorjává tört. Mint az eddigi jelentésekből kiderül, a hajó több nancési egyesület tagjaival indult utnak Saint Nazairh felé.

A Noirmoutier sziget felé igyekeztek, am-

kor a Saint Philbert közelébe érve hatalmas vihar kapta oldalba a hajót és a chatelieri sziklapartonak szorította. A hajó pillanatok alatt pozdorjává tört s utasai a vízbe estek. Saint Nazairhból vonatkozólag igyekeztek a hajótörötték segítségére, azonban kevés a remény, hogy az utasok közül egyet is megmenthessenek.

A többi részletek egyelőre hiányoznak.

Minden baj ősoka a jóvátétel, mondja Murray Buttler, aki vasárnap este Budapestre érkezett Murray Buttler, a Carnegie-alapítvány vezetője átveszi a pesti és a szegedi egyetem diszdoktori oklevelét

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Vasárnap éjszaka a párizsi gyorsvonattal Budapestre érkezett Nicholas Murray Buttler, a nagy amerikai tudós és politikus, a Columbia egyetem elnöke és a Carnegie-alapítvány vezetője.

Buttler péntekig marad Magyarországon és ezalatt nagy ünnepek között

átveszi a budapesti és szegedi egyetem diszdoktorává való kinevezéséről szóló okmányt.

Magyarország nagy barátját kiváló érdemeiért tünteti ki a magyar tudományos élet ezzel a kettős diszdoktori kinevezéssel. A magyar tudományos élet jelentékeny megsegítése révén tette magát szimpátiussá és becsültté Magyarország szemében a kiváló tudós, de

rászólgál erre a politikai szemléletével is, amelyről a Reggeli Újság tudósítójának megérkezése után a következőkben számolt be:

— Téves az a hír — mondta —, mintha kijutásomra jöttem volna Európába.

Tervet hoztam magammal arra, hogy megoldjam a nemzetközi válságot. Briand-nal beszéltem már erről. Természetesen nem mondatom el, mi volt beszélgetésünk tartalma, de megállapítottam, hogy a beszélgetésünk eredményével felette meg vagyok elégedve. Egyenesen Párizsból jövőnk Buda-

pestre, európai körutamon Magyarország a második stáció és az egyéb kapcsolatokon túl ide is az vezetett, hogy szorgalmam a nemzetközi együttműködés gondolatát.

Utitervem szerint Budapestről Bécsbe utazom, majd Csehországba és utóbb Angliába. Szemben sokak véleményével, én optimista szemmel itélem meg a mai helyzetet. A chequersi találkozásban én egy új világ hajnalodását érzem. A hivatalos kommunikáció ugyan szűkszerű volt, de benne van az a két szó: „Cooperation Internationale”. Maga a kifejezés elég régi, én is vagy tíz esztendeje használom, de mégis egészen

más a csengése, ha két nagyhatalom vezére hangoztatja. Egy győztes és egy legyőzött állam vezére állapította meg, hogy a gazdasági együttműködés ideje elérkezett.

Ma már tudják, hogy nem lehet egy nép biztonságát se szolgálni, ha egyidejűleg a szomszéd megrontására törekszik. Gazdasági jólét, földrajzi és politikai biztonság manapság az egyes elszigetelt államokra el sem képzelhető. Európában manapság vagy biztonságban él minden nemzet, vagy egyetlen egy sem maradhat biztonságban. A jövőt a nagyhatalmak gazdasági egysége biztosítja. — Szenved az egész világ, amint nem szenvedett még soha. Ez a krízis nem hasonló egyetlen elmúlt krízishöz sem, mert

a mai válság egy új epocha kezdetét jelzi.

— Hazám, az Egyesült-Államok, egykor a splendido isolationról ábrándozott és azt hitte, hogy Európához semmi köze. Ebből kósz lett, tulprodukción, gazdasági fejérfordulás. Szemben áll ezzel Szovjet-Oroszország a maga despótikus megszervezett, mereven kiszámított öt éves tervezetével.

Ha mindannyian nem akarunk nyomorulttan elpusztulni, egy a rendszeres jóléti tervezettel szemben a nemzetközi együttműködést kell megteremteln. Minden baj ősoka a jóvátétel.

Buttler tanár budapesti tartózkodása alatt Széchenyi László gróf palotájának vendége.

Seredy hercegprimás vasárnap Somssich József volt vatikáni követ birtokára utazott

— A Reggeli Újság tudósítójától. —

Seredy Jusztinián bíboros hercegprimás vasárnap Budapestről Fehérváron át Csőr közsébe érkezett, ahol gróf Somssich József volt vatikáni követ birtokán üdül néhány napig. A hercegprimást Somssich József gróf fogadta a község határában s azonnal kastélyába kísérté.

Győztek a Vasasok Bukarestben. Vasas-Juventus 1:0 (0:0). A Vasas a mérkőzés nagy részében erős fölányban volt, azonban csatárainak nem volt szerencséjük a góllövésben. Az egyetlen gól a második félidő közepe táján Egry lövéséből esett.

Sportbaleset. Vasárnap délután Pesterzsébeten az Erzsébet-utcai sportpályán atlétikai verseny volt. A verseny közben egy súlygyólónal fejbédobták Paláncsics Péter 25 éves leventeoktatót, aki súlyosan megsebesült. A pesterzsébeti mentők a leventeoktatót agrázkódással a Szent István-kórházba vitték.

Telefonbeszélgetés.

- Halló! Fényes Áruház?
- Igen! Parancsoljon.
- Igaz, hogy önök egy loden hubertus kabátot most 19 pengő 50 fillérért árusítanak és még a felét visszatérítik egy vásárlási utalványban?
- Igen, kérem, ezen a héten nagyszabású férfiruhavásárlásnál felét visszatérítjük egy vásárlási utalványban.
- Hát hogy lehet az? Hiszen akkor ha megveszem az önök részes 15 pengő 80 filléres burett öltönyét és még visszaadnak egy 7 pengő 95 filléres vásárlási utalványt, akkor ez az öltöny csak 7 pengő 95 fillérembe került. Hát lehetséges ez?
- Igen, igen kérem. Tényleg csak 7 pengő 95 fillérbe kerül majd egy finom burett öltöny, mert a kifizetett 15 pengő 80 fillérről egy 7 pengő 95 filléres utalványt adunk vissza ezen a héten.
- Nagyon köszönöm; — azonnal jövök.

x Dr. Morisson hajelixir megszünteti a hajhullást, korpát.

x Mindenki pénzhez jut, ha viselt férfiruháit, butorait, szőnyegeit és régiségárgyuit eladja Rettenbergernek, Paulay Ede-utca 46. Tel.: Aut. 185—21. Hívására jövök.

x Légijáratok Budapest és Nyiregyháza között. A magyar belföldi léghálózat június 15-én újabb járatokkal gazdagodik, amikor a Magyar Légitörzsi Rt. üzembehelyezi a Budapest—Nyiregyháza vonalat, melynek csatlakozása lesz a Wien—Berlin expresszhez és a pécs—kaposvári járatokhoz. A gépek Budapestről reggel 8.50-kor indulnak és 13.55 órakor érkeznek vissza. A menetidő kb. másfél óra.

A járatok személyt, árut és postát szállítanak. Ez utóbbi szempontjából az új vonalnak különös jelentősége lesz, mert a Nyiregyháza déln feladott leveleket a fővárosban d. u. 4 órakor fogják kézbesíteni.

A MÁLERT eredetileg Debrecen bekapcsolásával tervezte a vonal üzembehelyezését, erre azonban egyelőre nem kerülhet sor.

x Vig Miklósek turnéja. A rádió népszerű Vig Miklósa, a Magyar Színház tehetséges kómikusával, Heltay Andorral, a Magyar rapszódia film cégnyprimásával) hétfőn indul vidéki körutjára. A társulat többi tagja Nagy Anci énekművész, Szőke Kató táncművész, Solymossy Lajos jazzvirtuóz és Sándor Péter, a Magyar Színház tagja. A társulat autón teszi meg a közel 8000 km-es utat.

x Pörköltkávét csakis megbízható cégnél szabad vásárolni. A Meinel-cég hatvanéves múltja teljes biztosíték aziránt, hogy vevőink a legjobb nyerskávéfajtákból összeállított és művészi főkélyű pörkölt kávékeveréket nyújt jutányos áron. Meinel pörköltkávékeverékei minden árfevésben!

x Már holnap, kedden folytatják a 26. oszláysorsjáték húzásait. Mint ismeretes, most egyetlen sorsjeggyel 500.000 pengő is nyerhető. A jutalom 300.000 pengő, a főnyeremény 200.000 pengő. A maga nemében párralán nyerési esélyek igazolják ezen népszerű intézmény közkedését, amit legjobban bizonyít, hogy a sorsjegyek iránt állandóan növekszik a kereslet. A megújítási összeg: egész 24 P, fél 12 pengő, negyed 6 P, nyolcad 3 pengő és az előirt 30 fillér költség. Ne felejtse el senki: ma befizetni, különben nyereményigénye elvész.

x Ingyen strandlabda. Egy nagyon szép 20 cm. átmérőjű strandpólólabdát adunk teljesen díjtalanul fürdőcikkosztályunk összes vevőinek Fényes, Kálvin-tér 7., Andrassy-ut 4., Vámház-körút 6.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Mit csinál a Magyar Investment Trust?

A magyar bankok iránt a bizalom a tőzsdén keresztül szilárdulhat meg, de ebben az irányban nem történik semmi — A félévi mérlegek előtt

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Több mint két esztendőn keresztül egy sereg cikkben sürgettem a Magyar Investment Trust megalakítását. Nem hiszem, hogy én fedeztem fel a magyar bankok számára ezt a expedienst: a külföldi gyakorlat amúgy is állandó példamutatással szolgált ebben az irányban. De miután két évi nógatás után meglehetősen elkésve ez év elején mégis megalakult, sorjáért és működéséért, mint az *idea propagátora*, bizonyos felelősséggel érzek. Számtalanszor találkozom mostanában a szemrehányással, hogy «na, a maga Investment Trustje is sokat tesz a tőzsdéért! Amióta megalakult, szakadatlanul zuhannak az árfolyamok. Mit csinál tulajdonképpen ez az Investment Trust?»

Erre a kérdésre rajtam kívül bizonyára mindenki szeretne választ kapni, akinek a tőzsdéhez és a magyar gazdasági élethez valami köze van. De nem lehet választ kapni. Külföldön az Investment Trustok időről időre tájékoztatják a közönséget tevékenységükről s nemcsak a birtokukban levő részvények állományát mutatják ki, de az árfolyamalakulások okait is. Beszámolnak továbbá időnkint a vállalatok helyzetéről. Nálunk? Az Investment Trust 1931 január 27-én alakult meg. A pesti tőzsde standard-papírjainak tőzsdei árfolyama azóta így alakult:

BUDAPEST	1931 I/27	1931 VI/13	Árérés %-ban
Magyar Hitel	63.7	66.—	12.—
Kereskedelmi Bank	181.—	90.—	11.—
Első Magyar Biztosító	700.—	440.—	37.1
Hungária Malom	16.—	12.—	25.—
Köcsen	430.—	340.—	20.7
Salgó	32.—	26.5	17.2
Urikányi	75.—	66.—	25.3
Ganz-Danubius	51.—	24.—	53.—
Ríma	46.—	27.50	40.2
Násfel	95.—	70.—	26.3
Magyar Cukor	87.—	67.—	23.—
Egyesült Izzó	244.—	214.—	12.3
Részvénytörz.	100.—	80.—	20.—
Nemzetközi Gép	42.—	34.—	19.—
Átlagban			24.4

Nem egész öt hónap alatt közel 25 százalékkal estek vissza a magyar papírok. Tudom: a válasz erre az, hogy a tőzsdék világ-szerint lanyhák, a krízis Középeurópában tovább érik és a Kredit-Anstalt katasztrófájának hatása elől mi sem tudunk elzárkózni. Ezzel szemben mi a valóság? Bécsben, ahol a Kredit-Anstalt bukása az ipar és kereskedelem 70 százalékat juttatta válságba, az árérés az alábbi tabella tanúsága szerint csak 20.4 százalék.

BÉCS	1931 I/27	1931 VI/13	Árérés %-ban
Wiener Bankverein	16.50	15.—	9.1
Nideröst. Escampte	157.—	153.—	2.5
Donauschiffahrt	18.75	14.50	22.7
Staatsbahn	23.—	15.—	34.8
AFG Union	18.25	15.25	16.4
Öst. Berg. u. Hütte	21.50	15.—	30.5
Alpine	17.70	14.—	20.8
Triffaller	40.—	27.—	32.5
Öst. Holzberg	4.20	2.50	40.5
Hutter u. Schranitz	106.—	98.—	7.5
Simmering	83.—	80.—	3.6
Steyermühl	56.25	46.25	17.8
Öst. Eisenbahnverkehr	39.75	29.75	25.3
Semperit	83.40	71.40	14.4
Átlagban			20.4

A legnagyobb bankbukás színhelyén, ott, ahol a gazdasági krízis az egész államéletet juttatta válságba, 4 százalékkal kisebb mértékben mentek vissza a részvények árfolyamai, min nálunk, ahol a megbukott bank érdekeltiségi számba sem jönnek. De mi a helyzet Berlinben? Erről a következő összeállítást nyújt tájékoztatást:

BERLIN	1931 I/27	1931 VI/13	Árérés %-ban
Norddeutscher Lloyd	88.80	41.—	20.9
Deutsche Bank und Diskonto G.	107.75	100.—	7.—
Dresdner Bank	109.—	100.—	8.5
AFG	87.75	76.75	12.5
Farbenindustrie	116.50	110.—	5.5
Felten Guillaume	89.50	55.—	20.8
Harpener	68.—	44.50	29.4
Mannesmann	55.5	47.5	14.4
Rhein. Braunkohle	141.50	131.5	7.1
Rhein Stahl	58.75	55.—	6.3
Schuckert	97.75	96.—	2.—
Siemens-Halske	146.—	126.—	13.7
Westeregell	127.5	104.—	18.5
Swenska-Tands	249.—	106.—	21.3
Átlagban			14.1

Tehát Berlinben, ahol moratórium és diktatura előszelei rázzák a kapitalizmus falait, Berlinben, ahol egész Európa sorsdöntő órái peregnek le, 10 százalékkal kevesebbet estek a részvények, mint Budapesten.

És ugyanez a helyzet példának okáért Prágában. Ott a papírok pláne csak 9.9 százalékkal mentek

viszsa, tehát 15 százalékkal kevesebbet, mint Budapesten.

PRÁGA	1931 I/27	1931 VI/13	Árérés %-ban
Böhmische Unionbank	313.—	287.—	8.3
Zivnostenska	425.—	389.—	8.4
Höhm. Cuker	340.—	467.—	15.3
Aussiger Zucker	669.—	585.—	11.4
Kvzirik	669.—	650.—	2.8
Böhm. Solo	870.—	720.—	17.2
Aussiger Chem.	675.—	608.—	9.6
Königshofer Zement	1480.—	1425.—	3.7
Ringhofer	770.—	715.—	7.1
Böhm. Handelsges.	1460.—	1355.—	8.5
Brüer Kohlen	895.—	836.—	6.6
Prager Eisen	1495.—	1265.—	15.3
Skoda	1219.—	1126.—	7.6
Inwald	248.—	205.—	17.2
Átlagban			9.9

Ez a helyzet Prágában, ahol formális run volt az ország két legnagyobb bankja, a Zivnostenska és a Böhmische Union Bank ellen,

ahol tehát a bizalmi krízis legmesszebb látható jelei mutatkoztak.

Muszáj ennek így lenni? Szükségszerű az, hogy az összes középeurópai tőzsdék között Budapest legyen a leglanyhább? Nekünk meg legrosszabbul Közép-Európában?

Mind a három kérdésre kategorikus nemmel kell felelni.

Ha körülnézünk Közép-Európában, minden túlzás nélkül azt mondhatjuk, hogy *relative* nálunk van a legkevesebb baj és pedig ugy gazdasági, mint politikai téren.

Bankjaink helyzete a likviditás szempontjából egyedül áll Közép-Európában, Jegybankunk funkcionálása példaadó, a külföldi tőke bizalma irántunk nem ingott meg, sehonnan sem fenyegetnek a gazdasági életben olyanfajta meglepetések, mint Ausztriát érték, politikai viszonyaink stabilitásához kétség nem férhet.

Koncedáljuk, hogy mindez csak *relativ* értelemben igaz: nálunk sem minden fenéig tejfől. De élünk, egészségesek vagyunk, okos és messzelátó külpolitikával jelentőséget biztosítottunk magunknak a világban, élelmezni tudjuk magunkat, külkereskedelmi és fizetési mérlegünk miatt nem kell szegyenkezniünk, földrajzi helyzetünk a Duna-medence kulcsát adta kezünkbe, munkakedvben és tehetségben nincsen hiány — és mégis?

Mégis itt kell állnunk Európa közepén azzal a stigmával homlokunkon, hogy bankjaink és iparvállalataink értékmerője, a tőzsde, meghazudtolja minden önbizakodásunkat!

Ne vigasztalják a százszer bölcsek magukat azzal, hogy a tőzsde megszűnt az országok gazdasági életének barométere lenni. Nem igaz. A külföldi tőkés, de még a belföldi laikus is azt mondja magának, hogy nagy baj van ott, ahol az ország termelő értékei és berendezkedései napról-napra veszítenek értékükből. Ezt a felfogást semmiféle teoretizálással megdönteni nem lehet. A tőzsde vagy azt mutatja, hogy milyen a gazdasági helyzet, vagy azt, hogy milyenek azok az emberek és intézmények, amelyek ezért a helyzetért felelnek. Nálunk ez utóbbiról van szó.

Hogy a magyar bankok és vállalatok az öt hónap előtti állapottal szemben 25 százalékkal kevesebbet érnek, ez nem a valóság, hanem annak az indolenciának fokmérője, mely teljesen Istentől való állapotnak tekinteli, hogy egy egészséges országban beteg legyen a tőzsde.

Öt hónappal ezelőtt alakult meg a Magyar Investment Trust. Akkor ezt írtam: «A Magyar Investment Trust működésének csak akkor és annyiban lesz eredménye, ha a bankok olyan instrumentumává tudják alakítani, amelyen keresztül megindulhat az új tőkés áramlása a tőzsdén. Ha a Magyar Investment Trust csak arra szorítkozik, hogy az intervenció szindikátus felesleges részvénytulajdonosát átvogja, vagy a nagybankok tárcájában levő részvényeket Investment Trust-részvényekre cserélje át, létjogosultsága nincs. A tőzsdén és ezen keresztül vállalataink hitelválságán csak olyan Investment Trust segíthet, amely új tőkét jelent. Tőkét, amely épügy szórmazatot a belföldi tőkéséktől, mint a külföldiektől. Dr. Paul Quittner, „Investment, Moderne Prinzipien der Vermögensanlage“ című könyvében azt írja, hogy „Es ist ein Missbrauch des Investment Trust-Gedankens wenn die Gründer den Trust gleichsam zum Ballast über Bordwerfen“,

„sich erleichtern“ benutzen, ja ihn direkt mit dieser Absicht ins Leben rufen“.

Hát ez a visszaélés az Investment Trust gondolatával, amelyről Paul Quittner beszél, nálunk úgy látszik, megtörtént. Nincs semmi kézzelfogható adatunk arra, hogy az Investment Trust huszmillió pengős alaptőkéjéből milyen összeg erejéig vett fel részvényeket a tőzsdén.

De nincs tőzsdéi volentör, aki ne látná, hogy ez összeg egészen jelentéktelen lehet.

Hatmillió pengőt, az alaptőke 30 százalékát fizették be az alapító bankok az Investment Trust megalakulásakor. Rossz ismerője volnék a tőzsdének, ha elhinném, hogy ennek az összegnek 10 százalékánál többet fordított az Investment Trust eddig részvények fölvételére.

Jó, elismerem, hogy a bankok a mai szituációban nem nyulhatnak a betevők pénzéhez, hogy nagy mértékben részvényeket vegyenek fel. De

erre nem is volt szükség. Az Investment Trust alakulásakor a következőket írtam: „Ha magyar bankok az Investment Trust érdekében megfelelő propagandát fognak kifejteni,

elképzelhetetlen, hogy ez a placement a bel- és külföldön ne járjon sikerrel. Mert nem igaz, hogy az a közönség, amely nem vesz részvényeket, nem fog Investment-részvényt, vagy kötvényt sem venni.

Ha a tőzsdén nem is játszik senki, a takaréka mégis lesznek pénz. Márpedig az Investment Trust az, ami a napoleoni háborúk után a takarékok volt, új formája a redukált rizikóú tőkeelhelyezésnek: részvény-takarékpénztár. Küldjék ki a bankok a világba prospektusait, utatassák ki a legügyesebb akvizitőrjüket, hirdessék, hogy ez az ország egészséges, a rizikó csekély, a jövődelmezőség nagy, egyszerűen mozduljanak ki végre passzívításukból és meg fogják látni, hogy a magyar Investment Truston keresztül határt lehet szabni a pesti tőzsde marazmusának és meg lehet szüntetni azt a bizalmi krízist, amely a tőzsdét mai állapotába süllyesztette le.»

Utolsó betűig fenntartom, amit akkor írtam. És hozzáfűzöm: Még ma sem késő. A tőzsde kérdése az egész gazdasági élet alapvető problémája.

Amilyen mértékben esnek az árfolyamok, olyan mértékben esik az irántunk való bizalom a belföldön és a külföldön.

Hogy egy ilyen szakadatlanul mélyülő bizalmi krízis hová vezethet, azt nem kell talán mondanom. Magukra vessenek a bankvezérek, ha egyszer felelősségre vonják őket, amiért azt a kintűnő eszközt, amely rendelkezésükre állt, az Investment Trustot, kihasználatlanul hagyták.

Békessy Imre.

Hétfőn délelőtt nyitják meg Budapesten a középeurópai gabonatőzsdék konferenciáját

Két napig tart az osztrák—csehszlovák és jugoszláv kiküldöttek tanácskozása

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

A középeurópai gabonatőzsdék minden évben konferenciára jönnek össze avégből, hogy az áru-tőzsdék forgalmának egységes szabályozásait megvitassák. Ezeket a konferenciákat minden évben más városban hívják össze. Az idei konferencia színhelye első ízben Budapest, amelynek ünnepélyes megnyitása hétfőn délelőtt lesz. A középeurópai gabonatőzsdék konferenciájának hétfői megnyitó ülésén a kereskedelmi miniszter is képviselteti magát. A konferencián az osztrák, csehszlovák és jugoszláv gabonatőzsdék kiküldöttein kívül természetesen a budapesti tőzsde képviselői is résztvevők. A külföldi delegációk részben vasárnap folyamán már megérkeztek, részben pedig hétfőn reggel jönnek a fővárosba.

Magá a konferencia két napig tart és programja igen bőséges tárgysorozatot ölel fel. A konferencia tárgysorozatának első pontjaként a bécsi gabonatőzsdének ama indítványa szerepel, hogy olyan esetekben, amikor a kereskedői tisztesség elleni vétség esete forog fenn s emiatt a delegációban helyet foglaló tőzsdék valamelyike tagját kebeléből való végleges kizárással sújtotta, a fegyelmi uton való eljárás egységesen történjen. A konferencia tárgysorozatának második pontján

a prágai terménytőzsde indítványa szerepel a minőségi kifogások alkalmával eszközözendő mintavonás szabályainak kiegészítése iránt.

A tárgysorozat harmadik pontja dr. Chytil Alois, a brünni terménytőzsde titkárnak jelentése a bírói ítéletek és egyezségek kölcsönös végrehajtása tekintetében a delegációban képviselt tőzsdék által köztött fennálló jogsegély jelenlegi állásáról. A konferencia tárgysorozatának többi pontjait csupa olyan gyakorlati kérdések megvitatása képezi, amelyek az áru-tőzsdéi üzanszokra vonatko-

nak. Így elsősorban azt kívánja tisztázni a konferencia, hogy

hány százalék törött buzaszemmel szállítható az áru anélkül, hogy a vevő emiatt kifogást emelhetne

és értékmegterítést kérhetne, továbbá, hogy milyen értékmegterítés illeti meg a vevőt a fentebbi százalékon felül előforduló törött buzaszemek miatt. A konferencia programjának egyik fontos pontja a vasuton, illetve hajón szállítandó

sörárpára vonatkozó „Dunai szerződés“ új szövegtervezetének a megvitatása,

amely Brünben 1928 szeptember 28. és 29-én megtartott konferencia tanácskozásainak megfelelően készült.

A középeurópai gabonatőzsdék budapesti konferenciája iránt, mely a tőzsdepalota nagy üléstermében lesz megtartva, nemcsak nálunk, hanem külföldön is élénk érdeklődés mutatkozik.

1.50 pengő osztalékot fizet a Nova

A Reggeli Ujság értesülése szerint a Nova Közlekedési és Ipari Rt. idei közgyűlését e hó utolsó napjaiban fogja megtartani. A társaság igazgatósága a mérlegmunkálatokkal már teljesen elkészült és a közgyűlésnek azt fogja javasolni, hogy az 1930. évi üzleteredményből részvényenként 1.50 pengő osztalék kifizetését állapítsa meg a tavalyi 2 pengővel szemben. Érdekes, hogy ez a 25 százalékkal redukált osztalék is közel 5 százalékos jövődelmezőséget biztosít a részvényeseknek, ami a Nova-részvények legutóbbi erősebb árfolyamhanyatlásával magyarázható.

Magyar Ruggyantaárugár Részvénytársaság. Az igazgatóság elhatározta, hogy az e hónap 27-én megtartandó közgyűlésnek az elmúlt üzleti-évre 2 pengő osztalék kifizetését fogja javasolni.

78 filléért Ön pompás ebédet, vacsorát kap!
(Rántotta vírstíval, tészta v. kávé habbal, tejfeles turó v. Idénytőzslék, tészta)

„LISZT FERENC“
ÉTKEZDE-KÁVEZÓBAN
Andrássy-ut 67 — Remek terasz — Egynéki kiszolgálás

Magyar Tenger Pensio
BALATONLELLE
LEGSZEBB NYARALÓTELEPE

Közvetlen a felsőllel állomáznál. 30 tágas levegős, száraz szoba, folyóvíz, villanyvilágítás, fürdőszobák. Parkirozott sétány, fenyves, saját fürdő és homokstrand. Külön étterem, tartsalgó, terraszok, zongora, rádió. Elsőrendű konyha. Kitűnő balatoni borok. Sör és hűsítőitalok. Földényben

Napi penzió 6 pengőtől
Felvilágosítást ad: Totiszné, Deák Ferenc-utca 21. Telefon 805—54

Nem fáj annak lába Kinek cipőjét Gulyás Pál csinálja
Teljesülni fog minden öröme-vágya Ha elsétál a Párisi-utca 4. számba

MARVALITS
akinek rekordját
átadták a multnak

KÉPES

SPORT UJSÁG

BARÁTKY
A Hungaria legjobb
embere Aradon

A „REGGELI UJSÁG” ÁLLANDÓ SPORTMELLÉKLETE

MINDEN A SPORTOT ÉRINTŐ
KÖZLEMÉNY ÉS KÉP, A „REGGELI
UJSÁG SPORTSZERKEZ-
TŐSÉGÉHEZ” CIMZENDŐ
BUDAPEST, LIPÓT-KÖRUT 5
TELEFON: 296-99 ÉS 125-10

III. évfolyam, 24. szám
Hétfő, 1931 június 15

VASARNAP DELUTAN
4 ORÁTÓL A SPORTSZER-
KESZÍTŐSEGE CIME
V., VILMOS CSASZAR-ÚT 34
TELEFON: 229-31 ÉS 253-09

Világrekord a szigeti viadalon!

Darányi József 28 méteren felül új kétkezes világrekordot állított fel — A 200 m-es gátfutásban Nagy Géza, a rudugrásban Zsuffka Viktor országos rekordot javított

A Magyar Atlétikai Klub vasárnapi versenyén örökké emlékeztető esemény történt. Darányi József dr., a honvédség főhadnagy-állatorvos, az Amerikai Egyesült Államokbeli R. Rose 19 év óta fennálló és már szinte megdönthetetlennek vőlt 28.002 méteres világrekordját 3.8 cm-el megjavította. Darányi új világrekordja sokkal jobb is lehetett volna, ha jobbkézzel megközelítőleg is annyit dob, mint amennyit tényleg tud. Jobbkézzel, acélszalaggal mérve, 14.80 métert dobott, balkézzel pedig 13.22 métert, amely acélszalaggal utána-mérve 13.24-nek felelt meg.

Kétkezes világdekordja tehát 28.04 volt, amit a nagyszámban összegyűlt közönség lelkes ünnepléssel fogadott.

Darányi nagyszerű eredménye mellett szinte eltörpültek a jelentőségükben ugyancsak nem csekély értékű többi rekordok. Zsuffkának majdnem sikerült átugrania a ruddal a világklasszist jelentő 4 m-es magasságot. A 392 cm-es rekordmagasságra feltett léccet első kísérletre magasan felette ugorta a 4 m-t is már átvitte, amikor kezével a léccet ledobta. 392 cm-es ugrásával így is a multnak adta át Karlovics 391 cm-es rekordját.

Rekordot javított még a 200 m-es gátfutásban Nagy Géza MAC 25 mp.-el (rég rekordja 25.1 mp.)

Világklasszisos verseny volt a diszkoszvetés is, ahol Remetz, Donogan, Marvalics, s versenyen kívül Madarász Endre mérték össze erejüket. A versenyt Donogan nyerte 46.34 m-el. Madarász versenyen kívül 46.37 m-el dobott. A legjobb átlagot ő dobta ki, majdnem minden dobása 46 m-en felül volt. Jól sikerült Horváth Istvánnak, a most érettségizett kiváló KISOK atlétának az első nagy nyilvánosság előtt való bemutatkozása is. Horváth sullyal 14 m-t és 11 cm-et és diszkosszal 42.08 m-t dobott. Horváth hamarosan méltó riválisa lesz Darányinak, az újdonsült világrekordernek.

A verseny részletes eredményei a következők:
100 m. síkfutás Gerenday emlékversenye: 1. Gerő Gábor MTK 11 mp. 2. Moharos MAC 11 mp. 3. Németh MAC 11.2. 4. Valentin Soroksári AC. Nagy küzdelem után Gerő mellbedobással győzött.

Távolugrás gr. Esterházy Miksa emlékversenye: 1. Paitz János BBTE 6.99 m. 2. Goda MAC 6.82 m. 3. Farkas MAC 6.74 m.
Súlydobás: 1. Dr. Darányi József MAC 14.79 m. 2. Horváth István KISOK 14.11 m. (acélszalaggal utánamérve 14.13, legjobb országos KISOK eredmény). 3. Tóth Pál MAFC 12.51 m.

Kétkezes súlydobásban: 1. Dr. Darányi József MAC 28.01 m. (jobbkézzel 14.79, balkézzel 13.22), acélszalaggal utánamérve 28.04, világrekord. (Jobbkézzel 14.80 m., balkézzel 13.24 m.) 2. Horváth KISOK 24.54 (jobbkézzel 14.13 m. balkézzel 10.71 m.)

400 m-es junior gátfutásban: 1. Petrik Béla MAC 61.4 mp. 2. Mészáros MÁV 62.8 mp. 3. Kolár MÁV 62.8 mp.
300 méteres síkfutás: 1. Zsitvay Zoltán BBTE 35.6 mp. 2. Sugár István UTE 35.8 mp. 3. Fazekas Ferenc MAFC 37.8 mp.

1000 m-es síkfutás: 1. Szabó Miklós 2 p 32.8 mp. 2. Szabados Vilmos RAFC 2 p. 36. 4 mp. 3. Narjes Pál MAC 2 p 36.6 mp. 4. Beitcy Lajos MAC 2 p 37.4 mp.

200 m-es gátfutás Barátosi Porzsolt Ernő emlékversenye: 1. Nagy Géza MAC 25 mp. országos rekord. (Régi rekord Nagy Géza 1930 25.1 mp.) 2. Valentin József Soroksári AC 26.8 mp. 3. Bajor Béla UTE 27 mp. Nagy Géza nagyszerű stílusban Valentintől szorongatva gátdöntés nélkül futotta végig a távot.

Rudugrás Kauser Jakab emlékversenye: 1. Zsuffka Viktor MAC 392 cm. Országos rekord. (Régi rekord Karlovics János MAC 1929 391 cm.) 2. Karlovics János MAC 375 cm. 3. Szekrényessy Zoltán MAC 340 cm.

3000 m-es síkfutás: 1. Hevle Ferenc Soroksári AC 9 p 07 mp. 2. Németh Béla MTE 9 p 10.8 mp. 3. Galambos József ESC 9 p 15.8 mp.

4x100 m-es stafétafutásban: 1. MTK (Dabasy Antal Gerő és Gyenes) 43.4 mp. 2. MAC (Nagy,

Szondy, Németh, Moharos) 43.5 mp. 3. UTE 45.8 mp.

B) csoportban: 1. BSE (Szabadi, Karácsonyi, Németh, Solt) 44.6 mp. 2. MÁV 47.4 mp.

Diszkoszvetés: 1. Donogan István BTC 46.34 m. 2. Remetz József RAC 45.10 m. 3. Marvalics Kálmán BTC 43.50 m. Madarász Endre versenyen kívül 46.37 m-t dobott.

110 m-es gátfutás: 1. Jávor István MTK 16.2 mp. 2. Orbán Ferenc BBTE 16.7 mp. 3. Bajor Béla UTE 17.3 mp.

Hármasugrás: 1. Goda László MAC 13.21 m. 2. Dr. Helmezi István BBTE 12 mp.

Gerelyvetés gr. Andrassy Géza vándordíjért: 1. Szépes Béla MAC 59.47 m. 2. Szekrényessy István MTK 56.60 m. 3. Boros Dezső PFSC 54.57 m.

4x400 m-es stafétafutásban (bajnokok kizárva): 1. MAC A) csapata (Előd, Szondy, Budai, Szabó) 3 p 30.4 mp. 2. MTK (Dabasy, Antal, Torbágyi, Sugár) 3 p 31.4 mp. 3. MAC B) csapata 3 p 34.3 mp. Nagy küzdelem, a MAC Szabó Miklós és Szondy kitünő futásával nyert.

A SZINÉSZEK—DROGUISTÁK FUTBALLMÉRKÖZÉSÉRŐL.

Mire jó a „11”-es?

Bemutatták a színészek mérkőzésén a droguisták ellen

A vasárnapi kánikulai melegben a löverseny-terei futballpályán rég nem látott csapatok álltak a mezőnybe. A színészek Tamás Benő — Szabó J. és Fodor Arthur, Békassy József, Sárossy Mihály, Miklósy Imre és Miklósy László, Zombori Zoltán, László Andor, Békassy István és Ormos Béla csapattal álltak fel a Droguisták következő legénysége ellen: Jellinek — Schelken és Márványi — Kollmann, Szatmáry, Weisz — Spitz, Lengyel, Ferst, Babos és Müller.

A 11 óra hirdetés előadás illetve mérkőzés sok készülődés után színészi pontossággal végre fél 12 órakor megkezdődött. A közönség a meccs lefolyásából is hamarosan megállapíthatta (ha a színházi világ emberei nem is lettek volna Schlossereknek és Orthoknak máskirozva), hogy vakik összejátszottak a bíróval. Mert bár a droguisták pompás iramban seküdték a játékba és állandóan oesélyeztettek a színészek kapuját, a második félidőben a jószívű bírót mindenképpen igyekezett megakadályozni. Hol offszájdót fűtyült le, hol góltörékvéti kísérletet, sőt volt olyan eset is, amikor csak a fűtyülést gyakorolta. Így azután a droguisták csak a mérkőzés végén tudták elérni egyetlen góljukat, aminek kiegyenlítésére nemcsak a csapatok, hanem a tribünökön összegyűlt közönség is áhított.

Somogyi Nusi a pálya széléről esdekelve fordult a bíróhoz:

— Drága bíró ur, meghasad a szívem, ha a színészek vesztenek a pályán.

— De hát mit csináljak, — kérdezte a bíró — amikor még a 16-os vonalig sem jutnak.

— Itéljen tizenegyet, — mondta egy sportróka, — amin a bíró kapva-kapott és így a követező pillanatban már ki is egyenlítették a színészek.

Eldöntetlenül állván a mérkőzés, mindenki elégedetlen távozott, még azok is, akik a játékosokkal együtt odakerülhettek azokhoz az asztalokhoz, ahol hordósöröket csapoltak.

A Kezdő labdát Somogyi Nusi pompásan rugta, határbíróként Szokolay Oly és Major Kató működött közre — amíg birta. A mérkőzés első félidőjében Dezsőffy László pompásan bíraskodott,

a második félidőben pedig Fischer, az ismert droguista futballtekinély működött közre, aki a vasárnapi bíraskodásért — állítólag — a színészektól az összes színházakba szabadjegyet fog kapni. Amit a droguisták ígértek neki, arról egyelőre nem lehet beszélni.

Ha meleg is van, tudnak a kövérek

Kövér droguisták—Sovány illatszereszek 4:3 (3:2)

A vasárnapi kánikulai melegben két érdekes csapat állt fel a Postások pályáján, hogy egy barátságos mérkőzés keretében megküzdjenek. A Droguisták kövér oszlopaikat állították a mezőnybe, az Illatszereszek sovány gárdája ellen és a kövérek minden szulyszaporulatot megcáfoló bizonyítékkal — bár izzadva — de mégis győzelmet arattak a soványok felett. A kövérek közül a 110 kilós Rezek jobbhátvéd brüllirozott, míg a soványok közül Fischer Vilmos vonta magára a figyelmet. Bár a mérkőzés lerövidült ideig folyt, mégis úgy a csapatok, mint a közönség egyaránt örültek a befejezésnek.

A kövérek csapata a következőképpen állt fel: Wassermann — Rezek, Sebők — Anis, Noé, Schönfeld — Darvas, Gábor, Allerhand, Fuzst és Szöke.

A soványok csapata: Kalmár — Dolp, Pinter — Holzer, Fischer V., Tauber — Lakatos, Fischer, László, Peyer és Anonymus I.

Csalódást keltettek a gallok...

Ripensia—FC SETE 6:0 (2:0)

Temesvár, június 14.

A francia csapat csalódást keltett, az első félidőben még csak elfogadható játékot mutatott, de szünet után a Ripensia valóságos legázolta ellenfelét. Góllövők: Schwarcz (18 p.), Dobi (31 p.), Schwarcz (II. f. i. 17 p.) és (32 p.), Semler (35 p.), Rapinszki 11-esből (43 p.).

Pompás magyar győzelem Pozsonyban

Pozsony, június 14.

— A Reggeli Ujság távirati jelentése. —

A külföldön turázó magyar csapatok közül a budaiak vasárnap az ellenfelét teljesen elsőprő játékkal 8:1 arányú győzelmet arattak a pozsonyiak fölött. Az első félidő nagy följénye nem jutott a gólokban kifejezésre, mert a magyar csapat itt legalább félucattal terhelhetné volna ellenfele hálóját. Az ötödik percben Fenyvessy, majd a 25. és 30. percben Lengyel volt a góllövő. A magyar fiúk a második félidőben hatalmas lendülettel nyolcra szaporították góljaik számát. A 10-ik percben Győry, a 20-ikban Koltán, a 36-ikban ismét Győry, egy percre rá Lengyel és végül a 40-ik percben Fenyvessy szereztek a III. ker. FC góljait. A Bratislava becsületgólját csak a második félidő 25-ik percében érte el. A pályáról levonuló csapatunkat a közönség lelkes ovációban részesítette.

Háromezzer néző. Bíró: Grünfeld.

Győzött a Bocskay az északi turán

Karlstadt, június 14.

— A Reggeli Ujság távirati jelentése. —

A skandináv turán levő debreceniek vasárnap a karlstadi kerületi válogatottal álltak szemben és azt 1:0-ás félidő után 3:0 arányban verte.

Amatőr I. osztályu bajnoki eredmények. Postás—33 FC 3:1 (1:0). Fer. Vasutas—BSKRT 0:0. III. ker. TVE—BTC 3:1 (1:0). Törökvs—UTE 2:2 (1:1). Urak—BEAC 4:2 (2:2). FTC—BSE 3:3 (2:1).

Hertha BSC lett Németország labdarugó bajnoka

Köln, június 14.

Németország labdarugó bajnoki címéért több, mint 20.000 főnyi közönség előtt vasárnap tartották a döntő mérkőzést a kölni Stadionban. A védő Hertha-BSE a München «1860» derekasan küzdő csapatát 3:2 (1:2) arányban legyőzte, a döntő gólt a mérkőzés utolsó percében Kirsay lőtte.

Külföldi eredmények

Kopenhága. Hollandia—Dánia nemzetközi labdarugó mérkőzése a hollandok 2:0 arányú győzelmével végződött.

Amsterdam. WSC (Bécs)—Amsterdami válogatottak 3:1 (2:1).

Párizs. A párizsi labdarugó torna döntőjében a prágai Slavia 5:1 (3:0)-ra győzött a RC Sant-Ander ellen.

Róma. Ambrosiana Milánó—Lazio—Róma 6:2. Brescia—Juventus—Róma 1:1. Turin—Milánó 3:1.

A testnevelési tanárok felszázados jubileuma

A Testnevelési Tanárok Országos Egyesülete 50 éves fennállási jubileumának alkalmából a Központi Iskolák Sportkörének Országos Központja vasárnap délután a budapesti kerületi főiskolának tornaversenyén ünnepelte azt a nagymultu egyesületet, amelynek működése sok akadály, ellenszenv és megnevezés ellenére is a magyar sportnak megalapozója, irányítója és felvirágoztatója volt. Körülbelül 10.000 főnyi közönség előtt zajlott le a diákok sportünnepe, melyen dr. Liber Béla, a KISOK miniszteri biztosa mondott szép beszédet és amelyen viléz Tárca-Földes Román miniszteri tanácsos, Liber Endre dr. alpolgármester, Demény Károly ny. államtitkár, Nác Kálmán miniszteri tanácsos, Püster Jenő dr. tankerületi kir. főigazgató, Bódy László dr. fővárosi tanácsnok, Szukováthy Imre dr., a Testnevelési Főiskola igazgatója is megjelent. Demény Károly rövid beszédben buzdította az ifjúságot a sportok szeretetére. Ezután megkezdődött 3000 diák közös szabadgyakorlata.

Toma Sára Baba — javul. Emlékeztető még, hogy a magdeburg—budapesti uszónadalon Toma Sára Baba, az ismert makió sportlady a versenyen győztesen az Irgalmasrendi kórházba került. A sportszívi sportlady állapota ma már javulóban van, bár még úgyban fekvő beteg. Orvosai szerint a makió hölgyárda vezető tagjának bal-esete nem fog komolyabb következményekkel jární és rövid felépüléséhez megvan a remény.

Győzött a Hungária Aradon

Hungária—Aradi AC 3:0 (2:0)

Arad, június 14.

— A Reggeli Ujság tudósítójától. —

Zsufolásig megtelt nézőtér előtt nagy taps fogadta a pályára lépő Hungáriát, akik rögtön támadólag léptek fel. Az aradiak csak elvétve támadnak, egy ízben azonban Galova éles lövését Ujváry csak kornerra tudta menteni. A Hungária mind nagyobb fölénybe került és a 32. percben Hires Weber keresztpasszából megszerezte a vezető gólt. A következő percben Sebess megszerezte, rövid időre kiállt, de azután tovább játszott. A 35. percben Skvarek beállította a féldő eredményét.

Szünet után a Hungária fölénye állandósult, az aradi csapat azonban szívósan védekezett, úgyhogy újabb gól csak a 35. percben esett, amikor Barátky ügyes testesellel elment a védő játékosok mellett és a 16-osról éles lövéssel a hálóba juttatta a labdát.

A magyar csapat játéka mély benyomást keltett, különösen a csatársor akciói tetszetek. A védelem leegyszerűsített és céltudatos játékot folytatott.

A Hungária szerdán valószínűleg Kolozsváron játszik a Kolozsvári Atlétikai Club ellen, lehetséges azonban, hogy előtte Marosvásárhelyen szerepel.

Vízipóló

III. ker. TVE—MTK 4:3 (1:3). UTE—MESE 7:2 (2:2).

Vasárnap délután az újpesti uszodában az UTE rendezésében két vízipólómérkőzés került lebonyolításra.

Közél félczerfőnyi közönség előtt a III. kerületi TVE 4:3 (1:3) arányban verte az MTK csapatát izgalmas játék keretében. Góldobók: Keszű I., Homonnay, Brandi, Celle, Holbay, Celle (2).

Utána az UTE—MESE I. osztályu bajnoki mérkőzésre került a sor, melyet az UTE jóformában levő csapata 7:2 (2:2) arányban nyert meg. Az egriek jóképességű csapata az első féldőben hősies ellentállást fejtett ki, de a második féldőben kénytelen volt az UTE nagyobb tudása előtt meghajolni. Góldobók: Vágó, Németh, Tarródy, Barta (öngól), Halasy, Németh, Bozsi (2), Németh.

— Gólzár Debrecenben. A nap főeseménye a MAFC vízipólógyőzelme volt a debreceni válogatottak ellen 16:0 (8:0)-ra. A gólok közül Keszű II. nyolcat, Tolnai hármat, Halász kettőt, Magos, Csorba és Kánássy egy-egy gólt dobott.

Szegedről jelentik: Vasárnap FTC—SZUE vízipóló bajnoki mérkőzés volt. A szegedi csapat rendkívül gyenge formát mutatott, a mérkőzés nyitólán volt és a SZUE-nak a végén örülni kellett, hogy a játék döntetlenül végződött. FTC—SZE 2:2 (1:1). Góldobók: Székely (1:50 mp.), dr. Wanné (5 p. 40 és 4 m.-esből, II. féldő 4:15 mp.), Mihályfi öngól.

Costello néger borbajnok, mellette Kocsis Antal az Amerikából hazatért világbajnok.

Kedden este francia—német—magyar mérkőzés a Millenárison. A Millenáris-pályán kedden este 9 órai kezdettel egy 30 és egy 45. km. motorvezetéses futam kerül eldöntésre, amelyben a francia Wailliet — Bartos, a német Carpost — Grollmond, a magyar Szekerest — Nagy, Vidát — Trencsik és Lovast — Gubán fogja vezetni. A pénteken és szombaton megtartott tréningek alapján pompás küzdelmek várhatók, amelybe ezúttal nemcsak a külföldiek és Szekeres, hanem már Vida és Lovas is bele fognak szólni, mert gyorsaságban már teljesen egyenlők ellenfeleikkel. Ez áll különösen akkor, ha a sorsolás folytán szerencsájük volna élről indulni. A zelső futam hetvenkettő, a második száznolc körös és bő alkalmat nyújt a riválisoknak tudásukat csillogtatni. A két motorvezetéses futam között a világbajnokság mintájára egy főverseny, egy 10 körös pontverseny és végül selejtező verseny kerül eldöntésre, amelyre Szűcs és Györffyvel az élen valamennyi számottevő flejer leadta nevezését.

Vetőknek a patikában.

Ismét magyarok győztek a bécsi nagy regattán

A Hungária és a Sírály ragyogó sikere

Bécs, június 14.

— A Reggeli Ujság távirati jelentése. —

Az örök rivális által rendezett 46-ik nemzetközi regatta második napján ismét a magyar színek diadalmasok voltak. A nap szenzációja a Sírály kiűző-szereplése volt.

de a magyar sport történetében mindenkor emlékeztetés marad a Hungária óriási küzdelme és gyönyörű győzelme a szenior-nyolcasban.

A versenyprogram szerint legelőször a II. osztály szenior-skiffversenyt eveztek le, amelynél Vértes János 400 méternél átvette a vezetést, de 1800 méternél a nagyobb sztrakkal bíró Lia győzelmével végződött, aki két méterrel előbb húzotta át a célon, mint a derekasan küzdő Vértes.

Eredmény: 1. Lia (Pachheimer) 7:42.8 mp., 2. FTC (Vértes János) 7:43.0 mp.

A következő versenyben Bécs város díjnak favoritja a budapesti Sírály volt, akik 38-as csapásokkal Lundenburg négyese előtt vezérkedtek. A Sírály az egész küzdelem alatt biztosan tartotta a kezében a versenyt és 1500 méternél már másfél hosszal vezetett, úgyhogy a közönség tapsai között 7 p. 14 mp. idővel elsőnek haladt át a célvonalon. Második a linzi Ister lett 7:22 másodperccel, Lundenburg 900 méternél feladta.

Szendey Béla dr. Európa-bajnoknak nem volt szerencséje, mert 1200 méternél bójára szaladt hajója és így másfél hajóhosszal veszve, a versenyt feladta. Loser ellenfele ideje 7:48.2 mp.

A Graf Lerchenfeld nyolcasversenyben a Hungária újoncai három ellenféllel álltak szembe. Itt a Breszlauer Ruderverein győzött fél hosszal 6:43 mp. alatt, 2. Hungária 6:45.4 mp., 3. Donauhört 6:48 mp. alatt.

Ezután került sor a zárőnyolcasra, amelyben a Sírály ismét starthoz állott. Ellenfelei a Brünner Ruderklub, a Lundenburger Ruderverein és a Triton voltak. A start ismét jól sikerült. Háromszáz méternél Brünn fekküdt elől, de 500 méternél a Sírály vete át a vezetést. Innét kezdve a magyarok állandóan erősítettek, mindig a Sírály vezetett 1 és fél hosszal.

Ezerhét száz méternél erős küzdelem volt, de a Sírály stílusos munkával tisztán győzött végül is egy teljes hosszal: 6:47.4 mp. alatt, 2. Lundenburg 6:53.8 mp.

Bámulatos volt a nyolcasok munkája. Kétszáz méternél a Hungária nyolcas vezetett, azonban 300 méternél a Lia-Donauhört egyesített nyolcása a Hungária elé húzott. A magyar nyolcas most orozslánként küzdött. Nagyszerű spörthe fogott, de az osztrákok egyelőre félhajóhosszal vezettek. Most a brünniek is felnyomultak, de meddő küzdelmet folytattak. Ezer méternél még mindig egy félhajóhosszal vezettek a bécsi kombi-náltak.

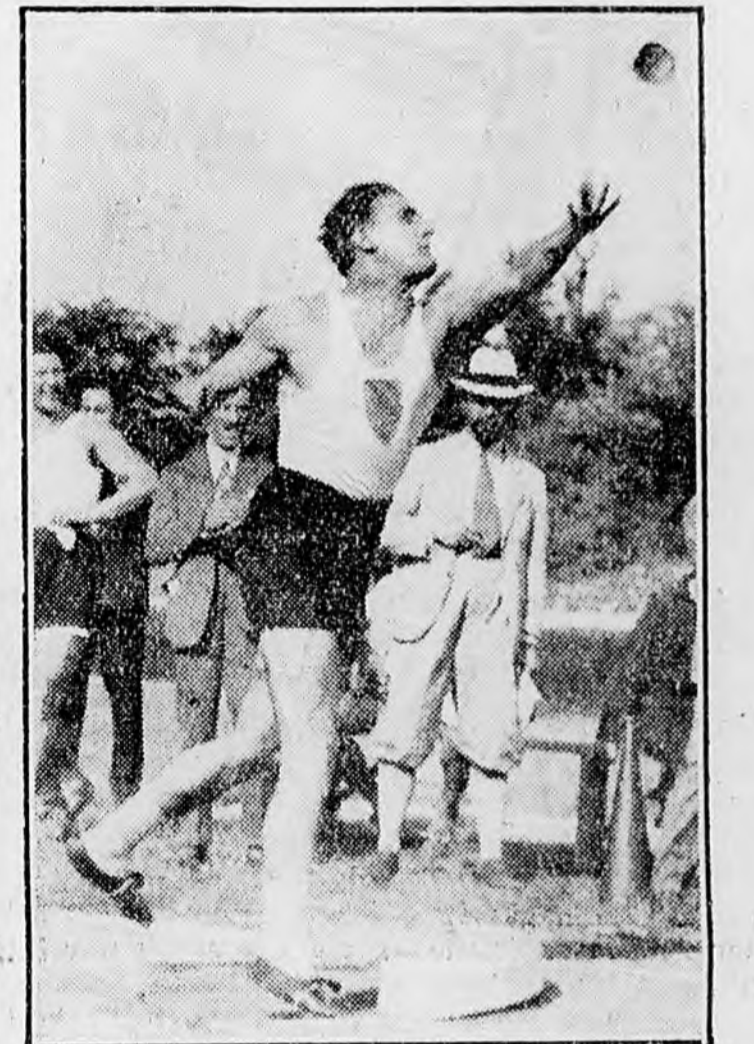
Ekkor hihetetlen erővel dobta bele Kauser vérezezős csapatát a küzdelembe és a magyarok

spörtöl-spört után fogva 1500 méternél a közönség legnagyobb ámulatára átveszik a vezetést az osztrákoktól és irtózatlan küzdelemben biztosan rázza le a magyar ellenfeleit. A magyar csapat iskolapédáját szolgáltatta óriási küzdőképességnek és akaraterfőnek. Vízfogás és szabaddítás tökéletes volt és a Hungária bajnokcsapata a közönség frenetikus tombolása mellett biztosan háromnegyeddossal győzött 6:29.2 mp. pompás idővel, 2. Lia-Donauhört 6:32.0 mp., 3. Brünner Ruderklub 2½ hajóval.

— A Magyar Evezős Szövetség vasárnap Szegeden a Tisza felső szakaszán 14 számból álló jól sikerült evezőversenyt rendezett. A megjelent nagyszámu és élőkölöz közönség sorában ott volt József Ferenc dr. kir. herceg, vitéz dr. Shvoy Kálmán altábornagy és Back Bernáth felsőházi tag.

Dr. Rudolf Bélát, az Esztergomi Evezősegyet elnökét, a magyar evezőssport lelkes harcosát a Magyar Evezős Szövetség örökös tiszteletbeli igazgatósági tagjává választotta.

A VILÁGREKORDER DARÁNYI

Képünk az idei atlétikai viadalok legpompásabb teljesítményéről készült.

Györffy győzött a bécsi országuton tartott 124 kilométeres versenyen

Nagy mezdnyőkkel és kitűnő eredményekkel végződött a Lehel Kerékpárkör országúti versenye, amelyet a bécsi országuton 124 kilométeres távolságon tartottak meg. Györffy Imre, az FTC kiváló versenyzője izgalmas finis után minimális különbséggel győzött Szenes (MTK) ellen. A 3 ó. 30 p. és 37 mp-es eredmény 35.4 kilométeres órátlagnak felel meg és az idei év legjobb átlag-eredménye. A célba huszonnégyen érkeztek meg és az elért eredmények a következők:

- 1. Györffy Imre FTC 3 ó 30 p 37 mp. 2. Szenes MTK. 3. Orcán Törökvs. 4. Neubauer Postás. 5. Simon BSE. 6. Meggyessy BSE. 7. Huszka Világosság. 8. Vitek Világosság. 9. Szeifert LKK. 10. Vida II. UTE.

Kezdők 124 km-es versenye: 1. Csaplár Diadal 3 ó 40 p. 09 mp. 2. Huszka II. BSE rajta. 3. Révész Világosság rajta. 4. Lakatos BSE rajta. 5. Gátl Nyomdász 3 ó 40 p. 30 mp., 6. Droba Postás 3 ó 40 p. 37 mp.

Híjságák 70 km-es versenye: 1. Bolán Kispeszt-Szent-Lőrinc 2 ó 10 p 05 mp. 2. Krippner UTE rajta. 3. Schmiedt Postás rajta. 4. Kovács Józsefváros rajta. 5. Darázs CsTK rajta.

Szeniorok 50 km-es versenye: 1. Rusovszky KAC 1 ó 40 p 12 mp. 2. Garai UTE 1 ó 40 p 13 mp. 3. Tóth UTE 1 ó 40 p 18 mp. 4. Urbancsik FTC 1 ó 40 p 56 mp. 5. Sebessy MEMOSz.

Letörték a francia evezősök a Moldva vizén

Prága, június 14.

A Csehszlovákia—Franciaország nemzetközi evezős mérkőzését Csehszlovákia nyerte 2:1 arányban. A regatta eredményei a következők voltak: Négyes kormányossal: 1. Franciaország, 7:05.2. 2. Csehszlovákia 7:07.8. — Skiff: 1. Csehszlovákia (Strákó) 7:44.4 mp., 2. Franciaország (Huét) 8:00.9 mp. — Nyolcas: 1. Csehszlovákia (Blék Prága) 6:21.0 mp., 2. Franciaország 6:25.0 mp.

A versenyt tizenötezer főnyi közönség nézte végig. A hajók a Moldva folyó vizében eveztek 2000 méteres pályán.

Somló országos magasugrórekordot állított fel a BSE ifjusági versenyén

A Budapesti Sport Egylet vasárnap délelőtt jól sikerült ifjusági atlétikai versenyt rendezett a BSzKRT szászadosuli pályáján, amelyen a budapesti egyesületeken kívül nagyszámu vidéki versenyző is résztvett. Somló (FTC) a helyből magasugrásban 145 cm.-es ugrásával országos ifjusági rekordot állított fel.

Távolugrás II. oszt.: 1. Somogyi (FTC) 631 cm., 2. Mezei (MTK) 618 cm., 3. Vince (MOTÉ) 598 cm.

400 m.-es síkfutás (junior): 1. Piltmann (BSE) 56.7 mp., 2. Kaes (MAC) 56.8 mp., 3. Kondi (MOTÉ) 57 mp.

800 m.-es síkfutás II. osztály: 1. Mayerböck (FTC) 2:08.4 mp., 2. Adami (MAC) 2:08.4 mp., 3. Csiki (FTC) 2:10 mp.

2000 m.-es síkfutás II. osztály: 1. Simon (MTK) 5:56.6 mp., 2. Eisrich (SOAC) 6:11.8 mp., 3. Kövér (MTK) 6:16.2 mp.

Helyből magasugrás II. osztály: 1. Somló (FTC) 145 cm. (országos ifjusági rekord), 2. Kostyál (MAC) 135 cm., 3. Jász (MAC) 135 cm.

Hármas ugrás II. osztály: 1. Somogyi (FTC) 13 m. 36 cm., 2. Magyar (FTC) 12 m. 65 cm., 3. Jász (MAC) 12 m. 60 cm.

Négyezer százméteres junior stafétafutás: 1. FTC 46.3 mp., 2. MAC 47 mp., 3. MTK 47.2 mp.

Négyezer százméteres staféta C) osztály: 1. BSE 48.4 mp., 2. MÁV 49 mp., 3. MOTÉ 49.9 mp.

Jól sikerült a PEAC nemzetközi versenye

Pécs, június 14.

A Pécsi Egyetemi Atlétikai Club vasárnap jól sikerült atlétikai versenyt rendezett, melyen néhány zágrábi atléta és Kulitzi (TFSC) vendégszerepelt. A verseny kiválóbb eredményei a következők:

Súlydobás. 1 dr. Narancsik (Zágrábi Concordia) 14 m. 08 cm., 2. Kulitzi (TFSC) 13 m. 26 cm., 3. vitéz Róza (PEAC) 12 m. 26 cm. 800 m. síkfutás. 1. Lázár (Szeged) 2 p. 04 mp. Diszkoszdobás. 1. Kulitzi (TFSC) 44 m. 04 cm., 2. dr. Narancsik (Zágrábi) 41 m. 18 cm. 1500 m. síkfutás. 1. Tusán (Zágrábi HASK) 4 p. 18.6 mp. Távolugrás. 1. Megyeri (BEAC) 694 cm., 2. Bodóssy (PEAC) 647 cm. Magasugrás. 1. Bodóssy (PEAC) 191 cm., főiskolai és kerületi rekord, 2. Herbst (PEAC) 182 cm., 3. Kovács (PEAC) 178 cm. Gerelyvetés. 1. Balázs (PEAC) 50 m. 15 cm., 2. Bodóssy (PEAC) 42 m. 80 cm. 400 m. síkfutás. 1. Lázár (Szeged) 51.2 mp.

LÓSPORT

Végigvezetve győzött Starlight a Kancadijban

A negyven ezer pengővel díjazott Magyar kancadij vasárnap a várakozásnak megfelelően, Starlight nyerte meg. A klasszikus versenyben hét ló indult; az indítás azonban jóskái elhúzódtak, mert néhány ló, de különösen Bármikor sehogysem akart a géphez állani és kék zászlót is kapott. Érvényes indítás után Starlight hosszakkal vezetett és a beforduló után is öt-hat hosszal az élen galoppozott. A második helyen fekvő Rapallót lovása erősen lovagolja, míg Starlight végtelen könnyen, — folyton ujtva — négy hosszal győzött Rapalló ellen, míg Danseuse öt hosszal lett harmadik és Bármikor negyedik. Siker sereghajlóként követte a mezőnyt. A Kancadijban, amelyet Starlight — tekintve, hogy maga csinálta az iramot — kitűnő időben: 2 perc 34 és kétötöd másodperc alatt futotta be. A jövő vasárnap eldöntésre kerül Magyar Derbynek, jöllehet ezidő szerint még nincs lovasa, Starlight lett a reás favoritja. Luczenbacher Miklós kitűnő kancájának lovaglására — mint értesülünk — Carlake-et is kombinációba vette istállója, amelynek nincs állandó lovasa, ami most nagyon megboszulja magát, mert a jobb magyar lovasok a Magyar Derbyben nem szabadok. Valószínű azonban, hogy Starlight-et Szabó Lajos II. vagy Szilágyi fogja lovagolni. — A kétűesek eladóversenyének győztesét, Lidót az árverésen 1900 pengőért Horthy Jenő vette meg. A versenyek részletes eredménye a következő:

I. futam. 1. Baladin (10) Gutai. F. m.: Satan, Tihany. Nyakh., 4 hossz. Tot.: 10:47.

II. futam. 1. Petár (6) Fodor, 2. Csipkeróza (10) Csuta, 3. Pusztá (6) Schejbal. F. m.: Prínzipal, Cseleptak, Nonnsberg, Silver King, Módos, Mazurka, Gyöngyike, Tuzok, Helty, Ritkaság. Kéthossz, ötnegyedr. Tot.: 10:49; 19, 29, 17.

III. futam. 1. Starlight (5:10) Schejbal, 2. Rapallo (2) Gutai, 3. Danseuse (4) Balog. F. m.: Georgette, Siker, Néni, Bármikor. 4 hossz, 5 hossz. Tot.: 10:15; 12, 13, 16.

IV. futam. 1. Lido (3) Weissbach, 2. Bellevue (2) Schejbal. F. m.: Lobelia, Nimolé, Ugy? Robin

Világhírű külföldi kerékpárok, varrógépek részletre is

»DIADAL« VII. Thököly-ut 26 Kérjen díjtalan képes nagy árjegyzéket

Hood. Háromnegyed hossz., háromnegyed hossz. Tot.: 10:50; 24, 19.

V. futam. 1. Darius (3) Csaplár, 2. Daruhát (5) Esch, 3. Robogó (8) Balog. F. m.: Csitri, Alvinc, Kaláng, Hummel, Bonyodalom, Gézalos, 3 és félhossz, 2 és félhossz. Tot.: 10:73; 20, 23, 29.

VI. futam. 1. Latemar (1½) Klimscha, 2. Fogas (4) Schejbal. F. m.: Maróth, Kacagány, Ahogy akar.

Kettős fogadás (Petár—Darius): 5:113.50.

First Start, az Osztrák Derby győztese nyerte meg a bécsi miting utolsó napjának fősármát. Az egyes versenyek eredményei a következők:

I. futam. 1. Lightning (2½) Szabó L., 2. Monarch (8:10) Esch Gy. F. m.: Gin, Ariosto, Javor. Tot.: 10:37; 12, 11. — II. futam. 1. Savannah (8) Bosko, 2. Chestnut (8) Cerman. F. m.: Passat, Hapag, Pretty Molly, Saluga. Tot.: 10:158; 53, 37. — III. futam. 1. Kamerad (3:10) Szilágyi, 2. Anita (4) Stürzula. F. m.: Eiswind, Rocky. Tot.: 10:13; 11, 13. — IV. futam. 1. First Start (2½) Weckermann, 2. Raló (6) Nagy G., 3. Labanc (16) Tuss. F. m.: Wahrhaft, Liebling, Volat, Szigetvár, Balboa, Marschall, Tourtereau, Diavolezza. Tot.: 10:47; 27, 28, 47. — V. futam. 1. Sugár (6:10) Machián, 2. Evian (2) Varga I. F. m.: Saint Louis, Caruso II. Tot.: 10:14; 11, 12. — VI. futam. 1. Szeladon (2) Szilágyi, 2. Light Star (5) Nagy G., 3. Osculum (4) Tuss. F. m.: Hokobal, Daca, Stelzer, Laokoon, Gangri, Híppos. Tot.: 10:27; 15, 17, 16. — VII. futam. 1. Bolka (5:10) Varga I., 2. Pellit (4). F. m.: Happy horse, Ronacher. Tot.: 10:14; 12, 21.

Berlinből jelentik: A gruncwaldi löversenyek Podbielski-díját Erica nyerte Markgraf előtt. Harmadik Ladro.

Spornt agyonlőtték. Berlinből táviratozzák: Az Oppenheimer-istálló három éves «Sporn» lovát, mely a legutóbbi Unions Rennen bukott és lábát törte, a röntgenlelet alapján agyonlőtték.

Párizsból jelentik: A Chantilly-i löversenypályán ma futottak le a francia derbyt (Prix du Jockey-Club) 2400 m-es távon. A 300.000 frankkal díjazott versenyben 16 ló indult. A favorit Tourbillon győzött Ellott-al nyergében, aki már az egyenesben biztosan vezetett, Bruledur és Barneweldt előtt.

HELYETTES FŐSZERKESZTŐ: BÉKEFFY GEZA, a Reggeli Ujság közgazdasági rovatvezetője.

Laptulajdonos: Reggeli Ujság Lapkiadóvállalat Részvénytársaság.

Felölös szerkesztő és kiadó: ZÓLYOMI DEZSŐ.

ARATÁS ELŐTT

JÖN BETHLEN AZ Ő RETTENETES KASSZÁJÁVAL

A közbizalom megnyilvánulása és egyéb kiadások

A bivalytasnádi választókerületben öt jelölt fut, ugymint: a hivatalos jelölt, a hivatalos ellenjelölt, a hivatalos önjelölt, a hivatalos ellenönjelölt és a hivatalos jelölt Ön és mindnyájunk ellen.

A Névető Hétfőnek alkalmá nyílt beletekinteni az ellenjelölt pénztárkönyvébe, amelynek egyik kiadási oldalát itt közöljük:

I. Tizenkét fehér ruhás szűz a bivalytasnádl vasutállomáson:

- 12 darab fehér ruha . . . . . P 480.—
12 darab vonatjegy Budapest—Bivalytasnád és vissza . . . . . P 120.—
Napidíj, cigaretta és snapsz a szűzeknek . . . . . P 360.—

II. Az országos és nemzetközi bizalom megnyilvánulása:

- Üdvözlő táviratok Mussolinitól, Bethlentől, Piccardtól, Sokratesitől és Zarathustrától . . . . . P 60.—
Diszkard Gandhitól . . . . . P 200.—

Milyen meggondolás vezette Amerikát abban, hogy az adósságok egy részének törlése helyett Mellon utján küldött tanácsokkal akarja szanálni Európát?

Az öreg Náci bácsi válasza:
A rabbi Eszter csodáját mondja el a tanítványa. Amikor Mordecháj megtalálta a csecsemő Esztert, az Ur rögtön emléket adott neki, hogy táplálni tudja a csecsemőt.

Aforizma, tájékoztatlanabb képviselőjelöltek számára

- Egységspárti urak szórakoztatják egymást. Azt mondja Meskó Zoltán:
— A pénznek nincs szaga: ki tud ehhez hasonló aforizmát?
Káliay Miklós jelentkezik:
— Én.
— Halljuk!
— A választónak nincsen vallása.

III. A választók szeretetének lelkes megnyilvánulása:

- Napszám . . . . . P 420.—
Akkord . . . . . P 360.—
Tulórázás . . . . . P 240.—
Éjjeli különmunka . . . . . P 180.—

Egyéb kiadások:

- Levétel a plébánosnál:
1 diszmagyar . . . . . P 300.—
Levétel a rabbinál:
1 kaftán . . . . . P 80.—
Levétel a kishirónál:
1 galya . . . . . P 12.—
Levétel a karhatalomnál:
2 arany-, 3 nagy ezüst-, 5 kisézüst-, 8 bronz vilézségi érem . . . . . P 560.—
Levétel a nőválasztóknál:
85 csokor virág, 60 drb jegygyűrű P 1200.—
Ökörsütés a piactéren:
1 kecske . . . . . P 40.—
Átvitel P 4375.—

Szükségrendelet

— A fiam panaszkodik, hogy ha óra alatt kikéredzkednek, egyszer kiengedi őket a tanító, egyszer meg nem.
— Látod, Németországban már ezt a kérdést is szabályozták.
— ???
— Nyolc nap előtt megjelent a szükségrendelet.

Tengeralattjáró az Északi Sark felé

A Nautilusról beszélgetnek színésztársaságban. A komikus a konkurrens komikushoz fordul:
— Na, én se utaznék ilyen tengeralattjárón.
— Miért?
— Azt híresztelnéd rólam, hogy nagyon mélyre süllyedtem.

Névmagyarosítás a tőzsdén

— Tudod, hogyan nevezik ujabban a kontremit?
— Halljuk!
— Armentesítő Társulat.

Az újabb Társadalombiztosító-illetékek

- Mondd, igaz, hogy a természetben lakás után is illetéket követel az OTI?
— Igaz.
— Ajjé, én a Gellérthegyen alszom.

TÖRJE A FEJÉT! ÉRDEMES!

Megfejtések postára adandók legkésőbbén esütörtökön. Cim: Reggeli Ujság szerkesztősége, V. Lipótkörút 5. A levél vagy levelezőlap címszáma feltűnően ráirandó: Törje a fejét és melléklendő a Törje a fejét lenni szelvénye. A helyes megfejtők között a következő 22 jutalmat osztjuk ki: 1. díj: 20 pengő, 2. díj: 10 pengő, 3. díj: 5 pengő, 4. díj: egy nagy fénykép Foto Klára műterméből. 5-6. díj: egy-egy üveg Morisson-féle kölnivíz. 7-8. díj: egy-egy csomag Pillavin-fenyőfürdőtablettát. 9-10. díj: két darab finom arcpoló szappan. 11-12. díj: egy-egy csomag Pillavin-fenyőfürdőtablettát. 13-22. díj: egy-egy értékes könyv. A jutalmakra már egy helyes megfejtés is lehet pályázni.

12x12 crossword puzzle grid with numbers 1-67 indicating starting points for words.

- VIZSZINTES:
1. Délamerikai növény
10. Minden — angolul
13. Piros és fehér virágu örökzöld fa
14. Az Aeneis első szava
15. Bejárat
16. Olasz teológus, az unitárius egyház alapítója
19. Vezek — latinul
20. Kereskedung
22. A német köztársaság elnöke volt
24. Vissza: vigyázó
25. Ásvány, melyet az arzén előállítására használnak
28. Egyforma betűk
30. Tudomás van róla
31. Kettős mássalhangzó
33. Íróasztalon található
36. Nem biztos, hogy kapja is
37. Egy igen közkedvelt és keresett intézmény pesties neve
38. Szerelmes szegény
40. Tutajusok szoktak
42. Férfinév
43. . . . ipso
44. Püszér
45. Amerikai sarkutazó, elsőnek érte el az Északi Sarkot 1909-ben
47. I. S. X.
48. Valamely tőzsdei árunak napi ára
50. Játomása van
52. Idegen nyelv névelője
53. Napszaka
55. Bécsi tojás
56. Régebben így hívták a cukrot
57. Irógépmárka
59. Folyó — spanyolul
61. Óta betűi összevissza
62. Régi mérték
63. Kereskedelmi műszó
65. Kutyák réme
66. Határozatlan számnév
67. Azonos mássalhangzók
FÜGGŐLEGES:
1. Lengyel származású német csillagász
2. Szórakozás Luca napján
3. Kegyetlenség tette halhatatlanná
4. Egy latin ragozási eset rövidítése
5. Spanyol író
6. Erdőben van
7. Ere — latinul
8. Rövidítés számok előtt
9. Allami intézmény betűjele
10. Elem, jele: AS
11. A «Tajfun» szerzőjének monogramja
12. Hűros hangszer
14. Például a «Portiel-néma»
17. Olasz államférfi, a hármasszövetség egyik megteremtője
18. Egy szél neve
21. Pap és politikus
23. Rákospalotai Torna Club
25. A szervezet védőnőjaga baktériumtervek ellen
26. Ez a legszeves szemtelenségéről
27. Le . . . nimgalabb
29. Jusztinianusz híres hadvezére
32. Meglógott
34. Valamely tájnak áttekintése bizonyos magasságból
35. Isten némely haj
39. Kötőszó
41. Svájci szabadsághős
45. Olasz folyó
46. A 39 függőleges egy világhírű énekszáma
47. Azonos betűk
49. Kiváló tenorista
50. Petőfi sokat írt
51. Kishaba sirása
54. Csillag
58. Azonos a 9 függőlegessel
60. Fém
62. M . . . aszórp
64. Címróvidítés

Megfejtésül beküldendő a vízszintes 13, 25, 33 és a függőleges 1, 18, 34.

Betűrejtvények

1. (Közegi Károly.)
A N zöld disznó

2. (Nagy Elek, Soroksár)
U T

3. (Kiss Ernő, Bp.)
AZ GUT

Piramis
1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

Minden szó az előző szó belülből és egy új betűből alakul.
1. Mutatónévmás, 2. Igekötő és francia névelő, 3. Talál, 4. Csókol, 5. A megvadult bika, 6. Megbontja az egysúlyját, 7. Ébreszt.

Hiányos szorzás

ABC x DEF
. . . A
. BC
. CE
. . . H.

Minden betű egy-egy számjegynek felel meg. A pontok szintén egy-egy számjegyet jelölnek.
Milyen számoknak felelnek meg a fenti betűk, hogy a szorzás a fenti módon alakulhasson?

Megfejtések

az 1931 június 8-iki számból.
Keresztrejtvény:
Vízszintes: 1. Somogyi Erzsi, 14. Nemzetellenesség, 16. Em, 17. Al, 18. Re, 19. Gy, 20. Meh, 22. Kínlatik, 26. Kír, 27. Batak, 28. Üldöz, 30. Iser, 32. Pa, 33. Ömlő, 34. Re, 35. Kédavó, 37. FZ, 38. Túr, 39. Egerésző, 41. Kéle, 42. Rit, 43. LVIII, 46. TG, 47. Epiramma, 51. Nha, 53. Kaldusok, 54. Galba, 56. Inc, 57. Söhajtoz, 59. Faghaszkadi, 63. Be, 64. Es, 65. Ajull, 66. Gyalog, 68. Szirtek, 69. Yv, 70. Tegy. Függőleges: 1. Semmiségi panasz, 13. Egyszer egy az egy.
Betűrejtvények: 1. Reggeli Ujság, 2. Szirtfok, 3. A délután folyamán.
Magánhangzó: A.

JUTALMAK:
1. díjat, 20 pengőt nyerte: Német József Karcag.
2. díjat 10 pengőt: Deutsch Istvánné Budapest.
3. díjat, 5 pengőt: Eisner Zsuzsi Siófok.
4. díjat, egy nagy fényképet

Foto Klára

műterméből: Stein Karola Budapest.
5-6. díjat, egy-egy üveg Morisson kölnivíz: Grossmann Ernőné Budapest, Bondy Géza Budapest.
7-8. díjat, egy-egy doboz

Dreher-Maulz

csokoládét: Vida Mária, Székesfehérvár, Draskovich Erzsike Kőszeg.
9-10. díjat, két-két darab finom szappant: Somló Pál Miskolc, Szirmai Andorné Budapest.
11-12. díjat, egy-egy csomag Pillavin tablettát: Neufeld Ervin Gyöngyös, Pridalka Józsefné Balatonföldvár.
13-22. díjat, egy-egy könyvet: dr. Mihákovits János Budapest, Jakab János fodrászeged Nagycséd, Fodor István Budapest, Wolpert Gyula Kaposvár, Ad Ilona Budapest, Perinay Kornélia Balassagyarmat, Kreselbauer Ferenc Budapest, III. Krafcsik Gábor Mezőberény, Bakos Gyula ny. v. főjegyző Budapest, Benkő Nándor Budapest.

REGGELI UJSÁG

június 15. Törje a fejét szelvénye!